

ADATOK A KÖZÖSSÉGI KAPCSOLATOK PEDAGÓGIAI
PSZICHOLÓGIAI VIZSGÁLATÁHOZ
/ÉLELMISZERIPARI SZAKMUNKÁSKÉPZŐ INTÉZET
NEVELÉSI TAPASZTALATAI ALAPJÁN/

BÖLCSESZDOKTORI ÉRTEKEZÉS

KÉSZITETTE
BOGNÁR GYULA
NAGYKŐRÖS

1975.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS

- I. A VIZSGÁLAT PROGRAMJA ÉS NEVELÉS SZOCIOLÓGIAI
FELTÉTELEI 6-37. oldal
- II. AZ OSZTÁLYOK TANULÓINAK INTERPERSZONÁLIS
KAPCSOLATAI 38-67. oldal
- III. NÉHÁNY KÖZÖSSÉGI ERKÖLCSI FOGALOM ÉRTEL-
MEZÉSE 68-73. oldal
- IV. A SZAKMAI ÉS KÖZÖSSÉGI IDENTIFIKÁCIÓ 74-77. oldal
- V. A VIZSGÁLAT TAPASZTALATAI 78-80. oldal

MELLÉKLETEK

A FELHASZNÁLT IRODALOM

PUBLIKÁCIÓK

"A mai ifjúság egész nevelésének, képzésének és oktatásának arra kell irányulnia, hogy ezt az ifjúságot kommunista erkölcsre nevelje." /Lenin/

B E V E Z E T É S

Az ember a társadalomhoz, mint egészhez való kapcsolat, konkrét közösséghez való tartozáson keresztül tudatosul. Ilyenek; a család, a tanulócsoport, a munkabrigád, a társadalmi szervezetek, stb. E primér közösségek a bölcsői a közösségi tudat kialakulásának. Ez a felismerés az alapköve Makarenkó pedagógiai rendszerének is.

Az a követelmény, hogy az egyén egész életén keresztül valamilyen adott, konkrét közösséghez tartozik – egyidejűleg több különböző közösséghez – fontos, hogy a közösséget, benne saját szerepét, a társadalmi kapcsolatok és elvek szemszögéből értékelje. A közösségi életre és tevékenységre való felkészítés tartalmazza az egyén fejlődésének, érésének, valamint az oktatás és nevelés hatásának egészét, melynek során a társadalom számára értékes adottságok bontakoznak ki, illetve az éréshez szükséges ismeretek és készségek kialakulnak.

A közösségi tevékenységre való felkészítést első lépésben a család és óvoda végzi, az iskoláskort megelőző években. Az iskola a személyiség formálás második lépcsője. Az iskoláskorban lép be a munka a gyermek élet- és tevékenységi körébe. A tanulótól szervezettséget, rendszerességet kíván, miközben azok különböző ismereteket, készségeket sajátítanak el. Fokozatosan kialakul a gyermekekben a kép^amunka társadalmi szervezetről, a foglalkozásokról. A nevelői hatások kialakítják az

egyénben a fegyelmezettséget, a kötelességtudást, a siker-
élményt, az igényszintet. A fejlődő személyiség alakulását jól
kiegészítik az iskoláskorban, a társadalmi szervezetekben vég-
zett tevékenységek, mert kooperatív feladatok megoldását kíván-
ják. Lehetőséget biztosítanak az egyéni képességek kibontakoz-
tatására, szociális kapcsolatok létesítésére és a kölcsönös al-
kalmazkodás gyakorlására.

A gyermek és kora ifjúkori fejlődése során szerzett tapasztala-
tok és kialakult tulajdonságok birtokában választ életpályát az
ifju. A szakmát tanuló fiatalok további életútjának fő irányítói
a szakmunkásképző intézetek, mint az alapfoku szakemberképzés
bázisai. A szakmunkásképző iskolák célja, hogy megfelelő álta-
lános műveltséggel rendelkező, alapos elméleti és gyakorlati,
szakmai felkészültségű szocialista szemléletű szakmunkásokat
neveljenek. A végzett tanulók az iskolából mint ifju szakembe-
rek a termelő üzemekbe lépnek és tagjai lesznek egy-egy munkás
kollektívának, közvetlenül egy munkabrigádnak. A brigád elvárja
új tagjától, hogy rövid idő alatt azonosuljon vele, ezzel meg-
indul egy bonyolult identifikációs folyamat.

- A brigád mint termelő egység, megkívánja, hogy rövid idő alatt,
mint teljesértékű szakmunkás kapcsolódjon be a termelő munkába.
- Mint közösség igényli, hogy ismerje meg a kialakult szokásokat
és alkalmazkodjon azokhoz.

Vegyen részt a közös alkalmakon; társadalmimunka, kulturális-,
sportrendezvények, szórakozás, stb.

Vállaljon közéleti szerepet, gyarapítsa politikai, szakmai is-
mereteit.

Ezt a beilleszkedési folyamatot kell az iskolának tervszerű,

céltudatos nevelő-, oktató munkával előkészíteni. Figyelembe véve, hogy a szükséges társadalmi értékrend kialakításának fontos időszaka a 14-18. éves életkor.

A fenti megállapítást Ágoston György a következőképpen fogalmazta meg: "Az egész kommunista nevelés sikere, eredményessége azon mulik, meg tudjuk-e szervezni növendékeink életkörülményeit úgy, hogy szert tehessenek a közösségi ember tapasztalataira."

A szakmunkásképző intézetekben folyó oktató-nevelő tevékenység fontosságát növeli az a tény is, hogy a munkáso~~ss~~ztály utánpótlását biztosítják, ezért központi feladatuk a közösségi- erkölcsi tudatuk formálása.

Az V. Nevelési Kongresszus állásfoglalásában a következőket olvashatjuk: "A szocialista iskola eszményének megvalósítása megkívánja, hogy az iskolák belső életében ugyanazok az erők érvényesüljenek, mint amelyek társadalmunk egészének alapvető hajtóerői, hogy az iskolai és osztályközösségek alkalmassá váljanak a szocialista demokratizmus gyakorlatának előkészítésére, az életkori lehetőségekhez és kívánalmakhoz alkalmazkodó közösségi aktivitás, önkormányzóképeség kibontakoztatására, és képesek legyenek befolyásolni a szabadidő igényes felhasználását."

A fejlett szocialista társadalom építése olyan munkásokat igényel, akik képesek a permanens szakmai fejlődésre és az egyre szélesedő szocialista demokráciából fakadó, közösségi aktivitás kívánalmainak teljesítésére is. A szakmunkásjelöltek a következő 30-35 év dolgozó emberei lesznek, akiket a rájuk váró fokozottabb feladatok végrehajtására ma kell felkészíteni. Ez a jövőnkért érzett felelősség kell, hogy áthassa az iskolai oktató-nevelő munkát.

Az MSZMP KB, 1972. júniusi ülésén hozott határozat III. pontjában is a következők állnak: "Az oktatásügygel kapcsolatos társadalmi követelmények megnövekedtek. A szocializmus magasabb szinten történő építéséhez, a tudományos-technikai forradalom hazai kibontakoztatásához műveltebb, marxista világnézetű, szocialista erkölcsű szakemberekre, egyre sokoldalubb közösségi személyiségekre van szükség."

A tanári munka jellegéből fakad, hogy gyakori a visszajelzés. Tanítványaink körében töltött minden óra gazdagon tájékoztat bennünket nevelő-oktató munkánk eredményeiről, kudarcáról egyaránt. Ezek a visszajelzések azonban a nevelési folyamat egészéről csak olyan képet adnak, mint egy mozaik.

A hivatását szerető, tudatosan dolgozó pedagógus ismerni akarja munkája hatékonyságát. Nem elégszik meg a részjelzésekkel, sem a mozaikképpel.

Az élelmiszeripari szakmunkásképzésben eltöltött két évtizedes tanári munka az alapja annak a megfigyelésnek, hogy a szakmunkásképző iskolákban csak ritkán alkotnak fejlett közösségeket az osztályok. Gyakran, még a képzési idő utolsó harmadában is elnézőek az osztálytársak a fegyelmezetlen, a tanuláshoz és munkához rosszul viszonyuló társakkal szemben. Hiányos az osztályok -illetve egyes tanulók kezdeményező készsége. Megfigyelhető az egyéni érdekek előtérbe helyezésének szándéka. Fejletlen a közösségi-erkölcsi tudatuk.

E megfigyeléseket alátámasztják a végzett tanulókat fogadó vállalatoktól kapott jelzések, melyek szerint az ifjú szakmunkások egy részének munkahelyi beilleszkedési problémái vannak. Tapasztható az anyagiasság, önmaguk tulértékelése. Az ilyenek gyakran

már a pálya kezdetén munkahelyváltoztatásra kényszerülnek.

Mi lehet-e negatív tapasztalatoknak a forrása?

Hol is tartunk a közösségi ember nevelése terén a szakmunkásképző iskolákban?

E dolgozatban bemutatásra kerülő vizsgálat során, megkíséreljük nyomon követni egy teljes képzési ciklusban, egy iskolán belül, a közösség fejlődését. A kapott eredményeket összehasonlítjuk az osztályfőnökök által készített empirikus jellemzésekkel. A vizsgálat közben kapott visszajelzéseket közöljük az osztályfőnökökkel és megfigyeljük, hogy az ennek nyomán történt beavatkozások milyen eredménnyel járnak. Feltételezzük, hogy a vizsgálat fényt derít a szakmunkástanuló osztályok fejlődésének néhány pedagógiai pszichológiai problémájára. A nevelés szociológiai feltételeinek elemzése közben arra keressük a választ, milyen szerepe van a gyakorlati oktatásnak, mint közösségformáló erőnek. Az interperszonális kapcsolatok évenkénti feltárásával az osztályközösségek fejlődésének longitudinális képét vizsgáljuk. Arra is keressük a választ, hogyan ítélik meg a tanulók osztályközösségüket, a társak és önmaguk közösségi aktivitását. Az ítéletek tartalmi elemzésével, azok közösségi erkölcsi vonzatát tárjuk fel. Vizsgáljuk továbbá a tanulók közösségi erkölcsi fogalmainak gazdagodását, a szakmai és közösségi identifikációját.

I. A VIZSGÁLAT PROGRAMJA ÉS NEVELÉS SZOCIOLÓGIAI FELTÉTELEI

Moreno ajánlatosnak tartja, hogy maga a pedagógus végezze a kísérletet. Ez elősegíti a természetes kísérleti szituáció megteremtését. /Szociometria az iskolában 1971./ A vizsgálat során megfogadjuk Moreno tanácsát, mert felméréseinket a napi pedagógiai munkába ágyazva szeretnénk végezni.

Az adatgyűjtés megtervezése

Időtartam: 3 év egy képzési ciklus, mely az 1971/1972, 1972/1973, 1973/1974-es tanévekre terjed ki.

Négy osztályt vontunk be a felmérésbe. A nagykőrösi iskolából 3-at, a budapesti iskolából 1-et. A nagykőrösi osztályokat sorsolással jelöltük ki. A budapesti iskolában csak 1 konzerves osztály volt, a szakmai azonosság miatt arra esett a választás. Ezt az osztályt a vizsgálat teljes időtartamában kontrollnak tekintjük. Az osztályok szakma szerinti megoszlása; 2 sütőipari, 2 konzervipari.

Módszerek:

Iskolai dokumentumok tanulmányozása.

Szociometria felmérés.

Irányított dolgozat íratás.

Megfigyelés.

A dokumentumok tanulmányozása során alkotunk képet az osztály közösségekről.

Az irányított dolgozatok terve:

I. évfolyam 1 dolgozat

II. évfolyam 2 dolgozat

III. évfolyam 2 dolgozat

A dolgozatokon keresztül kívánjuk megtudni a tanulók véleményét

az osztályközösségről, a közösségi erkölcsi fogalomkinés nagyságát is ezen keresztül állapítjuk meg. Ilyen módon tájékozódunk a tanulók szakmai és közösségi identifikációjáról. Dolgozatban fogalmazzák meg a növendékek, hogyan képzelik el tanulmányuk befejezése után életüket.

A szociometria felmérések terve:

- I. évfolyam 1 felmérés
- II. évfolyam 1 felmérés
- III. évfolyam 1 felmérés

A kérdőívekkel az osztályokon belül kialakult interperszonális kapcsolatok változását kívánjuk nyomon követni.

Az osztályfőnöki megfigyelések összegezése a tanévek végén történik./Szempontjai: Duró Lajos: Adatok az osztályközösség erkölcsi arculatának empirikus jellemzéséhez. c.kéziratos anyaga alapján./

Az értékelés módszerei

Az értékelés mennyiségi és tartalmi szempontok alapján történik.

1. Az iskolai dokumentumok vizsgálata:

A/ A jelentkezési lapok tanulmányozása.

Célja; az általános iskolák jellemzése alapján véleményt alkotni az induló osztályközösségekről.

B/ A naplók vizsgálata.

a/ Létszámalakulás, nemek aránya, osztályonként és évfolyamonként.

b/ A tanulmányi eredmények évfolyamonként, a szakmunkásvizsga eredmények osztályonként.

c/ A tanulók származás szerinti megoszlása.

d/ Az osztályok fegyelmi helyzete, mulasztások alakulása évfolyamonként.

e/ A termelési gyakorlatok feljegyzéseinek értékelése.

2. Az osztályok interperszonális kapcsolatainak vizsgálata:

Osztályonként és évfolyamonként kérdőíves /szociometriai/ felméréssel rögzítjük a baráti kapcsolatokat.

A/ A kérdőívek mennyiségi értékelése után szociometriai matrixokat készítünk az osztályokról évenként. Az összesítéskor szociogramokat, grafikonokat, hisztogramokat készítünk, illetve statisztikai számításokat végzünk.

B/ Az írásbeliségek tartalmi értékelésével információkat gyűjtünk a barátválasztás indítékainál.

C/ A közösségi aktivitás vizsgálata.

3. A közösségi erkölcsi fogalom vizsgálata:

A/ Az irányított dolgozatok tartalmi értékelése során kigyűj-

jük a tanulók által ismert közösségi erkölcsi vonzatu fogalmakat, az első osztályban.

B/ A második osztályban, értelmezik a tanulók az általuk leggyakrabban használt öt közösségi erkölcsi fogalmat. A válaszok átvizsgálása után mennyiségi és tartalmi értékelést végzünk.

C/ A harmadik osztályban, Nagy Katalin: "Igazságos, becsületes, bátor".c. kandidátusi értekezésből /1973/ kölcsönzött tizenegy közösségi vonzatu erkölcsi fogalmat értelmezik a tanulók. A dolgozatokat mennyiségi és tartalmi szempontból vizsgáljuk.

A közösségi vonzatu fogalmakat a Magyar Értelmező Kéziszótár /1972/ segítségével meghatározzuk. Az értékelés során e meghatározásokhoz viszonyítjuk a tanulók válaszait.

D/ A mennyiségi adatokat táblázatok formájában dolgozzuk fel, melyeket összehasonlítunk a tartalmi értékeléssel. Így szeretnénk képet alkotni az osztályok közösségi erkölcsi fogalmának fejlődéséről.

4. Az osztályfőnöki empirikus tapasztalatok tartalmi vizsgálata:

A/ Az első osztályban az év végén készített osztályfőnöki jellemzéseket összehasonlítjuk a jelentkezési lapokon található -az általános iskolai osztályfőnökök által irt- jellemzésekkel.

B/ Évfolyamonként összehasonlítjuk -tartalmi elemzés után- az osztályfőnökök megfigyelései alapján készült jellemzéseket az egyéb uton kapott kvalitatív és kvantitatív eredményekkel. Igyekezünk megállapítani az azonosságokat és különbségeket. Megkíséreljük az eltérések okát feltárni.

5. A szakmai és közösségi identifikáció vizsgálata:

A/ A harmadik osztályban készült irányított dolgozatok mennyiségi és tartalmi értékelése révén állapítjuk meg, milyen mértékű a tanulók azonulása a szakmával, illetve a munkabrigádokkal.

B/ A fenti dolgozatok tartalmi vizsgálata során szeretnénk értesüléseket kapni a tanulók elképzeléseiről, jövőjüket illetően. Választ várunk arra a kérdésre is, hogy az iskolának sikerült-e felébreszteni a tanulóknál a továbbtanulás iránti vágyat.

6. Általánosítások:

A nagykovácsi iskola oktató-nevelő munkáját illető megállapítások, következtetések megfogalmazása.

A mintavételül szolgáló iskolák bemutatása

A felmérést az élelmiszergazdaság két modern szakoktatási intézetében végeztük.

I. A budapesti iskola

"Bercsényi Miklós" Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet /Budapest, X., Maglódi u.4./.

Középiskolai szinten -négy éves képzés- a következő szakokon van oktatás; tartósítóipar, erjedésipar, hsuipar, növényolaj- és háztartás vegyi-~~g~~ikkgyártó ipar. Ezen a szinten nappali, esti és levelező tagozatok is működnek.

Szaktanulmányokat is a felsorolt szakmákban és a söriparban képeznek. A két tagozaton évente 1000 tanulót tanít 112 pedagógus /tanár és szakoktató/.

Az iskola 1972-ben épült. Korszerűen felszerelt laboratóriumi és tanműhelyei vannak.

II. A nagykőrösi iskola

"Toldi Miklós" Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szaktanulmány-
képző Intézet /Nagykőrös, Ceglédi u.40./.

Középiskolai képzés a tartósítóiparban van. A konzervipar, a sütőipar és a baromfihusfeldolgozó ipar számára képez szaktanulmányokat.

A nappali tagozaton 28 osztályban 800 tanuló tanítása folyik. Esti és levelező tagozatain 200 felnőtt tanul. Kihelyezett tagozaton 150 tanuló oktatását irányítja. 30 aligir ösztöndíjas tanuló középiskolai képzésével a konzervipari szakmai kultúra exportjában is szerepe van.

Mint iparági szakmai továbbképző központ, évente kb.1000 gyakorló szakember továbbképzését szervezi és irányítja.

Az oktatási épületeit 1972-ben építették. Szaktantermei, laboratóriumai, tanműhelyei jó felszerelésükkel biztosítják a korszerű szakemberképzést, 80 pedagógus irányításával.

Az iskolának 700 fős diákokotthona és 35 fő elhelyezését biztosító továbbképző központja van.

Mind a két intézetnek bázisüzemi kapcsolatai vannak a megfelelő élelmiszeripari vállalatokkal.

A fentieken túl, mint az Agrártudományi Egyetem gyakorlóiskolái, az élelmiszergazdasági szaktanárok és szakoktatók képzésében is közreműködnek.

A mintavételül szolgáló osztályok bemutatása

1. Budapesti konzerves osztály /Jelölése: BP/K/

A többségében vidéki tanulókból álló osztály az első tanévben jól összekovácsolódott. A közösségi szelleme jó, magatartási problémák nem voltak. Az osztályfőnökhöz ragaszkodtak. Tanulmányi eredményük közepes. Két tanuló történelemből, 1 tanuló matematikából dicséretet kapott.

A második évben törést okozott az osztály életében, hogy 10 tanulót -a dunakeszi kihelyezett tagozat megszűnése miatt- be kellett fogadnia. Bizonyára ennek tudható be, hogy az osztályközösség két részre szakadt. A két csoport egész év folyamán szemben állt egymással. Igen sok fegyelmezetlenség történt, melyek következményei: osztályfőnöki intés és megrovás.

Nagyon magas a mulasztott órák száma, amelyből sok az igazolatlan. A tanulmányi munka is visszaesett.

A harmadik osztályban sem tapasztalható a közösség életében alapvető változás. Feltehetően kedvezőtlenül hatott, hogy új osztályfőnököket kaptak. Igaz, az új osztályfőnökkel, mint a szakmai elméleti tantárgy tanárával, már az előző évben is kapcsolatuk volt.

A fegyelmezetlenségek száma a második osztályhoz viszonyítva csökkent, de változatlanul sok a mulasztás. A tanulmányi eredményekben némi javulást tapasztalhatunk. A tanév végén 27-en sikeres szakmunkásvizsgát tettek.

2. Nagykőrösi konzerves osztály /Jelölése: NK/K/

A beiskolázott tanulók 75 %-a Debrecen környéki községek-
ből jött, 25 %-a vidéki városokból. Az osztály tanulóinak 82 %-a
fizikai, 17,8 %-a egyéb foglalkozású dolgozók gyermeke. Kezdet-
ben sok problémát okozott a honvágy. A kimaradt tanulók többsége
azért vált meg az iskolától, mert nem tudta megszokni a távol-
ságot. Egy tanuló ismétlő volt. Sajnos ez az osztály rossz szel-
lemévé vált, ezért el kellett távolítani az intézetből. Ezt kö-
vetően az osztály hangulata nyugvó-pontra jutott. Kirívó fegyel-
mi vétség nem fordult elő, a mulasztások száma nem magas. Az ál-
talános iskolából hozott tanulmányi átlagokhoz viszonyítva egy
egésszel csökkent az osztály év végi tanulmányi átlaga.
A második évben egy leánytanulót -a szakközépiskolai tagozatról-
fogadott be az osztályközösség. A közösséggé formálódás jelei a
második évben jól megfigyelhetők voltak. Kialakult az aktív mag.
Fellendült a KISz-élet. Növekedett az alapszervi tagok száma.
Jelentős esemény volt az osztály életében a tanév végi több na-
pos kirándulás, amely hozzájárult a közösségi szellem további po-
zitiv irányu alakulásához. A tanulmányi munkában is javulás ta-
pasztalható. Fegyelmi probléma nem volt, a mulasztási órák száma
közepes szintű.
A harmadik osztályban egy jól funkcionáló viszonylag egységes kö-
zösséget figyelhattunk meg. Feloldódott a diákotthonban lakó és
a bejáró tanulók között az ellentét. Jellemző, hogy mind a két
csoport a másik helyzetét ítélte kedvezőbbnek. A kialakult közös-
ség azonban nem játszott szerepet az iskolán belül. Negativumként
említhető meg, hogy zárt, az elszigetelődés jeleit viseli magán.
Enért a szó igazi értelmében nem tekinthető közösségnek. A

fejlődés csak az osztályon belül jelentős. Fegyelmi probléma nincs. A mulasztások száma nem magas. Alacsony az igazolatlan órák száma is. A tanulmányi munkában sem tapasztalható visszaesés. A 24 fő III. osztályos tanulóból, 1 kivételével -aki az év végi bukás miatt a szakmunkásvizsgáig nem jutott- 23-an szakmunkás bizonyítványt szereztek.

3. Nagykőrösi sütőipari I. osztály /Jelölése: NK/S/I./

Az első osztályba felvett tanulók 9,4 %-a városból, 90,6 %-a tiszamenti kisközségekből származik. A szüleik foglalkozása szerinti megoszlás a következő; fizikai dolgozók gyermeke 81,3 %, egyéb foglalkozású szülők gyermeke 18,7 %.

Az általános iskolából hozott tanulmányi eredményeik alapján ítélve, igen heterogén összetételű az osztály. Több tanulónak még írási és olvasási nehézségei is voltak. A tanulók a szellemi munkát nem sokra becsülik, nem is vonzó számukra. Az első évben mint közösség is nagyon széteső az osztály. A gyakorlati oktatás -főleg a szakmai technológiai gyakorlat- közösségformáló szerepe hozza az első pozitív változást. A szolgálatkész, igyekvő tanulókra is jellemző kezdetben a feltűnni vágyás, a jogtalan előnyszerzésre való törekvés. Az első tanév végén, így az osztályközösség csak kezdetleges. A tanulmányi munkájukat nem végzik szívesen. A tanulószobai alkalmakat nem használják ki. Nehéz megértetni velük, hogy elméleti tudás nélkül nem lehet senki jó gyakorlati szakember. Az általános iskolai eredményekhez képest az osztály év végi átlaga 0,5 %-al csökkent. A mulasztott órák száma közepes szintű.

A második évfolyamon némi fejlődést állapíthatunk meg. Kezdenek kialakulni a szálak, amelyek kisebb közösségeket kötnek össze.

A gyakorlati munka közösségformáló szerepe még nyilvánvalóbb, mint az első osztályban volt. Feltehetően az az oka, hogy a szakmai gyakorlatokon bőséggel van részük sikerélményben. Az egyéb foglalkozási alkalmakon -elméleti órák- gyakran fordulnak elő fegyelmezetlenségek is. Különösen a ~~fi~~tanulók jeleskednek e téren. Az osztály létszáma ebben az évben is tovább csökkent.

Az év végi tanulmányi átlag némi emelkedést mutat. A mulasztott órák száma közepes szinten mozog, de magas az igazolatlanul mulasztott órák száma is. Ezek z. tulnyomó része az elméleti napokon keletkezett.

Az osztálylétszáma a harmadik osztályban 23. A közösség jól kivehetően 3 részre tagólődik; egy kisebb aktív, egy nagyobb kevésbé aktív és egy ismét csak kisebb alkalmanként aktivizálható csoportra. Az egyes tanulók kapcsolatát a "haverkodás" jellemezte. Változatlan maradt a gyakorlati munka szeretete. Ebben jó eredményt értek el valamennyien. Kirívó fegyelmi vétséget nem követtek el, de magas az évi mulasztási óraszám. Ezen belül ismét sok az igazolatlan óra. Az osztály év végi tanulmányi eredménye visszaesett az első osztály szintjére. Minden tanuló sikeres szakmunkásvizsgát tett.

4. Nagykőrösi sütőipari II. osztály /Jelölése: NK/S/II./

A beiskolázott tanulók 31,5 %-a városból, 68,7 %-a községből jött. A szülők foglalkozása szerinti megoszlás; 81,2 % fizikai, 18,7 egyéb munkát végző emberek gyermeke. Többségükben gyenge tanulmányi eredményű, gyakran a fizikai erejüket fitogtató fiú társaságból verbuválódott osztály.

A közösség jelei még a tanév végén is csak esetenként figyelhetők meg. Rengeteg a fegyelmi probléma, 11 tanuló osztályfőnöki figyelmeztetést kapott, 3 tanuló igazgatói megrovásban részesült lopás miatt. A diákotthon életében is problémát okoztak fegyelmezetlenségükkel. A tanulmányi munkájukra is rányomta bélyegét rossz magatartásuk. Kampányszerűen tanultak, ismereteikben sok volt a fekete folt. Eredményük gyenge közepes. A mulasztott órák száma már az első évben is igen magas.

A második osztályban nyilvánvalóan beigazolódott, hogy ezek a tanulók is a fizikai erőt igénylő feladatok iránt mutatnak nagyobb érdeklődést. A gyakorlati munkában és a sportban több tanuló kiváló teljesítményt ért el. A műszaki érdeklődésük is jó. Az osztály zöme szívesen vesz részt különböző társadalmi munkákban. A fegyelmi helyzet változatlanul rossz. A viszonylag magas -esetenként 600-800 Ft-ot is elérő- ösztöndíj negatív hatása. A tanulók nem tudják a pénzt értékelni. Több esetben részegeskedtek az osztály tagjai. Egy tanulót fegyelmi határozattal, italozás miatt, kizárt a nevelőtestület az intézetből. Igen sok a mulasztás, magas az igazolatlan órák száma. Néhány tanuló év végére jó tanulmányi eredményt ért el, a többséget azonban csak kényszerítő intézkedések hatására lehet szellemi munkára fogni. A közösségi szellem fejlődésében nagyon székély haladást állapíthatunk meg.

A háromas tagozódás ebben az osztályban is megfigyelhető.

A harmadik osztályban is megmaradt a közösség fizikai erejét fittogtató, gyakran "banda" szellemű társaságnak. Igaz, most már a feltűnővágyás iránya megváltozott, mert fizikai erejükkel

a leányoknak akartak imponálni. Ahol erő kifejtésre volt szükség, főleg ha szemlélő is volt jelen, az osztály tagjai nem ismertek lehetetlent. E tulajdonságukat az osztályfőnök komoly teljesítmények elérésére fel is használta. A szakmai gyakorlatokon szívesen vettek részt. Gyakorlati szakértelmük általában kielégítő volt, az elméleti megalapozottság azonban a többségükénél hiányos. A harmadik osztályban a közösségi életüket a következők jellemezték; összetartanak, de gyakran ez negatív előjelt kap, mert egymás vétkeit, fegyelmezetlenségeit fedezni igyekeztek. Sajnos, az iskola nevelőtestületének újabb három tanulót kellett fegyelmi úton eltávolítani. Az osztály ebben az esetben egységesen lépett fel a vétkezőkkel szemben.

Gyakori az igazolatlan mulasztás, a tanulmányi eredményük gyenge közepes volt, melyet erre a szintre is csak a gyakorlati tárgyak emeltek. Az osztály valamennyi tanulója szakmunkás bizonyítványt szerzett.

1. Az iskolai dokumentumok vizsgálata:

A/ A jelentkezési lapok tanulmányozása

a/ BP/K osztály

A jelentkezési lapokat az iskola nem tudta rendelkezésünkre bocsátani. A vizsgálat kezdetén a testvér-intézet új iskola épületébe költözött, ennek során a jelentkezési lapok eltűntek. Hollétüket kinyomozni nem lehetett.

b/ NK/K osztály

A jelentkezési lapok alapján az induló osztály tanulói testileg jól fejlettek. Az egészségügyi kartonokon rögzített vizsgálati adatok szerint élelmiszeripari szakmunkástanulónak alkalmasak.

Szellemi képességeik tekintetében közepes szintek állnak. Két tanuló esetében olvasható az osztályfőnöki jellemzésekből, hogy gyenge képességű. Egy tanulóról állítja osztályfőnöke, hogy közepesnél jobb. E tanulóról egyuttal elmondja az osztályfőnök, hogy jó rajzos, jó énekes és ügyes tornász is.

Érzelmi, akarat tulajdonságait tekintve kevés megjegyzést találtunk a jelentkezési lapokon. Mindössze két-három véleményben olvasható, hogy erős akaratú, szorgalmas.

Magatartásuk a küldő iskolák véleménye szerint példás.

Mindössze egy fiúról említi meg az osztályfőnök, hogy kisebb problémák vannak magatartásával. Szó szerint idézve "makacs".

A munkához való viszonyukat általában jónak ítélik meg a véleményező, annak ellenére, hogy a legtöbb tanuló

szorgalmát változó jelzővel illetik. Gyakran találkozunk az ilyen értelmű megfogalmazásokkal: "a fizikai munkában szívesen vesz részt, ügyes".

Több tanuló jellemzésében olvasható, hogy otthon sokat dolgozik, segít szüleinek. Az osztályfőnökeik ezzel kívánják igazolni, hogy a változó szorgalma ellenére is a fizikai munkát szívesen végzik. Általában ezért tartják helyesnek a tanulók továbbtanulási szándékát is.

A tanulók kivétel nélkül tagjai voltak az ifjusági szervezetnek. Kis hányaduktól eltekintve a szervezet keretében aktívan tevékenykedtek. A közösséghez való viszonyukat általában jónak tartják az általános iskolai osztályfőnökök. Esetenként dicsérő jelzőkkel is találkozunk e viszonyt illetően.

Az elmondottak szerint az osztály megközelítően közepes képességű és magatartású tanulókból verbuválódott. Kevés a kiemelkedő képességű, de a gyenge tanuló is.

c/ NK/S/I. osztály

Az osztály tanulói testileg jól fejlettek. Egy tanuló esetében állapítható meg kisebb testi hiba, -amely pályaalakmassági szempontból sem kizáró ok- egyik lábára rövidebb.

A szellemi képességüket tekintve közepesnél gyengébb az osztály átlaga. Gyakran olvasható az osztályfőnöki megjegyzésekből, hogy gyenge képességű tanuló. A gyermekek nagy többségükben hátrányos helyzetűek, mely feltehetően szellemi képességük kialakulását is akadályozta. Egy-két

kivételtől eltekintve megfogalmazzák az osztályfőnökök, hogy a szülők nem tudták segíteni gyermekeik tanulmányi munkáját. Az olyan szülők száma is kevés, akik rendszeresen érdeklődtek gyermekük felől. A szülői ház gyakran komoly munkateljesítményeket várt el a beiskolázott tanulóktól. Többségükben jószándéku gyermekek, de érzelmi életük nem tulságosan fejlett. Az osztályfőnöki jellemzésekben gyakran olvashatók az ilyen megjegyzések, hogy gátlásos, visszahuzódó. Egyes tanulók esetében a rendetlen családi élet, iszákos apa okozta az érzelmi labilitást.

Magatartásukkal kapcsolatban negatív megjegyzések nem olvashatók. A közösséghez való viszonyukat a legtöbb osztályfőnöki jellemzés kedvezően értékeli. Egy tanuló-ról írja tanára, hogy nem közösségi.

A tanulók 95 %-a tagja volt az uttörő-szervezetnek. A munkához való viszonyukat jónak tartják, s kivétel nélkül megemlítik, hogy a fizikai munkát kedvelik. A fizikai munka becsülete általában nagyobb, mint a szellemi munkáé, a tanulók szemében, és ez az értékelés családi indítása.

d/ NK/S/II. osztály

Az általános iskolai jellemzések alapján a vizsgálatba bevont osztályok közül a leggyengébb és legkritikusabb társaság. Fizikailag általában jól fejlettek. Szellemileg keveset ígérnek. A 32 tanuló-ból 19 esetében olvasható, hogy gyenge képességű. Több tanulónak -az osztály-

főnöke véleménye szerint- szóbeli és írásbeli kifejezési nehézsége van. A jobb tanulmányi eredményük is csak a készség tárgyakból nyertek jobb osztályzatokat. A szorgalmuk kevés. Többségükben jó szándékuak, de több tanuló jellemzésében olvasható, hogy fizikai erejét felhasználva az osztály hangadója és negatív irányba hat. Az osztály jelentős részénél a magatartásbeli problémákat ilyen megjegyzések fedik: "kellő ellenőrzés mellett tud dolgozni", "Szigoru nevelői ráhatást igényel az új környezetben is". Több tanuló nagylétszámú család gyermeke. Az osztályfőnökök gyakran említik, hogy szerény körülmények között élnek. Többen tanyán laknak. A szülők túlnyomó többsége nem kísérté figyelemmel gyermeke iskolai munkáját. Az a kevés, aki érdeklődött is után, segíteni nem tudott. Kivétel nélkül -bár különböző okokból- hátrányos helyzetűeknek tekinthetők.

A munkához való viszonyukat 3 tanuló kivételével jónak ítélik a jellemzésekben. Ez alatt azonban itt is csak fizikai munkát kell érteni. A közösséghez való viszonyukat illetően kevés konkrétum található. A legtöbb ilyen vonatkozású vélemény felszínes.

Általános tapasztalatok a jelentkezési lapok átvizsgálása után:

- Az osztályfőnökök igyekeznek átfogó képet adni a tanulók családi körülményeiről, a testi és szellemi adottságairól, tanulmányi munkájukról.
- Kevesebben írnak a gyermekek akarati, érzelmi tulajdonságairól.

B/ A naplók vizsgálata

Budapesti konzerves osztály /Jelölése: BP/K/

Létszámi adatok alakulása:

	1971/72. I.o.			1972/73. II.o.			1973/74. III.o.		
	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt
Beiratkozott	5	21	26	6	25	31	5	23	28
Kimaradt	2	5	7	1	1	2	-	-	-
Létszám a tanév végén	3	16	19	5	24	29	5	23	28
Diákok otthonban lakik	1	14	15	1	16	17	-	11	11
Fizikai dolgozó gyermeke	4	16	20	3	18	21	3	15	18
Egyéb dolgozó gyermeke	1	5	6	3	7	10	2	8	10
Lakhely szerinti meg- oszlás:									
budapesti			6			5			5
vidéki városból jött			1			1			1
községből jött			19			25			22
Mulasztott órák száma:									
Igazolt	1272 óra			2200 óra			1940 óra		
Igazolatlan	48 "			245 "			240 "		
Évi mulasztás	1320 "			2445 "			2180 "		

Nagykőrösi konzerves osztály /Jelölése: NK/K/

Létszámi adatok alakulása:

	1971/72. I.o.			1972/73. II.o.			1973/74. III.o.		
	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt
Beiratkozott	4	24	28	4	20	24	4	20	24
Kimaradt	-	4	4	-	-	-	-	-	-
Létszám a tanév végén	4	20	24	4	20	24	4	20	24
Diákokthonban lakik	3	14	17	3	10	13	3	10	13
Fizikai dolgozók gyermeke	3	20	23	3	14	17	3	14	17
Egyéb dolgozók gyermeke	1	4	5	1	6	7	1	6	7
Lakhely szerinti meg- osztás:									
budapesti			-			-			-
vidéki városból jött			7			6			6
községből jött			21			21			21
Mulasztott órák száma:									
Igazolt	507 óra			904 óra			764 óra		
Igazolatlan	33 "			24 "			8 "		
Évi mulasztás	540 "			928 "			772 "		

Nagykőrösi sütőipari I. osztály /Jelölése: NK/S/I./

Létszámi adatok alakulása:

	1971/72. I.o.			1972/73. II.o.			1973/74. III.o.		
	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt
Beiratkozott	20	12	32	16	10	26	14	9	23
Kimaradt	5	-	5	-	1	1	-	-	-
Létszám a tanév végén	15	12	27	16	9	25	14	9	23
Diákotthonban lakik	19	12	31	15	10	25	13	9	22
Fizikai dolgozók gyermeke	17	9	26	16	7	23	12	8	20
Egyéb dolgozók gyermeke	3	3	6	1	2	3	2	1	3
Lakhely szerinti meg- oszlás:									
budapesti			-			-			-
vidéki városból jött			3			1			1
községből jött			29			25			22
Mulasztott órák száma:									
Igazolt	865 óra			617 óra			665 óra		
Igazolatlan	134 "			315 "			221 "		
Évi mulasztás	999 "			932 "			886 "		

Nagykőrösi sütőipari II. osztály /Jelölése: NK/S/II./

Létszámi adatok alakulása

	1971/72. I.o.			1972/73. II.o.			1973/74. III.o.		
	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt
Beiratkozott	32	-	32	31	-	31	27	-	27
Kimaradt	2	-	2	3	-	3	3	-	3
Létszám a tanév végén	30	-	30	28	-	28	24	-	24
Diákotthonban lakik	32	-	32	30	-	30	24	-	24
Fizikai dolgozó gyermeke	26	-	26	27	-	27	21	-	21
Egyéb dolgozó gyermeke	6	-	6	4	-	4	6	-	6
Lakhely szerinti meg- oszlás:									
budapesti			-			-			-
vidékről jött /városból/			10			10			10
községekből jött			22			21			17
Mulasztott órák száma:									
Igazolt	668	óra		671	óra		1237	óra	
Igazolatlan	64	"		315	"		895	"	
Együtt évi mulasztás	732	"		986	"		2132	"	

Tanulmányi eredmények:

A tanulmányi eredmények ismertetése előtt célszerű a vizsgálatba bevont osztályok keretóratervét megismerni. A konzervipari szakmában "B" tagozatos /emeltszintű/, a sütőipari szakmában "A" tagozatos /hagyományos szintű/ képzés folyik.

"B" tagozatos keretóraterv:

Sor- szám	Tantárgyak	Heti óraszám			I-III. összesen	Összes óraszám
		I. 34	II. 34	III. 34		
1.	Magyar nyelv és ir.	1	2	2	5	170
2.	Történelem	1	1	2	4	136
3.	Matematika	3	2	2	7	238
4.	Fizika	2	2	-	4	136
5.	Testnevelés	2	2	1	5	170
6.	Osztályfőnöki óra	1	1	1	3	103
Közismereti tárgyak:		10	10	8	28	954
7.	Kémia	3	2	-	5	170
8.	Biológia	3	-	-	3	102
9.	Táplálkozás élet- tan és mikrobiol.	-	2	-	2	68
10.	Munkavédelem és hig.	-	-	2	2	68
11.	Szakrajz	2	-	-	2	68
12.	Elektrotechnika	-	-	2	2	68
13.	Gép- és műszerism.	-	2	2	4	136
14.	Szakágazati techn.	-	3	4	7	238
15.	Üzemgazdaságtan	-	-	1	1	34
Szakmai tantárgyak:		8	9	11	28	954

Sor- szám	Tantárgyak	Heti óraszám			I-III. összesen	Összesen óraszám
		I. 34	II. 34	III. 34		
16.	Élelmiszervizsg.	-	3	3	6	204
17.	Géptani gyakorl.	3	3	5	11	374
18.	Szakmai techn. gyakorlat	14	14	14	42	1428
	Időszakos ter- melő munka /2+2+2 hét/	/42/	/42/	/42/	-	252
	Év végi gyakor- lat /6,5 hét/	/42/	/42/	-	-	546
	Gyakorlati oktatás	17	20	22	59	2804
	Elméleti + gyakorla- ti összesen:	35	39	41	115	4708

"A" tagozatos keretóraterv:

Sor- szám	Tantárgy	Heti óraszám			I-III, össz	Össze- sen
		I.o.	II.	III.		
		34	34	34		
1.	Magyar nyelv és irod.	1	1	1	3	102
2.	Történelem	1	1	1	3	102
3.	Matematika	2	1	1	4	136
4.	Fizika	2	-	-	2	68
5.	Testnevelés	2	2	1	5	170
6.	Osztályfőnöki óra	1	1	1	3	102
Közismereti tárgyak		9	6	5	20	680
7.	Kémia	2	2	-	4	136
8.	Biológia	2	-	-	2	68
9.	Táplálkozásélettan mikrobiológia	-	2	-	2	68
10.	Munkavédelem és higién.	-	-	2	2	68
11.	Szakrajz	2	-	-	2	68
12.	Gép- és műszerism.	-	2	2	4	136
13.	Szakágazati techn.	-	3	4	7	238
Szakmai tantárgyak:		6	9	9	23	782
14.	Élelmiszervizsgálat	-	2	3	5	170
15.	Géptani gyakorlat	3	3	5	11	374
16.	Szakmai techn.gy.	21	21	21	63	2142
	Időszakos term.gy. /2+2+2/ hét	/42/	/42/	/42/	-	252
	Év végi gyakorlat /6,5 hét/	/42/	/42/	-	-	546
Gyakorlati oktatás		24	26	29	79	3484
Elmélet + gyakorlat összesen:		39	41	42	122	4946

Tanulmányi eredmények alakulása: BP/K

Tantárgy	I.o.	II.o.	III.o.
Magatartás	4,0	3,3	3,5
Szorgalom	-	3,1	3,0
Magyar nyelv és irodalom	3,4	3,1	2,8
Történelem	3,0	3,2	2,8
Testnevelés	4,0	3,8	4,1
Matematika	2,7	2,4	2,6
Fizika	3,1	2,8	-
Elektrotechnika	-	-	2,7
Kémia	2,4	2,2	-
Biológia	3,0	2,5	-
Munkavédelem és higiénia	-	-	2,6
Szakrajz	3,2	-	-
Szakágazati technológia	-	3,0	3,1
Gép- és műszerismeret	-	2,4	2,8
Gépműhelyi gyakorlatok	2,5	2,7	2,8
Laboratóriumi gyakorlatok	-	3,2	3,5
Technológiai gyakorlatok	3,4	3,2	3,1
Üzemgazdaságtan	-	-	2,8
Tanulmányi átlag:	3,1	2,7	2,9
Bukott tanuló:			
egy tárgyból	-	2	-
két tárgyból	-	-	-
több tárgyból	-	-	-

Tanulmányi eredmények alakulása: NK/K

Tantárgy	I.o	II.o.	III.o.
Magatartás	4,2	4,5	4,5
Szorgalom	-	4,0	4,0
Magyar nyelv és irodalom	2,4	3,3	3,6
Történelem	2,9	2,6	2,9
Testnevelés	2,7	3,6	3,5
Matematika	3,3	2,9	3,2
Fizika	2,6	2,9	-
Elektrotechnika	-	-	2,4
Kémia	2,4	2,7	-
Biológia	3,1	3,2	-
Munkavédelem és higiénia	-	-	3,4
Szakrajz	3,2	-	-
Szakágazati technológia	-	2,7	2,7
Gép- és műszerismeret	-	3,0	2,7
Gépműhelyi gyakorlatok	3,4	2,8	3,7
Laboratóriumi gyakorlatok	-	3,2	3,7
Technológiai gyakorlatok	3,5	3,5	3,8
Üzemgazdaságtan	-	-	3,2
Tanulmányi átlag:	2,7	3,0	3,0
Bukott tanuló:			
egy tárgyból	1	1	1
két tárgyból	-	-	-
több tárgyból	1	-	-

Tanulmányi eredmények alakulása: NK/S/I.

Tantárgy	I.o.	II.o.	III.o.
Magatartás	3,8	3,3	3,7
Szorgalom	-	3,2	3,2
Magyar nyelv és irodalom	2,7	2,5	2,8
Történelem	2,1	2,6	2,7
Testnevelés	3,1	3,9	3,7
Matematika	2,9	2,3	2,6
Fizika	2,7	-	-
Kémia	2,8	2,6	-
Biológia	3,1	2,6	-
Munkavédelem és higiénia	-	-	2,8
Szakrajz	3,1	-	-
Szakágazati technológia	-	2,8	2,8
Gép- és műszerismeret	-	3,2	2,6
Gépműhelyi gyakorlatok	3,7	3,7	4,2
Laboratóriumi gyakorlatok	-	3,2	3,0
Technológiai gyakorlatok	3,4	3,2	3,2
Üzemgazdaságtan	-	-	-
Tanulmányi átlag	2,7	2,9	2,7
Bukott tanulók:			
egy tárgyból	1	2	-
két tárgyból	2	-	-
több tárgyból	1	1	-

Tanulmányi eredmények alakulása: NK/S/II.

Tantárgy	I.o.	II.o.	III.o.
Magatartás	3,9	3,3	3,7
Szorgalom	-	3,2	3,2
Magyar nyelv és irodalom	2,8	2,5	2,8
Történelem	2,5	2,6	2,7
Testnevelés	3,1	3,9	3,7
Matematika	2,6	2,3	2,6
Fizika	2,7	-	-
Kémia	2,5	2,6	-
Biológia	2,9	2,6	-
Munkavédelem és higiénia	-	-	2,8
Szakrajz	3,2	-	-
Szakágazati technológia	-	2,8	2,8
Gép- és műszerismeret	-	3,2	2,6
Gépműhelyi gyakorlatok	3,4	3,7	4,2
Laboratóriumi gyakorlatok	-	3,2	3,0
Technológiai gyakorlatok	3,4	3,2	3,2
Üzemgazdaságtan	-	-	-
Tanulmányi átlag:	2,8	2,9	2,7
Bukott tanuló:			
egy tárgyból	2	3	-
két tárgyból	-	-	-
több tárgyból	-	-	-

A gyakorlatokról készült feljegyzések értékelése:

A technológiai gyakorlatokon a kezdeti nehézségeken túljutva a legtöbb tanuló szívesen vett részt. A teljes képzési időszakot figyelembe véve, itt volt a legkevesebb probléma. Tény, hogy a tanulók kisebb %-a jött határozott szakmai elkötelezettséggel, mégis általában megszerették a választott szakmájukat. A sikerélmények, melyek a termelő munka nyomán keletkeztek, kitartásra, a nehézségek leküzdésére készítettek, az egyébként is fizikai munkát kedvelő tanulókat.

Különbséget kell tennünk konzervipari és sütőipari tanulók között. Az eltérések jelentősek, a konzerviparban az oktatás teljesen gyári, jól koordinált, korszerűen gépesített, a munkamegosztást magas szinten megvalósító, -de a szezon jellegét mégis magán viselő- ipari tevékenység keretében folynak. A felnőtt dolgozókkal közös termelő folyamatban végzett oktatás nem tervszerűtlenül, de mégis a nyersanyagok függvényében lehetséges napi gyártáshoz igazodva.

A sütőipari gyakorlati képzés az iskolai tanműhelyekben történt. A munka jellemzője a nagyfoku manualitás. Az egyes foglalkozásokon csak tanulók vannak jelen. Nincs szezon jellege. A termékek innen is közfogyasztásra kerülnek. A tanulók a termékek kiszállításában is részt vesznek, így közvetlenül kapják a kereskedelem dicséretét, vagy bírálatát a termékek minőségét illetően, gyakran a fogyasztókét is.

Az eltérésekből származó különbségeket figyelmen kívül hagyva is megállapíthatjuk, a gyakorlati oktatás a legfőbb bázisa a szakemberré válásnak. Ennek során sajátítják el a tanulók a szakma gyakorlásához szükséges jártasságokat és készségeket, tesznek

szert a termelési tapasztalatokra.

Tekintettel arra, hogy mind a két élelmiszeripari ágazatban jellemző a termelésre a kollektív munka, a tanulók az oktatás közben megtanulnak kooperálni. A sikerélményük minden gyakorlaton közvetlen. A végzett munka mennyisége és minőségi értékelése gyakorlatonként, kollektívan történt.

A tanulók általában "tabunak" tartják a technológiai gyakorlatokat. Azokról ritkán és csak indokolt esetben hiányoznak. A megállapítások különösen igazak a sütősökre. E gyakorlatokon fegyelmezetlenség csak elvétve tapasztalható. A vizsgálatba bevont osztályok gyakorlatain még a legkritikusabbnak bizonyult NK/S/II. osztályban sem követtek el a tanulók főben járó vétket. Előfordultak lógások, felületes munkavégzés, az eszközök és berendezések nem célszerű, vagy gondatlan kezelése, de a mindig jelen lévő szakoktatók időben intézkedni tudtak.

Megállapíthatjuk, hogy a szakmai technológiai gyakorlatokat tekinthetjük a vizsgálatba bevont osztályok esetében a szakképzettségük legsikeresebb, a tanulók körében is közkedveltségnek örvendő területnek.

Géptani gyakorlati foglalkozás is eléggé kedvelt volt a tanulók körében. Természetesen a fiutanolók jobban szerették, mint a lányok. Ennek ellenére az összefoglaló jelentésekben a szakoktatók elismerő szavakkal illeték a konzerves osztályok leánytanulóit, mert a számukra szokatlan feladatokat is jó hozzáállással oldották meg. Külön kiemelik jelentéseikben azokat a fiukat, akik véleményük szerint a tantervi követelményeket jóval telteljesítették.

Negatív megállapítások csak a NK/S/II. osztályról szóló jelentésekben találhatók. Nem szerették a gépműhelyi munkát. Kijelentették, "nem azért lettünk pékek, hogy a kezünk olajos legyen". Munkájukat a nemtörődömség, a nem akarás jellemezte. Gyakran csak intenzív nevelői ráhatás vezetett eredményre. Az osztály tanulóit a szűk öprakticizmus gondolata vezette. Ezen a szemléleten a III. év végén sem sikerült túl sokat változtatni.

Az élelmiszervizsgálatok /laboratóriumi/ gyakorlati foglalkozás elméletigényesebb, mint az előző két-fajta gyakorlat. A tanulók többsége nem, vagy csak részben rendelkezett a szükséges kémiai és biológiai alapokkal. Ez a tény jelentősen lecsökkentette a haladás ütemét, az eredményeket. Ezért nem is volt sok sikerélményben részüik.

A konzerves osztályok tanulóinak nagyobb része össze tudta kapcsolni a gyártástechnológiában tanultakkal a vizsgálati folyamatokat, így látták azok értelmét. Megértették, hogy a vizsgálati módszereknél, -de a gyártás közben is- alapvetően fontos a pontos munka és a steril körülmények.

A sütős osztályokat érdekelte volna a vizsgálat gyakorlati része,

de az elméleti tudás hiánya gátolta a sikeres laboratóriumi munkát.

Mivel nem tudtak teljes mértékben bekapcsolódni, sok fegyelmezetlenség fordult elő a gyakorlatok alkalmával. Az oktatást végző kartársaknak sok nehézséget kellett leküzdeniök, hogy ezek az osztályok a minimális eredményt elérjék.

II. AZ OSZTÁLYOK TANULÓINAK INTERPERSZONÁLIS KAPCSOLAT

TAI

Az első évben /1971/1972. tanév/ átfogó képet kívántunk kapni az osztályközösségekről. Ennek érdekében egy irányított dolgozatot és egy kérdőíves felmérést terveztünk.

A dolgozatokat és a kérdőíveket osztályfőnöki órák keretében készítették a tanulók. Az osztályfőnökök ismertették a vizsgálat célját, a tervezett programját, majd kiosztották az előre sokszorosított nyomtatványokat és megkezdődött a munka. Megbeszélésünk értelmében a dolgozatok írásakor nem adtak magyarázatot -hogyan befolyásolják a tanulók véleményét-, legfeljebb a felmerült kérdésekben eligazították a kérdező tanulókat. A kérdőívek kitöltésénél általában előzetesen tájékoztatást kaptak a tanulók.

Az első dolgozat írására 1971. decemberében került sor. A tanévből eltelt 3 hónap -megítélésünk szerint- elég idő volt arra, hogy a tanulók beilleszkedjenek és tapasztalataik alapján véleményt mondjanak osztályközösségükről.

A dolgozat irányító kérdéseinek megfogalmazásakor arra törekedtünk, hogy a kapott válaszokból következtetni tudjunk a tanulók szándékaira. Konkrétan, tettek-e vagy szándékoznak-e tenni valamit a jó osztályközösség kialakításáért. /Lásd az I.sz. mellékletet./

A dolgozatot 105 tanuló írta meg, 31 %-uk nyilatkozik a közösséget illetően negatívan, 62 % megítélése szerint az osztályközösségük jó irányba fejlődik. 5 tanuló véleménye semleges, 2 válasz nem értékelhető.

/Lásd az I/1.sz. táblázat "a" részét./

A BP/K osztály egyöntetű véleménye, hogy osztályukból jó közösség válik. Negatív vélemény alig olvasható. Ezek sem lényegesek. /Pl. "Egyeseknek nagy a szájuk." "Jobban kellene tanulni". stb./

Az NK/K osztály tanulóinak véleménye is igen pozitív. Így fogalmaznak: "Osztályunk jó közösség, mert segítünk egymásnak, vállaljuk egymást".

Egyik leánytanuló már azt sajnálja, hogy 3 év múlva el kell válniuk.

A fenti megállapítások ellenére azért látják a jelentkező kedvezőtlen megnyilvánulásokat is. Az egyik fiú a következőképpen fogalmaz:

"A bejáró és a bentlakó tanulók közötti ellentéteket meg kell szüntetni".

NK/S/I osztály tanulói kevésbé indokolják meg véleményüket. Általában fejlődőnek tartják osztálytársukat, de nem indokolják meg miért, ugyanakkor negatív nyilatkozataikat nem rejtik véka alá. Néhány idézet a dolgozatokból: "Vannak az osztályban, akik kigunyolják társaikat", "Egyesek verekszenek". "A lányok és a fiuk között ellentét van", "Nem tartunk össze".

Az NK/S/II osztályban már az első félévben figyelemre méltó negatív jelenségek tapasztalhatók. A 31 tanulóból csak 8 tartja jónak osztályközösségét. A viszonylag kis számú pozitív választ sem indokolják, a negatív véleményeket viszont elég alaposan. /Pl. "Nem tart össze az osztály". "Sokan ki akarnak bujni a felelősség és a kötelesség elől". "Az osztályban vannak nagyképűsködők, hűsködők". "A gyengébbeket elnyomják". "Rossz a tanuláshoz való viszony, sok az elégtelen jegy"./

Egy tanulónak az a véleménye, hogy a rendbontókat és a rosszul

tanulókat el kell távolítani az osztályból.

A dolgozat második és harmadik gondolatát együtt vizsgáltuk, ezek tükrözik azokat a fogalmakat, amelyeket az általános iskola alakított ki a tanulóknál, az osztályközösségeket illetően. Az osztályonkénti feldolgozást nem tartjuk szükségesnek, mert a tanulók fogalomkincse egybe esik, negatív és pozitív vonatkozásokban egyaránt. A dolgozatokra általában jellemző, hogy a tanulók felsorolják azokat az ismérveket, amelyekkel szeretnék osztályukat felruházni és ezek tagadása jelenti a nem kívánatos közösségi tulajdonság jelzőket.

Mint kívánatos fogalmak a következők szerepelnek; összetartó, segítőkész, megértő, becsületes, őszinte, udvarias, jó tanuló, vállalkozó szellemű, vidám, dolgozzon együtt, legyen aktív, tiszteletteljes és szeressék egymást az osztálytársak. Ne alakuljanak az osztályban külön csoportok.

Az előforduló nem kívánatos fogalmak közül a következőket emeltük ki; hanyag, ellenséges, uralkodó, verekedő, kihívó, felvágós, rossz tanuló, hóbörgő, széthúzó, csunya beszédű.

Arra a kérdésre, hogy milyennek nem szeredné látni osztályközösséget, gyakran válaszolnak a tanulók így; "Olyannak, mint most".

A dolgozatok alapján a két kérdés vonatkozásában megállapíthatjuk, hogy az általános iskoláknak sikerült kialakítani a mintavételül szolgáló osztályok tanulóiban az osztályközösségek megítéléséhez szükséges ismeretek rendszerét. A tanulók többsége jól is alkalmazza azokat. Elgondolkodtató, hogy ennek ellenére sem hivatkoznak a gyermekek az általános iskolai osztályközösségekre, mint pozitív példára, ugyanakkor negatívként eseten-

ként utalnak rá.

A 4. kérdés arra kért választ a tanulóktól, hogy mit tettek osztályközösségük fejlődése érdekében. A 105 tanulóból csak 12-en /11,4 %/ nyilatkozott úgy, hogy ő véleménye szerint tetteivel segítette a közösség kialakulását, 45 tanuló /42,8 %/ vallja, hogy még nem tett semmit. Viszonylag magas a semleges, illetve a nem értékelhető válaszok száma is, ez előbbi 20 /19 %/, az utobbi 28 /26,6 %/.

A pozitív válaszok tartalmi értékelése közben a következőket olvashattuk: "Segítek a gyöngén tanuló társaimnak", "Gondozom az osztályterünkben a virágokat", "Szakszervezeti bizalmi vagyok", "Közreműködtem az osztály klubdélután rendezésében". Egy tanuló a BP/K osztályból elégtelen önmagával, melyet így fejez ki: "Többet is tehettem volna, de ifivezető és lövészkeri tag is vagyok". Többen foglalkoznak az előbbieknél általánosabban. Pl. így: "Segítek osztálytársaimnak", "A pénzes dolgokat vállalom az osztályban", "Ha valamit rám biznak, megteszem".

Célszerű a 4. és az 5. kérdéseket együtt vizsgálni. Az 5. kérdés arra vár választ, hogy a tanulóknak a jövőben milyen szándékuk van az osztályközösség fejlődését illetően. 34 tanuló írja le, hogy szándékában van dolgozni az osztályért. 7-en határozottan elutasítják. Magas a semleges válaszadók száma, 45 /42,8 %/. Érdekes, hogy ez a szám azonos a 4. kérdésre negatív választadó tanulók számával.

/Lásd az I/1.sz. táblázat "b" és "c" pontját./

A semleges választadók magas száma arra enged következtetni, hogy a tanulók jelentős része közömbös az osztály problémáit illetően.

Feltehetően jó néhányan a dolgozat[írás közben döbbentek rá, hogy nekik is tenni kellene valamit. Erre utalnak az ilyen megjegyzések: "Bár mit elvállalnék, ha rámbiznák". Részt veszek a társadalmi munkában", "Ami a képességeimtől telik, mindent megteszek", stb.

105 tanuló közül csak 1 nyilatkozott egyértelműen elutasító módon. "Nincs is szándékomban tenni valamit, az ilyen osztály nem érdemli meg". Tovább nem indokolja véleményét.

A 6. irányító kérdés válaszainak számszerű feldolgozása, /Lásd az I/1.sz. táblázat "d" részét./ arról tájékoztat, hogy a tanulók többsége 67 fő /63,8 %/ kap segítséget társaitól a beilleszkedéshez és a tanulmányi munkához.

A tanulók véleménye a következőkben fogalmazódik meg: "Átsegítettek a honvágyból fakadó nehézségeken". Többen leírták; segítenek a matematikában, kémiában, stb. Az egyik fiúnak az osztályon kívül sikerült kapcsolatot találni a felsőbb évesekkel. Irja; tőlük kap segítséget. A tanulók 12,3 %-a negatív választ adott. Sem ők, sem a 18 sem-leges álláspontra helyezkedett tanulók nem fogalmazták meg indokaikat. Legfeljebb ilyeneket olvashatunk: "Még nem vettem észre, hogy segítettek volna". Ez egyúttal kifejezi azt is, hogy a tanuló sem kereste a kapcsolatot társaival.

Az osztályokon belüli kialakultkapcsolatokról számszerű tájékoztatást ad az I/1.sz. táblázat "e" része. 80 tanuló /76,6 %/ ír jó baráti kapcsolatáról, amely a tanév kezdetétől alakult ki. Egy-két idézet a dolgozatokból: "Titkos ügyeinket megbeszéljük" írja az egyik leánytanuló. "Olyan jó barátok lettünk, hogy a

szünetben meg is látogatjuk egymást". A pozitív válaszok egy részében név szerint is megnevezik a barátot vagy barátnőt. Általában 3-4 osztálytárs neve szerepel. Osztályon kívüli kapcsolatról csak egy tanuló írása szól. A semleges válaszok felszíneseek, neveket nem tartalmaznak. Az elutasító fogalmazások rendszerint egyéni sérelmeket takarnak. /Pl. "Csufolnak, ezért igazi jó kapcsolatom senkivel sincs"./

Két vegyes osztályokban kölcsönösen elmarasztalják a másik nemet. Leány tanuló írja, a fiuk szemtelenek. Fiutanuló tollából származik a következő megállapítás: "A lányok durvák és lenézőek". A dolgozatok irányító kérdései a tanulók többségében határt szabnak a gondolatok terjedelmének. E megállapítást támasztja alá az a tény, hogy csak 9 tanulónak /8,5 %/ van egyéni -a kérdésektől eltérő- véleménye.

/Lásd az I/1.sz. táblázat "f" részét./

Szellemükben ezek is illeszkednek a dolgozathoz. A fontosabbak a következők: "A bejáró és bentlakó tanulók, valamint a fiuk és lányok közötti ellentétet meg kell szüntetni". írja egy leány a NK/K osztályból.

Az NK/S/I osztályból fogalmazta meg egy leány a következőket:

"A különködőket ki kell közösitni és nézze meg magát, hogyan tud igazolni társak nélkül, mert nincs ember, barát és közösség nélkül". Az egyik fiú az NK/S/II osztályból ezt írja: "Nem igazi a közösség, ki kellene valamit találni, hogy alakuljon az osztály. /Pl.közös kirándulást, tanulószobai foglalkozást, vagy többen le-
gyeének KISz-tagok"./

A fenti idézetek azt igazolják, hogy mind a három osztályban vannak tanulók, akik jól itélik meg közösségük helyzetét. Tiszteletre-

méltó a javító szándék. Javaslatok nagyon konkrétak. Annak ellenére, hogy a második idézet tulzatosan radikális, az osztályfőnökök részére is megszívlelendő gondolatokat tartalmaz.

Közös jellemzője az osztályközösségeknek, hogy nincs aktiv mag. E-mellett problémát jelent az is, hogy csoportosulási folyamatra utaló jelenségek érzékelhetők. /Lányok-fiúk, kintlakók-bentlakók./ Ez utóbbi megállapítás a nagykorúsi osztályokra vonatkozik. Kedvezőtlen jelenség, hogy kevesen látják határozottan a problémát. Még kevesebb azoknak a száma, akik dolgoznak az osztályközösségért, osztályonként alig egy párt tanuló. Félő, hogy ők sem találhatnak egymásra, pedig külön-külön nem képviselhetnek közösségformáló tényezőt.

Az első kérdőívet, az 1971/1972. tanév végén /1972. május/ töltötték ki a tanulók. Terjedelmében ez volt a legnagyobb az egész vizsgálat alatt. Ennek segítségével a társválasztás problémaköréről igyekeztünk gazdag információt szerezni. Négy különböző aspektusból közelítettük meg a kérdést;

- a/ barátválasztás,
- b/ tanulmányi feladat megoldása,
- c/ politikai vitaköri foglalkozás előkészítése és levezetése,
- d/ technológiai gyakorlati feladatok teljesítése.

Minden esetben lehetőségük volt megjelölni azt is, hogy kiket választanának kevésbé szívesen. A kérdőív 5. kérdésének válaszaiban az osztálytársak közösségéhez való viszonyáról mondtak véleményt a tanulók.

A 7. kérdés értelmében a társadalmi aktivitás szerint 3 kategóriába sorolták osztálytársaikat és önmagukat is.

A 6. kérdésre adott válaszok, -azok a tanulók szerint fontosnak ítélt emberi tulajdonságok, melyek alapján az osztálytársakról véleményt alkotnak. Ezek közül választottuk ki a közösségi vonzatuakat és megkíséreltük felmérni a tanulók közösségi erkölcsi fogalomkörét. /Lásd a II.sz. mellékletet./

A dolgozatnak ebben a részében az első kérdőív 1-4. kérdésekre adott válaszokat dolgoztuk fel.

Az első kérdés válaszaiból állítottuk össze a II/1.sz. mátrixot. Segítségével megállapíthatjuk, ki kit tekint barátjának és kit utasít el. Szemlélhetjük a kölcsönös választások számát is. Figyelemre méltó az 1.sz. leánytanuló helyzete, mert 9 osztálytársa elutasítja. Osztályon kívül két pozitív kapcsolatról kapunk értesülést. Két osztálytársát nem választott senki.

Az NK/K osztályban 3 kölcsönös szinpátián alapuló kapcsolat van. Az egy tanulóra eső pozitív választások száma itt is alacsony. Két tanuló kapott 3-3 szavazatot, a 13.sz. leány és a 17.sz. fiú. Negatív értelemben kitüntetett helyzete van a 14.sz. leánytanulónak, mert 13 társa utasítja el. Az osztályon kívüli kapcsolatok száma 5, amelyből 3 pozitív és 2 negatív. Magas a nem választott tanulók száma is. Heten vannak, akiket senki sem választott, de nem is utasított el.

Az NK/S/I. osztályban a kölcsönös választások száma 4, ebből 1 elutasító. A legmagasabb pozitív szavazatszám -amely egy tanulóra esik- itt is 3, csak 2 tanuló kapott ilyen. A legtöbb negatív választás a 27-es sz. fiutanulóra esett, szám szerint 5. Hat tanulót senki sem választott. Az osztályon kívüli kapcsolatok száma 2.

Az NK/S/II. osztályban a kölcsönös választások száma 3, amelyből

2 elutasító. A 25.sz. tanulót 6 társa pozitívan választotta. A legtöbb elutasító szavazatot a 28.sz. tanuló kapta, helyzete azért is figyelemre méltó, mert ő pozitívan választja a 25.sz. társát, aki viszont őt elutasítja. Fordított a viszonya az 1.sz. tanulóhoz. Egy negatív, 3 pozitív kapcsolat van az osztályban. Itt a legmagasabb a nem választottak száma is, összesen 14.

A 2. kérdés válaszainak feldolgozása eredményezte a II/2.sz. mátrixot. A BP/K osztályban csak 1 páros kölcsönösen pozitív válasz van. Kitüntetett helyzete van a 4.sz. leánynak, 13 osztálytárs választása esett rá. A 18.sz. leányt 3-an elutasították, 9 tanulót senki sem választott.

Az NK/K osztályban is csak egy kölcsönösen pozitív választás van. Megkülönböztetett helyzete van 2 tanulónak. A 13.sz. leányt 10 társa választotta pozitívan. A 14.sz. tanulót elutasították, 8 tanulót senki sem választott.

Az NK/S/I. osztályban a kölcsönös választások száma 4, ebből 1 a 4. és a 9. fiu közötti kapcsolat ellenkező előjelű. A 4. fiu elutasítja a 9-est, aki pedig pozitívan választja őt. Kitüntetett helyzetben senki sincs. Viszonylag több szavazatot a 13.sz. leány és a 4.sz. fiutanoló kapott. 9 tanulót sem így, sem úgy nem választanak^{ak} osztálytársak.

Az NK/S/II. osztályban kölcsönös választás 3 található. Ebből 2 felemás. Kitüntetett helyzete van a 19.sz. fiunak, mert 11 társa választotta pozitívan. A legtöbb negatív szavazatot a 7.sz. fiu kapta. 13 tanulót nem választottak sem pozitív, sem negatív értelemben.

A II/3.sz. mátrixot a 3. kérdésre adott válaszok értékelése nyomán készítettük.

BP/K osztály esetében két kölcsönös választást találtunk, az egyik pozitív, a másik negatív. Az osztálytársak kiemelték a 16. sz. leányt, 8 pozitív szavazattal. Jó a helyzete a 4. sz. tanuló-
nak is. A legtöbb negatív szavazatot az 1. sz. leány kapta.
9 tanuló semmiféle szavazatot sem kapott.

NK/K osztályban a kölcsönös választások száma 1. Ismételten ki-
emelték a 13. sz. leánytanulót, 9 pozitív választással. A legtöbb
elutasítást /5-öt/ a 14. sz. leánytanuló kapta. 5 tanulót senki
sem választott.

NK/S/I. a kölcsönös választások száma 3, ebből 1 elutasító. Ki-
tüntetett helyzetű tanuló nincs. A 12. sz. fiút 5-en elutasítják.
10 tanuló nem kapott szavazatot.

NK/S/II. osztályban található 3 kölcsönös választásból 1 pozi-
tív, 1 negatív, 1 ellenkező előjelű. Kiemelt helyzete van a 25.
sz. fiúnak, 14-en választják pozitív értelemben. A 7. sz. tanuló
kapott 6 negatív szavazatot. A nem választottak száma: 12.

A II/4. sz. matrix tartalmazza a 4. kérdés feldolgozott ada-
tait.

BP/K osztály esetében 2 kölcsönös választást találtunk. 5 pozi-
tív szavazatot kapott a 4. sz. tanuló, ugyan-annyit a 7. sz. is, csak
ellenkező előjellel. 3 tanulót senki sem választott.

NK/K. osztályban 1 kölcsönös választás van. Negatív értelemben
megkülönböztetett helyzete van a 14. sz. leánynak, 4-4 pozitív
szavazatot kaptak ketten. Nem kapott szavazatot 1 tanuló.

NK/S/I osztályban egy negatív és egy pozitív kölcsönös válas-
zás található. Kitüntetett helyzetű tanuló nincs. A 26. sz. le-
ányt, 5 társa választja pozitívan, 2 pedig elutasítja. 9 tanulót

senki sem választott.

NK/S/II osztályban 1 kölcsönösen negatív és 1 kölcsönösen pozitív válasz van. Megkülönböztetett helyzetű tanuló nincs. 13 tanulót senki sem választott, illetve nem is utasított el.

A párválasztás motivumai között első helyen az azonos lakóhelyről való származás szerepel. Néhány tanulói nyilatkozat: "Egy községből jöttünk". "Általános iskolában is együtt jártunk." Második helyen áll -mint barátválasztási tényező- az életforma. /Bejáró vagy kollégista./ Indoklás a tanulóktól: "Ő is bejáró, mint én. A kollégisták ugy-sem állnak szóba velünk." "Szobatársak vagyunk, kölcsönösen segítünk egymásnak". "Egy szobában lakunk a kollégiumban, összebarátkoztunk."

A feladatok végrehajtásához a tárválasztást -a barátválasztás tényezőit gyakran mellőzve- a biztosnak látszó siker alapvetően befolyásolta.

A kevés indoklásból arra következtethetünk, hogy a tanulók az egyes feladatok megoldásához olyan társakat választanak, akik személye már eleve biztosítja a sikernek. /Pl. "azért választanám, mert jól lehet vele együtt dolgozni", stb./

A közösségi aktivitás vizsgálata.

Az 5. kérdést is matrix formájában dolgoztuk fel. Ezekről leolvasható a tanulók véleménye, hogy kiket tartanak osztályukból jó közösségi, illetve kevésbé jó közösségi embernek. Érdekes, a 7. kérdéssel összefüggésben vizsgálni, mert e kérdésre adott válaszok során az osztálytársak, a társadalmi aktivitás szerint 3 csoportba sorolják az osztály tagjait, illetve saját magukat. Ezek a következők: nagyon aktív, aktív, kevésbé aktív.

A szöveges értékelés során csak a szélső értékek egyezését vizsgáltuk részletesen.

BP/K.

/Lásd II/5. sz. matrixot és a II/3/a.sz. kimutatást./

9 pozitív szavazattal a legjobb közösségi embernek tartják a 4.sz. leánytanulót. Társadalmi aktivitás szempontjából is ő kapta a legtöbb "nagyon aktív" szavazatot. /16-ot./ A tanuló önmagát is aktívnak tartja. Az 1.sz. tanulóról 5 társa állítja, hogy nem közösségi ember, ugyanakkor a társadalmi aktivitás szempontjából nem őt tartják a legpasszívabbnak, pedig az 1.sz. tanuló önkritikusan vallja magáról, hogy kevésbé aktív.

NK/K.

/Lásd II/5.sz. matrixot és a II/3/b.sz. kimutatást./

A 13.sz. tanulót tartják 8 szavazattal az osztály legjobb közösségi emberének, de társadalmi aktivitás szempontjából csak a második helyre sorolják. A tanuló magát aktívnak tartja. Az osztálytársak véleménye szerint a legkevésbé közösségi ember a 21.sz. leány, aki 7 negatív szavazatot kapott. Társadalmi aktivitás szempontjából még-sem ő a "kevésbé aktív"-ak lista-vezetője. Fordítva is tapasztalható eltérések, mert a 17.sz. fiut tartják társadalmilag a legaktívabbnak, ezzel szemben jó közösségi embernek csak három.

NK/S/I.

/Lásd a II/5 matrixot és a II/3/c.sz. kimutatást./

A legjobb közösségi embernek tartják 7 szavazattal a 23.sz. fiut. A közösségi aktivitás szempontjából is ő kapta a legtöbb "nagyon aktív" szavazatot. 4 negatív véleménnyel a 27.sz. fiu a legkevésbé közösségi ember az osztály véleménye szerint, és még-

sem ő áll a "kevésbé aktív"-ak élén, hanem a 6.sz. fiutanoló,

NK/S/II.

/Lásd a II/5. matrixot és a II/3/d.sz. kimutatást/

8 osztálytárs állítja a 19.sz. tanulóról, hogy a legjobb közösségi ember. A társadalmi aktivitás szempontjából is a "nagyon aktív"-ak listavezetője. A legrosszabb közösségi embernek 12 negatív szavazattal, a 28.sz. tanulót tartják. Ellentmondásnak látszik, de igaz, hogy ő a "kevésbé aktív"-ak vezetője. Önmagát nem tartja társadalmilag aktívnak.

Az 1.sz. kérdőív első 5. és 7. pontjának feldolgozása után joggal állapíthatjuk meg, hogy az osztályok szerkezete az első tanév végén még eléggé tagolatlan. Ezt támasztja alá az 5. és 7. kérdések szélső értékeinek összehasonlító eleme is. Feltűnő, hogy a kölcsönös választások száma mind a 4 osztálynál alacsony.

A BP/K osztály kölcsönösségi indexe	10,5
AZ NK/K " " "	6,2
Az NK/S/I. " " "	11,8
Az NK/S/II. " " "	9,1

Bonyolultabb szociometriai alakzatok -még lineális sem- alakultak ki egyik feladathelyzetben sem.

A pozitív értelemben kitüntetett helyzetű tanulók is csak egy-egy területen emelkednek ki viszonylagosan magas szavazatszámmal.

Ennek oka valószínű az, hogy a társak úgy ítélik meg képességeiket, hogy a velük való együttműködés biztosan sikeres lesz.

Feltűnően magas a társnélküli, perifériális helyzetű tanulók száma.

A BP/K osztályban		30,2 %
Az NK/K	"	27,1 %
Az NK/S/I.	"	31,4 %
Az NK/S/II.	"	42,5 %

Egyes osztályokban megfigyelhető, hogy egy tanulóval szemben viszonylag sok osztálytárs ellenérzése nyilvánul meg. Okait az elutasított tanuló magatartásában kell keresni. Az NK/K osztályban a 14.sz. leánytanuló osztályismétlő. Kintlakó. Osztálytársaival nem alakult ki kapcsolata. Gyakran mulasztott igazolatlanul. Később kimaradt. A fiukkal szemben a hűsködő magatartás, a durvaság váltott ki ellenszenvet.

Az irányított dolgozat és a kérdőív megfelelő pontjainak feldolgozása alapján megkíséreltük az osztályközösség fejlődési tendenciáinak vázolását. Igen tanulságos annak a megvizsgálása, hogy ezek mennyiben egyeznek meg az osztályfőnökök által készített tanév végi empirikus jellemzésekkel.

/A jellemzések szempontjait lásd a VIII.sz. mellékletben./

BP/K osztályfőnöke a következőképpen jellemzi osztályát az első tanév végén.

"Eléggé összetartanak, megszerették egymást a tanév során. Szeretik a közös osztályprogramokat /színház, mozi, klubdélután/ a általában részt is vesznek azokon. Ugy vélem, jól is érzik magukat egymás társaságában. Törődnek egymással, igyekeznek segíteni a gyengébbeknek. Ugy érzem, hozzám is ragaszkodnak."

Az NK/K osztályfőnöke így ír:

"Az osztályközösség strukturájának jellemzése:

Az osztályközösség kialakulását gátolta a 14.sz. leánytanuló és

a bejáró, illetve bentlakó tanuló közötti ellentét. Feleslegesen sok volt a meddő vita. Az öntevékenység, a kezdeményező készség csak az egyéni érdekekig jutott. A közösségért csak külön megbízás alapján többszöri ellenőrzés mellett voltak hajlandók dolgozni."

Az NK/S/I osztályfőnöke a következőket fogalmazta meg:

"Igyekeztem minden tanuló részére valamilyen megbízást találni. /szakszervezeti bizalmi, KISz-vezető, tanműhelyfelelős, osztálytanulmányi felelőse, padonkénti lecke-felelős, stb./ az osztály többsége csak állandó figyelmeztetés mellett látta el feladatát. Némiképpen javulás a tanév végén mutatkozott. Kezdeményező készségről, öntevékenységről jóformán beszélni sem lehet. Három tanuló nem tudott beilleszkedni az osztályközösségbe, ők okozták a legtöbb bajt."

Az NK/S/II osztályfőnöke írja az alábbiakat:

"Kétharmad rész falvakból, tanyákról verbuválódott az osztály, igen vegyes összetételű. A közösséggé alakulás folyamata nehezen indult. A tanév végén sem nevezhető jónak. Az osztály tanulói három részre oszthatók, egy kisebb része szorgalmas, jó magaviseletű, dolgozik a közösségért. Az osztály egyharmada közömbös, a többi semmivel sem törődik, rossz példát mutat, rossz tanuló, bomlasztó.

Az erősebb fizikumúak legénykednek, hősködnék. Sokan részesültek osztályfőnöki intésben, illetve rováásban. Lopás miatt három tanuló igazgatói rováást kapott."

Az idézetekből látszik, hogy az osztályfőnökök ismerték a problémákat. A szociometrikai módszerekkel felderített tények és az osztályfőnöki tapasztalatok megközelítően szinkronban vannak az

első tanév végén.

Nincsenek megelégedve az osztályközösségek fejlettségével. Hangsúlyozzák, hogy vannak tanulók, akik nem tudtak a tanév végéig sem beilleszkedni az osztályközösségbe. Ezek okozzák a gondot. Ellentéteket vált ki a sötös osztályokban az is, hogy több, igen gyenge tanuló kap vállalati ösztöndíjat, ugyanakkor a legjobb tanulók gyakran nem. Ilyen körülmények között nehéz az osztály tagjait egységes állásfoglalásra bírni. Az osztályfőnöki órákon nagy nehezen létrejött elhatározások az egység hiányában nem valósulnak meg. Megemlítik, hogy nem éppen szerencsés, hogy a diákotthonban négy ágyas szobák vannak. Az osztályban is érzékelhető ennek hátránya, megosztja a bentlakó tanulókat is. A bejáró tanulók nehezen vonhatók be a tanítási órákon kívüli foglalkozásokba. Magas a heti kötelező órák száma. Alig jut idő az egyéb foglalkozásokra. A tanulók fáradtak, úgy védekeznek a túlterhelés ellen, hogy passzívak.

Az 1972/73. tanév elején újabb irányított dolgozatot irtak az osztályok tanulói. Ismét a tanulók osztályközösségről kialakult véleményeikre kérdeztünk rá.

Címe: osztályközösségünk a II. tanév elején.

/Lásd a III.sz. mellékletet./

Az irányító kérdések feldolgozása során készültek osztályonként a III/1/a-b-c-d.sz. melléklet kimutatásai. Tartalmazzák az első 5 kérdés számszerű adatait. Összesített formában az alábbiakban tanulmányozhatjuk:

Osz- tály jele	1			2			3			4			5		
	jó	rossz	nem érté- kelhető	van	nincs	nem érté- kelhető	van	nincs	nem érté- kelhető	segít	nem segít	nem érté- kelhető	kap	nem kap	nem érté- kelhető
BP/K	12	13	2	10	2	15	16	6	5	5	4	18	18	1	8
NK/K	19	3	1	14	1	8	15	3	5	9	2	12	22	-	1
NK/S/I	9	14	3	4	4	16	22	3	1	5	8	13	13	2	11
NK/S/II	20	11	-	12	6	13	10	16	5	10	3	18	13	3	15
Össz:	60	41	6	40	13	52	63	28	16	29	17	61	66	6	35

Az osztályközösségük fejlettségi szintjéről jó véleménye van a megkérdezett tanulók 56 %-ának /60 fő/. Negatívan nyilatkozik a válaszadók 38 %-a /41 fő/. Indokaikat a következőképpen fogalmaz-
zák:

" Még vannak tanulók, akik kihuzók, nem illeszkednek be, nem akar-
nak segíteni."

"Nincs összetartás az osztályban".

"Mióta megszaporodott az osztály, lényegesen romlott az osztály-
közösség szelleme."

"Nincs aki az osztályt szervezze."

"Tanulmányi téren vannak problémák az osztályban, mert az osztály-
átlag 1,5 és 1,8 között van".

Az NK/S/II osztály dolgozataiból olvastuk a következőket:

"Nem elég fejlett az osztályközösség, a nagylegények minden kis
semmiségen veszekednek".

"Nincs megértés az osztályban."

A negyedik irányító kérdésre adott válaszokat kiemelten vizsgáltuk. A tanulók 27,1 %-a /29 tanuló/ állítja, hogy ő segíti osztálya közösséggé válását. A számot alacsonynak tartjuk, még inkább az, ha megvizsgáljuk, mit értenek a közösségért végzett munka fogalma alatt.

A tanulók többsége csak általánosságokat fogalmaz. "Összehozom az osztálytársakat, hogy ne veszekedjenek", "Amit tudok, segítek", "Másokat figyelmeztetek a hibákra", "A közösségi munkában is segítek".

Ezeknél is konkrétabbak a következők:

"KISz-propagandista vagyok", "Segítek a nálam gyengébb tanulónak".

"Közös osztályprogramok szervezésében segítek".

Egy-egy tanuló véleményében a kritika is helyet kap. Pl. "Az osztály rendezvények lebonyolításában segítek, de sajnos ilyen kevés van". "Segítek az osztály KISz-munkáját. Sajnos nagyon kevesen vagyunk KISz-tagok. Sokan nem is tudják, mit jelent az, ha valaki tagja a KISz-nek. Talán itt a baj!"

Az irányító kérdésekre adott válasz 57 %-a /61 fő/ nem értékelhető. A tanulók több mint fele nem tud mit kezdeni a problémáival. Megítélésünk szerint sürgős osztályfőnöki iránymutatásra van szükség. A problémát az osztályfőnökök előtt feltártuk, megfelelő beavatkozásukat kértük. Beszélgetésünk alapgondolatául a következő idézet szolgált: "A szocialista iskol^afejlődés új szakaszában kibontakozó tanulók^aözösség^ai új tartalma, a középiskolás fiatalok növekvő önállósága, a társadalmi öngazgatásra való nevelés^a magasabb követelményei új, fejlettebb, differenciáltabb pedagógiai megoldások alkalmazását igénylik a nevelőktől"

/Széchy Éva 1967/.

Az elfogadott nevelési "stratégia" a következő volt:

- A fokozatosság elvét betartva, egyénekre szabott feladatokat kapnak a tanulók, amelynek végrehajtásáról az osztályközösségnek számolnak be.
- Minden osztály szervez félévenként egy műsoros osztály klubdékutánt és egy kirándulást.
- Bekapcsolódnak az osztályok az iskolakert parkosításába és a sportpálya építésbe.
- Az osztály KISz-alapszervezet munkáját az osztályfőnökön kívül egy szakoktató is patronálja.

A nevelői megoldás eredményeit mértük fel a tanév végén írt /1973. június/ dolgozatokkal. Irányító kérdéseket nem adtunk, csak címet: "Véleményed szerint hogyan alakult az osztályközösség szelleme".

A gyors áttekintést teszi lehetővé a III/2/a-b-x-d.sz. melléklet, amely osztályonként tartalmazza a pozitív és negatív tanulói véleményeket. Összesítve a következő adatokat kapjuk:

Osztály jele	+		-		hiányzott		Mit tett a közösségért		
	Sz	%	Sz	%	Sz	%	Munkát végzett	Javasla- tot tett	Semmit
BP/K.	12	40	16	53,3	2	6,6	7	5	16
NK/K	15	62,5	9	37,5	-	-	7	7	10
NK/S/I	14	53,8	8	30,7	5	19,1	4	5	13
NK/S/II	13	41,9	13	41,9	5	16,1	3	4	19
Össz:	54	49,5	46	40,8	12	10,4	21	21	58

A tanulók véleménye szerint a II. évben lassu, de lényegesen fejlődés állapitható meg. Erről tanuskodnak a III.sz. melléklet 6. pontja alapján készült mátrixok, melyeken osztályonként bemutatjuk

a kialakult baráti kapcsolatokat a II. tanévben.

A BP/K osztályban 6 kölcsönös választás van. A kölcsönösségi index 20.

Az NK/K osztályban 26 kölcsönös választás van. A kölcsönösségi index 104.

Az NK/S/I osztályban 29 kölcsönös választás van. A kölcsönösségi index 111.

Az NK/S/II osztályban 15 kölcsönös választás van. A kölcsönösségi index 48.

A fentiek alapján egyes osztályokban a kölcsönösségi indexek növekvő értékeket mutatnak. Csökkent a perifériális helyzetű tanulók száma, bár egyes osztályokban még mindig magas.

/Pl a BP/K és az NK/SII./

A kölcsönösségi index átlaga a II. osztályban kerekén 21-re emelkedett.

A BP/K osztály kivételével az osztályok páros kapcsolatai bonyolult alakzatúak. /Lásd a III.sz. melléklethez csatolt szociogramokat./ A szociometriai módszerekkel, megállapított tények és az osztályfőnöki tapasztalatok összhangját, vagy eltéréseit jól tükrözik a következő tanári vélemények:

A BP/K osztályfőnöke írja: "Hanyatlott az osztály tanulmányi eredménye. A Dunakesziről átkerült tanulókat igen nehezen fogadta be az osztály. A tanév végén is mint két külön zárt egység viselkedtek."

Az NK/K osztályról a következőket olvashatjuk: "A 14.sz. tanuló kimaradása jó hatással volt a közösségre, eltávolítása után az osztály egységesebb lett. Hangadók most is vannak, de tud már az osztály egységesen fellépni. A tanév elején tanulmányi, kirándulást

szerveztünk, mely igen jól hatott az osztályközösség kialakulására. A vasárnapi társadalmilag hasznos munkavégzések is megfelelő nevelési alkalmak voltak. A KISz-munka is lényegesen javult. Jelentkezik az önkéntes alapon történő munkavállalás. Több tanulóban felmerült a kérdés, hogy az iskola befejezése után hogyan lehet továbbtanulni."

NK/S/I osztály közösségi életének jellemzésére rija az osztályfőnök:

"A második évben az osztály tagjai között sok összetartó szál alakult ki. Javult a lányok és a fiúk kapcsolata. A fiuk ~~mdv~~riasabbak lettek. Tanműhelybe induláskor megvárják a lányokat. A kollektív munkájuknak köszönhető, hogy jól szerepelt az osztály csapata, az összetett honvédelmi versenyen. Vannak olyan csoportosulások is az osztályban, melyek osztályon kívül teremtenek nem kívánatos kapcsolatot."

Az NK/S/II osztályfőnöke a következőket fogalmazta meg:

"Az első évhez viszonyítva az osztály kedvezőbb képet mutat. A közösségi munkában a KISz tagok járnak elől. Jó hatással volt a tanulókra az első osztály után a termelő üzemben végzett nyári gyakorlati munka. Az osztály az egyik tanuló esetében, -akit fegyelmi vétség miatt kizártak- elítélően és egységesen lépett fel. Negatív jelenség, hogy a tanulók egy része italozik. Még mindig vannak hősködők, vagánykodók. Az osztály az iskolán belül -még a szakmabeliektől is- elszigetelődik. A lányokkal szemben durvák, tiszteletlenek. Figyelmeztetés esetén, -a sajátosan értelmezett- egyenjogúságra hivatkoznak. A serdülőkor minden szélsősége, kiegyensúlyozatlansága felismerhető az osztályban."

Megállapíthatjuk, hogy a második tanévben jelentősen fejlődtek

az osztályközösségek. A közös kirándulások és rendezvények közösségformáló hatása érvényesült. A különböző tanulói megbízások nem voltak ennyire hatásosak. A tanulók többségét nem ösztönözte a külön feladat. Ha lehetett, elhanyagolták a teljesítését, csak következetes osztályfőnöki ösztönzésre hajtották végre. Amelyik osztályban ez elmaradt, ott ellaposodott a kezdeményezésnek ez a része. Az osztály KISz-alapszervezetek patronálása eredményes volt. Növekedett a taglétszám. A politikai oktatásokon önként jelentek meg. A politikai vitakörök már nem voltak sikeresek. Ezekből hiányzott az önkéntesség. Az előadók nehezen lehetett kijelölni és felkészítésükhöz sok segítséget kellett nyújtani. Hozzászóló alig akadt. Általában jellemző az osztályok tanulóira, hogy vitakészségük csak azokban a témákban nyilvánult meg, melyekben személy szerint voltak érdekelve. Pl. anyagitermészetű ügyek, osztályzatok, kimenő, eltávozás, stb.

A képzési ciklus utolsó évében ismét megkérdeztük a tanulókat, hogy mi a véleményük az osztályközösségről. A kérdőívet, melyen a tanulók válaszoltak, három részre bontva dolgoztuk fel. /Lásd a IV.sz, mellékletet./

Az első kérdésre adott tanulói válaszokat tartalmuk szerint pozitív-negatív-semleges kategóriákba soroltuk. Az osztályonkénti adatokat tartalmazzák a IV/1/a-b-c-d.sz. kimutatások. Összesítve a következő adatokat találjuk:

Osztály jele	Pozitív +	Negatív -	Semleges 0	Hiányzott
BP/K	6	21	1	-
NK/K	9	4	10	-
NK/S/I	3	17	3	1
NK/S/II	21	5	-	1
Összesen:	39	47	14	2
%	38,2	46,-	13,6	1,9

A második évfolyamhoz viszonyítva csökkent a pozitív és emelkedett a negatívan nyilatkozó tanulók száma. A tanulók véleményéből arra következtethetünk, hogy fejlődött kritikai érzékük a közösségi magatartást illetően. Mércéjük finomodott. /Pl. "B. Kati jó tanuló, de önző, mert nem segíti a gyengébbeket, még le is nézi azokat." írja az egyik tanuló./ Sajnos, a közömbösség gyakran a szembeállítás is kimutatható a nyilatkozatok alapján. /Pl. "Ezt az évet már kibírom valahogy ebben az osztályban is, nekem így is jó, ahogy van."/ Az NK/S/II osztály tanulói közül többen úgy vélekednek, hogy az ő osztályuk "olyan, amilyen" és már nem változik meg.

A 2. 3. 4. kérdések alapján sorolták az osztálytársakat "közösségi" "nem közösségi" és "semleges" kategóriákba. Az 5. kérdés alapján pedig arról nyilatkoztak, hogyan ítélik meg önmagukat a közösségi aktivitásról.

/lásd a IV/2/a-b-c-d.sz. kimutatásokat./

A 2. 3. 4. kérdések összesített adatai tartalmazza a következő

táblázat:

/jó, rossz, vagy közömbös közösségi embernek azt a tanulót vesszük, akit az osztály egyharmada annak ítél, 9 vagy annál több szavazatot kapott/.

Osztály jele	jó közösségi	nem jó közösségi	Közömbös	Megjegyzés
BP/K	6	3	1	
NK/K	4	2	-	
NK/S/I	-	-	-	17 tanuló nem nevezett meg senkit
NK/S/II	3	-	2	
Összesen:	13	5	3	

A kialakított kritériumok szerint a tanulói vélemények alapján a 4 osztályban /100 tanuló/ összesen 13 jó közösségi ember van. Pedagógiai és pszichológiai szempontból is elgondolkodtató adat ez.

Különlegesnek ítéljük meg az NK/S/I osztályról kapott képet. A tanulók mintha "véd és dac szövetséget" alakítottak volna. Nem nyilatkoznak, gondolván, ha jót nem írhatnak, rosszat nem írhatnak. Az önmagukról alkotott véleményüket a következő táblázatban összesítettük:

Osztály jele	jó közösségi	nem jó közösségi	közömbös
BP/K	2	4	22
NK/K	11	2	9
NK/S/I	6	6	9
NK/S/II	8	2	15
Összesen	28	14	55

Bizonyos ellentmondást állapíthattunk meg az egyéni vélemények és az osztálytársi vélemények között a "jó közösségi" ember megítélésében. A második kérdés válaszai szerint csak 13, az 5. kérdés szerint 28 "jó közösségi" ember van. Az 5. kérdésre a válaszadásból már az NK/S/I osztály tagjai sem zárták ki magukat.

A közömbösök száma igen magas, de ez a tapasztalatok szerint megfelel a valóságnak.

Az egyes osztályokon belül kialakult interperszonális kapcsolatokról a IV/6.sz. mátrix ad tájékoztatást.

Ezuttal csak a kölcsönösen pozitív választásokat emeltük ki.

A BP/K osztályban 15 kölcsönös pozitív kapcsolat van. A kölcsönösségi index 54.

Az NK/K osztályban 15 páros kapcsolat van. A kölcsönösségi index 50.

Az NK/S/I. osztályban 5 kölcsönös kapcsolat van. A kölcsönösségi index 21, ami elég alacsonynak minősül.

Az NK/S/II osztályban 18 pozitív páros kapcsolat van. A kölcsönösségi index 66.

A 4 osztály kölcsönösségi index átlaga 50. A második évben kimutatható átlaghoz viszonyítva csökkenést jelent. A mátrixok tanúsága szerint az osztálytársak pozitív választásaiból osztályonként kimaradt tanulók száma összesen 15. A maximális választás egyik osztályban sem lépi túl az 5-öt. A barátválasztás indítékait vizsgálva megállapítottuk, hogy nagyon kevesen válaszoltak a IV.sz. melléklet 6. kérdésének 2. részére. Ezért a barátválasztás "miértjére" csak az osztályról egyéb úton kapott információkból lehet következtetni.

A barátválasztás gyakran munkakapcsolatokon nyugszik. A tanulók a választást azzal indokolják, hogy jól tudnak együtt dolgozni. Említésre méltó, hogy ez alatt általában, csak fizikai munkát értenek, szellemi munkára /pl, együtt tanulni/ csak ritkán táltunk utalást. Még mindig jelentős motivuma a baráti kapcsolatoknak az azonos lakóhely, különösen a kisebb településről származó tanulók esetében. A leánytanulók körében a barátkozás gyakori indikéka a kölcsönös bizalom. Ez lehetővé teszi az intim, szerintük "titkos" dolgok megtárgyalását is. Nagyon negatív jelenség az a sütső tanulók körében tapasztalható tény, hogy a baráti kapcsolat alapja a közös italozás.

A páros kapcsolatok alapján készült osztály szociogramok nem mutatnak bonyolult alakzatot. Egy zárt alakzatot szemlélhetünk, a NK/K osztály ábráján, amely esetleg klikkre enged következtetni. Feltehetően, valamennyi osztály több központu. Legszegényesebb a NK/S/I osztály strukturája. Egyik osztályban sem alakult ki határozott mag.

Az osztályfőnöki megállapítások a harmadik tanév végén summázva a következőket tartalmazzák:

BP/K.

Az osztályra, mint közösségre rányomta bélyegét, hogy két külön csoportból vonták össze. Nem tudott maradéktalanul összeolvadni. A leánytanulók körében egy pozitív és egy negatív irányzat volt megfigyelhető. A fiúk elkülönültek, de ők is inkább negatív tevékenységet folytattak. Passzívok voltak, magatartásuk kifogásolható volt, durva, társakat sértő hangnemben beszéltek. Az osztályban nem volt "cikk" a szorgalmas munka. Bizonyos fokig lenézték az igyekvőket. A baráti viszony indítékai az anyagi érdekek vagy a másik nem iránti érdeklődés, esetenként a munkakerülés és az alkohol szerepe. Ritkán lehetett valamiről egyöntetű véleményt kialakítani az osztályban. Összegezve; nehezen kezelhető, széthuzó, kevés pozitívummal rendelkező társaság volt.

NK/K.

Az eredetileg 3 csoportra osztható osztály, /bentlakó, helyből bejáró, és vidékről bejáró/ a képzési idő alatt -kisebb-nagyobb torzszalkódásokon keresztül- eljutott arra a szintre, hogy megbecsüljék egymást. Feltűnő az osztály zártsága, még a szakmabeli iskolatársakkal sem alakult ki kapcsolatuk.

NK/S/I.

Az osztályközösség többé-kevésbé kialakult. Az osztályfőnök a 3. évben vette észre, hogy az egy községből származó 10 tanulója nem egységes. Az ellentétek az általános iskolába nyulnak vissza. A két táborra szakadás megosztotta az osztályt. Az 5.sz. fiutanolóról is ebben az évben derült ki, hogy agresszív, bosszuálló. Tanulótársait megfélemlíti. Többen csak azért barátkoznak vele, mert így elkerülik a vele való összeütközést. Ez sem kedvezett

az osztályközösség fejlődésének. Bizonyos mértékű "bandaszellem" alakult ki.

NK/S/II.

Az osztályban a tanév folyamán 12 fegyelmi eljárást folytattak le, 3 tanulót az iskolából is kizártak. A tanulókat a magas ösztöndíj könnyelműsége, italozásra készítette. Legénykedő, virtuskodó magatartás vált körükben jellemzővé. Az osztály tanulóinak a fizikai erő kivánó munkához jó volt a viszonyuk. Az osztályközösség soha sem volt egységes. A vezérszellemet, az erős fizikumú tanulók diktálták. A szerényebbeket, gyöngébbeket elnyomták. Az említett fiúk az iskola leánytanulói körében nagy népszerűségnek örvendtek, akik csodálták vagányságukat. Érdekes módon a fiúk "nem ereszkedtek le" a lányokhoz, csak csodálni hagyták magukat. Az elutasító magatartás és a durva beszéd jellemezte viselkedésüket.

Az osztályok 3 éves fejlődésének jellemzéseként -a felolgozott vizsgálati anyag ismeretében- a következő megállapításokat tehetjük:

Egyik osztály sem fejlődött igazi jó közösséggé. A viszonylag legfejlettebb NK/K osztály is zárt és csak a többiekhez viszonyítva mondható fejlettnak. A további 3 osztályt nehéz rangsorolni. A legproblémásabb az NK/S/II osztály. Ebben az osztályban jelentkezett legnagyobb mértékben az alkoholfogyasztás. A tanulók a fegyelmi vizsgálat során elmondták, hogy a szüleik is így élnek. Hangsúlyozták a pék jelszót, "pék ital nélkül nincs"!

A III. osztályokban visszaesés tapasztalható a közösségek fejlődése szempontjából.

Pozitívként kell megállapítani, hogy a gyakorlati munkát szeretik a tanulók. Ez egy szakmunkásképző iskola esetében alapvető

jelentőségű kérdés. Érdekes az a kettősség, amely a termelési gyakorlatok és az elméleti órák esetében figyelhető meg. Az egyes osztályok tanulói az iskolai értelemben vett osztályközösségekben valóban nem voltak egységesek -vagy csak ritkán- de mint termelő szervezet, mint munkabrigád, csak a legritkább esetben vétek az együttműködés szabályai ellen.

A munka során a technológiai fegyelem betartása, a minőségi produktum elérése, olyan kötelező erő, amely rendkívüli módon fegyelmez. Természetesen a fokozottabb felügyelet is jó hatással volt, /fél osztály két oktatóval/, valamint az a tény, hogy az oktatás során a tanulók gyakran jutottak sikerélményhez. A gyakorlati foglalkozások a tanulók fizikai erejébe épülnek, melynek ők birtokában voltak.

Ezekkel együtt is, a gyakorlati foglalkozásokat igen fontos közösségformáló tényezőnek kell tekinteni. A szakmunkásképzésben, -bizonyos mértékig a szakközépiskoláiban is- a gyakorlati képzés a domináló, az ott kialakult nevelési helyzetek megoldása feltétlenül kihat az osztályközösségek alakulására is.

Feltűnő, hogy az iskolai ifjúsági szervezet tevékenysége mint közösségformáló erő, mennyire háttérbe szorult, a vizsgált osztályok esetében, Budapesten is Nagykőrösön is. Nagykőrösön a vizsgálat időszakában tértek át a vegyes életkorú ifjúsági szervezeti formára, feltehetően ez eredményezte a szervezeti élet hatékonyságának átmeneti csökkenését.

Az osztályok fejlődésének egyik gátló tényezője volt a közös, -tanítási órán kívüli- nevelési alkalmak, korlátozott lehetősége. Az osztályfőnökök a vizsgált osztályokban csak "elméleti" tárgyakat tanítottak. A tanulókkal a gyakorlati foglalkozásokon

ritkán találkoztak.

Az osztályfőnöki véleményekben nem szerepelt a jelentőségének megfelelő súllyal a tanulók gyakorlati teljesítménye. Főleg az elméleti tárgyakban elért szintek alapján ítélnék. Ez a gyakorlat egy szakmunkásképző iskola esetében helytelen. Sürgős szemléletbeli változásra van szükség.

III. Néhány közösségi erkölcsi fogalom értelmezése

/A tanulói vélemények pszichológiai elemzése alapján./

"az erkölcsi nevelés feladata végső soron a társadalom által igényelt erkölcsi magatartási formák kialakítása."

/Bábosik István 1975./

A II.sz. melléklet 6. kérdésére adott válaszokat elemeztük. Az osztálytársak megítélésénél a tanulók által használt emberi tulajdonságokat jelző fogalmakat kigyűjtöttük. Az első választásokat vettük figyelembe. A fogalmak szemlélhetők a II/2 kimutatáson.

A tanulók választásának gyakorisága szerinti rangsorban az első 5-öt vettük figyelembe. Az első helyet a "segítőkész" fogalom foglalja el. A tanulók 18 %-a tartja fontosnak a társakról alkotott véleménye kialakításában. Különösen a leányok részesítettek előnyben. Az indokolásban megfogalmazták, hogy a technológiai gyakorlatokon várnak segítséget, a nehezebb fizikai erőt kívánó feladatok végrehajtásában. A fiuk inkább az elméleti munkában igényelik a jobb tanulótársak segítségét.

A rangsorban második helyen álló fogalom már csak 9, a harmadik 8, a negyedik 6, az ötödik 5 és a többi 17 fogalom 1-4 szavazatot kapott. A válaszcímzés több tanulónak nehézséget okozott. Erre enged következtetni az a tény, hogy a tanulók 18 %-a válasz nélkül hagyta a kérdést.

Rangsorban az első 5 fogalmat a Magyar Értelmező Kéziszótár /1972/ - továbbiakban MÉK- segítségével meghatároztuk. A fogalom megfelelő magyarázatát nem minden esetben találtuk meg, ilyenkor a megközelítő fogalmak felhasználásával alkottuk meg a magyarázatot. A fogalom magyarázatok a következők:

Segítőkész=	segítségre való készség /MÉK. 1199. oldal/
Jó tanuló=	
Jó=	kiváncsainak, rendeltetésének, hivatásának megfelelő.
Tanuló=	alsó, vagy középfoku iskolába járó, ipari, vagy kereskedelmi szakmát ta- nuló fiu vagy leány /érdemjeggyel fe- jez ki/
Saját meghatározás a vizsgálat számára:	
A tanulmányi kíváncsainak megfelelő ipari szakmát tanuló fiu, vagy leány.	
Jó magatartásu=	
Saját meghatározás a vizs- gálat számára:	
A tanulónak az iskolai közösségben való viselkedése, az iskolai munkához való viszonya, amelyet érdemjeggyel fejeznek ki.	
Közösségi=	a közösséghez való tartozásból ere- dő, vele kapcsolatos. /MÉK. 791. oldal./
Megértő=	mások iránti megértést, együttérzést tanúsító, viselkedés. /MÉK. 905. oldal./

A II. osztályban az ismertetett 5 fogalmat értékelték a
tanulók, az V.sz. melléklet felhasználásával. Magyarázataikat az
ismertetett meghatározásokhoz viszonyítottuk.

A számszerű eredményeket az V/1/a-b-c-d.sz. kimutatások tartalmazzák
osztályonként. Ezek összesítése során készült az V/2.sz. kimutatás.

A "segítőkész" fogalmat helyesen határozta meg a tanulók 66,6 %-a. E fogalom kitüntetett helyzete szembetűnő, mert a másik négy fogalmat nem irták le helyesen ilyen arányban. A legkevésbé jól határozta meg a "jó magatartásu" fogalmat. A helyes választ a tanulóknak csak 20 %-a ismerte.

Az osztályok között lényegesen eltérés nincs. Viszonylag a legkevesebb jó választ az NK/S/I. osztály tanulói adták. Figyelemre méltó, hogy az NK/S/II. osztályban, amellyel mint közösséggel a legtöbb probléma volt, viszonylag sok helyes választ találunk. Az öt fogalmat helyesen megválaszolók aránya 37,7 %.

Az értelmezett fogalmakat az első évben maguk használták, emberi tulajdonságok jelölésére, ennek ellenére a tartalmukkal még sincs tisztában a tanulók jelentős többsége. Ezért az osztályok tanulójának erkölcsi fogalom értelmezése átlagosnak minősíthető.

A kiválasztott fogalmak közösségi vonzatúak. A fejezetet bevezető idézet értelmében, az osztályközösségek fejlettségi szintje megegyezik a tanulók erkölcsi fogalom értelmezési szintjével.

A tapasztalatokat megbeszéltük az osztályfőnökökkel. Közös megállapodás született, melynek értelmében az osztályfőnöki órákon, -de egyéb adandó nevelési alkalmakon is- fokozott gondot fordítanak az erkölcsi ítéletek helyes kialakítására, a fogalmak tisztázására, hogy a tanulóknak kialakuljon az életkoruknak megfelelő szintű erkölcsi értékrend.

A III. osztályban folytattuk az erkölcsi fogalmak megértésének vizsgálatát. Ezuttal határozottan a közösségi-erkölcsi fogalmak ismeretének felderítése volt a célunk.

A tanulók 11 közösségi jellegű erkölcsi fogalom tartalmi meghatározását végezték el feladatlapon.

A válaszok értékeléséhez a viszonyítási alapot ismét a Magyar Értelmező Kéziszótár segítségével készítettük. Ezek a következők: ^x

Aktív=	tevékeny, serény, cselekvő /MÉK. 18. oldal/
Áldozatkész=	áldozatot szívesen vállaló /MÉK. 26. oldal/
Bajtársias=	bajtársakhoz illő /MÉK. 84. oldal/
Kezdeményező=	valamit javasol, illetve cselekvést elindít. /MÉK. 689. oldal/
Közösségi=	a közösséghez való tartozásból eredő, vele kapcsolatos /MÉK. 791. oldal/
Nem közösségi=	a közösségi fogalom tagadása
Lovagias=	a gyengébbeket, különösen a nőket tiszteletben tartó, udvarias viselkedés. /MÉK. 870. oldal/
Emberszerető=	az embertársak iránt érzett szeretet. /MÉK. 317. oldal/
Összeférhetetlen=	veszekedős, kötekedő /MÉK. 1063. oldal/
Szolgálatkész=	másoknak előzékenyen segítségére levő /MÉK. 1003. oldal/
Nehezen barátkozó=	nehezen lép baráti kapcsolatba

^x Nagy Katalin: Igazságos, becsületes, bátor
/Bp, 1973. Tankönyvkiadó/c. munkájában a 69. oldalon található
11. tartalmában közösségi fogalmak.

Az osztályonkénti számszerű adatokat tartalmazták a VI/1/~~abcd~~ és ezek összesítését a VI/5.sz. kimutatások.

A 6. és a 9. kérdések negatív fogalmak, érdekes módon ezeket határozza meg a tanulók többsége helyesen. Talán azért, mert hasonló jelenségekkel saját osztályközösségükben is gyakran találkoztak, illetve e fogalmakkal kapcsolatos osztályfőnöki beszélgetések rá irányították a figyelmet. A legkevesebb helyes választ a 3. kérdésre adták a tanulók. A "bajtársias" fogalommal általában nem tudtak mit kezdeni. Majdnem ismeretlen számukra. Akik megkísérelték értelmezni, a katonasággal, illetve a háborúval hozták kapcsolatba. Több tanulónak problémát okozott a 7. fogalom is. A lovagiasság fogalmát többségük nem ismeri. Voltak, akik -feltehetően irodalmi ismereteik alapján- a középkori lovagok fogalmával hozták kapcsolatba. Érdekes erre odafigyelni, mert általános jelenség ifjúságunknál, a nőkkel és gyengébbekkel szembeni közömbösség.

A helyes válaszok aránya 53,8 %. A II. évfolyam hasonló adatához viszonyítva jelentős fejlődést állapíthatunk meg. Nem volt eredménytelen a céltudatos osztályfőnöki munka. A tanulók meghatározásai mennyiségileg és tartalmában kedvezően változott, az eredményekkel még sem lehetünk elégedettek. Az egyes osztályok közötti szintkülönbséget a számok érzékeltetik.

Az NK/S/I és a BP/K osztályfőnökök egybehangzó véleménye szerint egyes tanulóknál a szerényebb értelmi képesség az akadály a nagyobb mértékű fejlődésnek. Feltehető, hogy a tanulók egy részénél a közösségi együttélés tapasztalatai jelentősebben befolyásolják a közösségi-erkölcsi fogalmak fejlődését, mint a fogalmak értelmezésére irányuló osztályfőnöki magyarázatok.

Külön vizsgálat tárgya lehetne az az ellentmondás, hogy amíg az erkölcsi fogalmak ismeretköre bővült a harmadik osztályban, miért hanyatlottak a második osztályhoz viszonyítva az osztályközösségek? Feltehető, hogy a tanulók kifelé kerestek és találtak kapcsolatot. Jelentős részük a leendő munkahelyén -a nyári termelési gyakorlatok alkalmával- teremtett kapcsolatokat részesítette előnybe. Ez természetes jelenségnek tekinthető. A lányok egy részének fiukkal is komolynak látszó kapcsolata alakult ki, iskolán kívül. III. osztályos korukban többen menyasszonyok voltak már.

IV. A SZAKMAI ÉS KÖZÖSSÉGI IDENTIFIKÁCIÓ

A szakmunkásképzést nem lehet csupán arra korlátozni, hogy a szükséges szakmai jártasságokat és készségeket alakítsa ki. Az egész személyiséget kell formálnia. Igen fontos a munkához és a munkatársakhoz fűződő szocialista viszony kialakítása. Az iskolák nevelési eredményét jól lehet mérni a tanulók munkához és a közösséghez való viszonya alapján.

E részvizsgálat célja annak megállapítása volt, hogy a tanulók milyen mértékben azonosultak szakmájukkal és a munkahelyi közösséggel, amelyben, mint szakmunkások végzik majd termelő munkájukat.

A tanulókkal irányított dolgozatot irattunk. /Lásd. VII.sz. mellékletet./

A válaszokat tartalmuk szerint három kategóriába soroltuk. /+=pozitív, 0=semleges, - = negatív./ Így számokkal kifejezhetők az eredmények. Az osztályok adatait külön-külön tartalmazzák a VII/a-b-c-d.sz. kimutatások. A 4 osztály számszerű anyagát lásd a VII/5.sz. összesítésen.

Az eredmények megnyugtatóak. A szakmájával azonosult a tanulók 91,7 %-a. Pozitívan nyilatkozik a szakmájáról a növendékek 96,8 %-a, és kereken 98 % szándékozik a tanult szakterületen munkát vállalni. A leendő munkahelyével máris kapcsolatban áll a szakmunkás jelöltek 84,6 %-a.

A felsorolt adatok azt bizonyítják, hogy a szakmaszeretetre nevelés jó hatásfoku volt a képzési időszakban. A szakmunkás tanulók tulnyomó többsége már eleve azzal az elhatározással kezdi tanulmányait, hogy a szakmát élethivatásának tekinti. Ezt figyelembe véve is igen jó a tanulók szakmai identifikációja.

A tanulók nyilatkozatai a következőképpen hangzanak: "Nagyon megszerettem a konzervipart. Sok gép van, ezek megkönnyítik a munkánkat." "A szakmám változatos munkát biztosít, jók a kereseti lehetőségek is." "Magyarországon nagy jövője van a konzervgyártásnak." "Sok értékes terméket állítunk elő, termékeink nagy része exportra kerül, ezért az iparunk jelentős népgazdasági szinten is." "A magyar emberek szeretik a jó kenyeret. Nekünk naponta friss termékről kell gondoskodnunk."

A fentiekből kiderül, hogy a tanulók világosan látják szakmájuk jelentőségét.

Mások így fogalmaznak: "Kezdetben nem szerettem a szakmát, de most már igen. Felelősségteljes munka. Továbbtanulhatok és biztosítva van az előre haladásom." "Szakközépiskolába szerettem volna menni eredetileg. Nem vettek fel, de így is továbbtanulhatok." "Igaz, hogy nehéz munkát kell végezni, éjszaka is dolgozunk, de jól megfizetik." "Az emberek mindig szeretnének kenyeret enni, ezért fontos az én szakmám. Igaz, jól meg is fizetik." "Az új Szolnoki Kenyérgyárba megyünk dolgozni. Ott már nem lesz nehéz fizikai munka és jól lehet keresni."

E nyilatkozatokból már kicsendül az anyagiasság is, mégis pozitívan értékelhetők.

Összehasonlításképpen megemlítjük, hogy ugyan ebben a két iskolában a szakközépiskolások között is végeztünk felmérést a konzerv- és hűtőipari szakon, a szakmai identifikációt illetően. Az eredmény lehangoló volt. A tanulók 40 %-a sem nyilatkozott pozitívan.

A közösséggel /munkabrigád/ való azonosulás is kedvező képet mutat. Közösségben kíván dolgozni a tanulók 90,7 %-a. Szívesen dolgozna együtt az osztálytársakkal a tanulók 85,6 %-a.

Szocialista brigádtag szeretne lenni a végzős tanulók 82,4 %-a. Ezek az adatok is biztatóak. Még akkor is azok, ha a tanulói nyilatkozatok értékelésénél figyelembe vesszük, hogy a dolgozat a harmadik évfolyam végén íródott, amikor a tanulóknak minden megszépül, ami az iskolával kapcsolatos. Helyesen ítélik meg a munkahelyi közösséghez való tartozásukat is a tanulók, /Pl. "A mi szakmánkban csak nagyüzemi termelés folyik, ahol sok ember dolgozik együtt." "Korszerű termelés csak kollektívan folytatható." "Én el sem tudnám másképpen képzelni magamat, csak társakkal szeretek dolgozni." "A szocialista brigádokban a gyár legjobb munkásai dolgoznak, én is szeretnék közéjük kerülni". stb./

Jó fényt vet mind a két oktatási intézményben folyó munkára az a tény, hogy a tanulók 82,4 %-a szeretne továbbtanulni. Sikeresült felébreszteni bennük a továbbképzés iránti vágyat.

Megjegyezzük, hogy a Nagykovácsoson végzetek 60 %-a ténylegesen be is iratkozott a Szakmunkások Szakközépiskolája esti vagy levelező tagozatára /ez az oktatási forma is az intézet keretein belül működik./ A semleges és negatív nyilatkozatok elemzésével nem foglalkozunk.

A tanulók érettségéről kapunk tájékoztatást az egyik budapesti leánytanuló irásából, aki problémáját így fogalmazta meg: "Én a Budapesti Konzervgyárban dolgozom ha levizsgáztam, mert az ösztöndíj szerződés 2 évig oda köt. A mai ismereteimmel már nem ehhez a gyárhoz szerződnék. Szeretnék továbbtanulni is. Nem tudom sikerül-e? Van vőlegényem. A vizsga után házasságot kötünk. Megbeszéltük, két gyermeket szeretnénk. Nem tudom segít-e majd a férjem, hogy tudjak tanulni is?"

A nagykovácsi tanulók nyilatkozatából idézzük a következőt: "A konzervipar olyan gyorsan fejlődik, hogy az embernek állandóan képezni kell magát. Szeretnék leérettségizni és technikus vizsgát tenni".

Az egyik nem nagykovácsi illetőségű leánytanuló írta a következőket: "Szeretnék itt maradni, hogy tovább tanulhassak, de vonzó a szép nagy gyár is és a jó munkakörülmények."

V. A VIZSGÁLAT TAPASZTALATAI

A megfigyelés, a kérdőíves módszer és az osztályfőnökök empirikus véleményének összegyűjtése után jellemezhetjük az osztályközösségek fejlődését. A problémához szabott szociometriai kérdések segítségével feltárhatjuk a tanulóközösségek szerkezetének évenkénti változásait. Képet alkothatunk a tanulók erkölcsi fogalmainak fejlődéséről. Az irányított dolgozatok segítségével megállapíthatjuk a szakmai és közösségi identifikáció mértékét. A vizsgálat eredményeképpen a következő megállapításokat tehetjük:

- Igen magas a tanulók heti kötelező óraszám, /35,39,41 évfolyamonként/, az egyéni tanulással együtt ez olyan mértékű elfoglaltságot jelent, hogy a tanítási órán kívül közösségformáló alkalmaikra kevés idő marad.
- A gyakorlatok -különösen az első osztályban- komoly fizikai megterhelést jelentenek. A megállapítás főképpen a sütőiparban tanuló leányokra vonatkozik.
- Előnytelen, hogy a vizsgált szakmákban gyenge tanulókat iskoláznak be. Különösen a sütőipari tanulókra jellemző, hogy elégséges bizonyítvánnyal jönnek az általános iskolákból, ezért az elméleti tárgyakkal nehezen birkóznak meg.
- A tanulók fogalmai szerint a fizikai munka becsülete nagyobb, mint a szellemi munkáé. Ez alapvetően meghatározza a viszonyokat a képzés két oldalához /elmélet és gyakorlat/. Sikerélményeket elsősorban a gyakorlatban élik át. Ez tovább mélyíti a bennük élő ellenszenvet az elméleti tárgyak iránt.
- A munkasikerek nyomán kialakult pozitív érzelmek, a fél osztályokból szervezett gyakorlati oktatási csoportokat közösséggé kovácsolják.

Az osztályok, mint közösségek, nem érték el a termelő brigádok szintjét sem szervezettségben, sem morálisan.

-A tanulók egy részét -főleg a fiukat- a viszonylag könnyen szerzett pénz és a rossz példa az italozás útjára vitte. A tanulók különböző cimeken ösztöndíjban részesültek, melynek összege havonta a 600-800 Ft-ot is elérte.

-A közösségi erkölcsi fogalmak tartalmának vizsgálata azt igazolta, hogy a tanulók elérik életkoruknak megfelelő erkölcsi ítéletszintet. Ennek ellenére nem ez határozza meg a közösségükhöz viszonyukat alapvetően, hanem a társadalmi tapasztalatok.

-Megfigyelhettük, hogy a szakmunkástanulók társadalmi érettsége korábban következik be, mint a szakközépiskolát végzetteké. A leányok e téren is megelőzik a fiukat 1-2 évvel. A termelő üzemben töltött gyakorlatok, a felnőtt dolgozókkal együtt végzett munka, gyorsítják az érést. Fontos tényező az is, hogy a végzett szakmunkásokra, jó anyagi feltételek mellett biztos munkalehetőség vár. Ez adja meg a termelésben betöltött fontos szerepük mellett a szakmunka társadalmi rangját. A szakmunkást általában kész embernek fogadják el, a középiskolát végzettet nem.

-A képzési idő alatt a legtöbb nevelési problémát az NK/S/II. osztály okozta. A vizsgálati anyag feldolgozása közben felvetődött a kérdés, -a végzés után majdnem egy év telt el- vajon, hogyan illeszkedtek be ezek a tanulók a munkahelyi közösségekbe? Jelentős részük a Szolnoki Sütőipari Vállalat ösztöndíjas tanulója volt. Ez megkönnyítette a szükséges információ gyors beszerzését. A Vállalat és a megyei Tanács illetékes szakigazgatási szervének képviselői nyilatkozata szerint a kérdéses tanulók a Szolnoki Kenyérgyárban dolgoznak. Megbízható, jó munkások. A modern technológiai eljárásokhoz gyorsan tudtak

alkalmazkodni, a termelés kulcs-emberei. Munkájukat nagy felelősségtudattal végzik. Munkahelyi beilleszkedési problémájuk nincs.

Javaslatok:

- Az osztályfőnököknek jobban meg kell ismerniök az osztályaikban szervezett munkabrigádokat és azokra a közösség kialakítása során építeni kell. A vizsgálat legfontosabb tanúsága, hogy a szakmunkásképző osztályokban az osztályközösségek fejlesztésének kérdését a gyakorlati oktatás oldaláról is előnyösen meg lehet közelíteni. A termelő munka nagyobb közösségformáló erő, mint az elméleti óra.
- A fentiekből következik, hogy a szakmunkásképzésben meghatározó a szakoktató szerepe. Nem csak a szakmai gyakorlatok elsajátításának mértéke mulik rajta, hanem mint a vizsgálat is rá irányította a figyelmet, a közösség fejlesztése is. Ezért a szakma alapos ismeretén túl nagy gondot kell fordítani a szakoktatók pedagógiai és pszichológiai kulturájának fejlesztésére.
- Nem új, de a vizsgálat keretében ismét felmerült a tanulók túlterhelésének kérdése. A szakmunkásképzés vonatkozásában az oktatási reform ezt a problémát nem oldotta meg. Tudomásunk szerint az egységes szakmunkásképzés óraterve sem biztosítja a megfelelő mértékű csökkenést. Kivánatos lenne ezt a problémát ismételtten felülvizsgálni.
- Sürgősen írni kellene egy, a mai követelményeknek megfelelő, a szakmunkásképzésre szabott nevelési tervet. Az oktatásfejlesztési koncepciókat figyelembe véve is még hosszú ideig fontos mérce lehetne a szakmunkásképzésben dolgozó pedagógusok kezében.

A FELHASZNÁLT IRODALOM

- 1./ Árkosiné Udvardi Sarolta:
Az erkölcsi kategóriák értelmezésének fejlődéslélektani vizsgálata,
Magyar Pszichológiai Szemle 1962/4.
- 2./ Dr. Bábosik István:
Az erkölcsi tudatosság szerepe a magatartás szabályozásban
Akadémia Kiadó Budapest 1975.
- 3./ Bábosik István és Nagy Mária:
A közösségi erkölcsi meggyőződés alakulása a tervszerű iskolai nevelőmunka hatására,
Pedagógiai Szemle 1962. 10.sz.
- 4./ Dr. Cser János:
Az erkölcsi tulajdonságokat jelentő fogalmak 10-14. éves korban,
Pszichológiai Tanulmányok II. Budapest 1959.
- 5./ Dr. Cser János:
Erkölcsi meghatározások megértése 10-18. éves korban,
Pszichológiai Tanulmányok IV. Budapest 1962.
- 6./ Dr. Cser János:
10-14. éves tanulók erkölcsi fogalmainak vizsgálata,
Pszichológiai Tanulmányok III. Budapest 1961.
- 7./ Dr. Daróczi Sándor:
Közvélemény vizsgálat a kollégiumokban,
Pedagógiai Időszerű kérdései Hazánkban,
Tankönyvkiadó Budapest 1970.

8./ Dr. Duró Lajos:

A Pszichológiai - Pedagógiai Kísérlet metodológiai jelentősége a személyiség erkölcsi fejlődésének vizsgálatában,
A pszichológia módszerei /Pszichológiai Tanulmányok XII./
Akadémia Kiadó Budapest 1970.

9./ Dr. Harsányi István:

Milyen személyi tulajdonságok megjelölésével értékelik egymást iskolásaink.

Pszichológiai Tanulmányok XI.
Akadémia Kiadó Budapest 1968.

10./ Dr. Hunyady György:

A szociometriai módszer és az interperszonális viszony.
Pszichológiai Tanulmányok XI.
Akadémia Kiadó Budapest 1968.

11./ Kelemen László:

A pedagógiai pszichológia alapkérdései.
Tankönyvkiadó, Budapest 1970.

12./ Kiss Tihamér:

Életkorok pszichológiája /Az ifjukur/
Gondolat - Budapest 1966.

13./ Kunz L:

Kísérleti eljárások az iskolai osztályok szociális strukturájának feltárására.
Pedagógik 1965. Beiheft.

14./ Mérei Ferenc:

Közösségek rejtett hálózata
Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó
Budapest 1972.

- 15./ Nagy Katalin:
Igazságos, Becsületes, bátor.
14 éves tanulók erkölcsi ítélete.
Tankönyvkiadó Budapest 1973.
- 16./ Petrikás Árpád:
Osztályközösség szervezése és nevelése
Tankönyvkiadó 1968.
- 17./ J.Piaget, F.Fraisse, M.Rouchlin:
A kísérleti pszichológia módszerei
Akadémia Kiadó Budapest 1967.
- 18./ Tadousz Nowogrodszki:
Fejlődéslélektan /A serdülőkor 14-18 évig./
VI. fejezet. A serdülőkor /14-18. évig/
Tankönyvkiadó Budapest 1965.
- 19./ Szociometria az iskolában
Pedagógia időszerű kérdései külföldön
Szerkeszti: Illés Lajosné
Tankönyvkiadó Budapest 1971.
- 20./ A szociológiai felvétel módszerei /II. kiadás/
Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Budapest 1971.
- 21./ Dr.Széchy Éva
A közösségi nevelés utjai a középiskolában
Tankönyvkiadó Budapest, 1967.

P U B L I K Á C I Ó K

- 1./ KONZERV- ÉS HÜTŐIPARI TECHNOLÓGIA I.
/É.317./ Mezőgazdasági Kiadó Budapest 1973.
KONZERV- ÉS HÜTŐIPARI TECHNOLÓGIA II.
/É.343./ Mezőgazdasági Kiadó Budapest 1975.
/Társszerzőkkel/
- 2./ PÁLYÁRA NEVELÉS AZ ÉLELMISZERIPARI SZAKKÉPZŐ
ISKOLÁKBAN
OPTI Budapest 1974. /Szerkesztés alatt/.
- 3./ ÉLELMISZERIPARI SZAKKÖZÉPISKOLAI TANULÓK
PÁLYAVÁLASZTÁSÁNAK INDITÉKAI
/A konzerv- és hűtőipari psztályok véleménye
alapján/
OPTI Budapest 1974. /Szerkesztés alatt/
/Társszerzővel/

HELLÉKLETER

I.sz. melléklet

A mi osztályunk

Kérünk ird le milyennek látod az osztály közösségedet.

Szeretnénk, ha válaszolnál a következő kérdésekre:

- a/ A kialakulóban lévő osztályközösség szerinted jó irányba fejlődik-e?
- b/ Milyennek szeretnéd látni az osztályodat, hogy jól érezd magad három évig?
- c/ Milyennek nem szeretnéd látni az osztályt?
- d/ Mit tettél annak érdekében, hogy a szerinted jónak vélt irányban fejlődjön?
- e/ Van-e szándékodban tenni ezért valamit és milyen munkát vállalnál legszívesebben?
- f/ Az osztályközösséged segít-e beilleszkedni az új környezetbe és a tanulmányi munkában támogat-e?
- g/ Milyen^a viszonyod osztálytársaidhoz, kikkel alakult ki jó kapcsolatod?

A fentieken kívül a témával kapcsolatosan egyéni véleményedre is kíváncsiak vagyunk.

I/1.sz. táblázat

1.sz. melléklet statisztikai összesítője

a/						b/					
Osztály	+	-	0	□	Össz.	+	-	0	□	Össz.	
Bp/K	19	-	-	2	21	2	8	3	8	21	
NK/K	20	5	1	-	26	6	10	6	4	26	
NK/S/I.	18	6	3	-	27	1	8	7	11	27	
NK/S/II.	8	22	1	-	31	3	19	4	5	31	
Összesen:	65	33	5	2	105	12	45	20	28	105	
%	61,9	31,4	4,7	1,9		11,4	42,8	19,0	26,6		
c/						d/					
BP/K	4	1	9	7	21	16	1	3	1	21	
NK/K	16	2	5	3	26	19	2	2	3	26	
NK/S/I.	4	1	17	5	27	15	3	8	1	27	
NK/S/II.	10	3	14	4	31	17	7	5	2	31	
Összesen:	34	7	45	19	105	67	13	18	7	105	
%	32,3	6,6	42,8	18,3		63,8	12,3	17,1	6,6		
e/						f/					
BP/K	16	2	3	-	21	-	1	-	1	2	
NK/K	21	1	4	-	26	1	-	-	-	1	
NK/S/I.	23	-	4	-	27	3	-	1	-	4	
NK/S/II.	20	3	7	1	31	1	1	-	-	2	
Összesen:	80	6	18	1	105	5	2	1	1	9	
%	76,1	5,7	17,1	1,0		4,7	1,9	1,0	1,0	8,9	

Jelmagyarázat: + pozitív válasz
 - negatív válasz
 0 semleges válasz
 □ nem értékelhető válasz

K É R D Ő I V

1. Osztálytársaid közül /esetleg más osztályból vagy más iskolából/kikkel barátkozol? a/legszívesebben?

1.

.

2.

.

3.

.

b/ kevésbé szívesen?

1.

.

2.

.

3.

.

2. Tanulmányi feladatok közös megoldásában /osztálytársaid közül/ kikkel működneél együtt

a/ legszívesebben?

1.

.

2.

.

3.

.

b/ kevésbé szívesen?

1.

.

2.

.

3.

.

3. Politikai vitakör előrekészítésére és levezetésére alakítandó munkacsoportban kikkel dolgoznál együtt

a/ legszivesebben?

1.

2.

3.

b/ kevésbé szívesen?

1.

2.

3.

4. A technológiai gyakorlaton megszervezendő munkabrigádban kikkel vállalnád a közös feladatok teljesítését?

a/ legszivesebben?

1.

2.

3.

b/ kevésbé szívesen?

1.

2.

3.

5. Tapasztalataid szerint /emberi tulajdonságai, jellemző tettei alapján/ osztálytársaid közül kik tekinthetők

a/ legjobb közösségi embernek?

1.
.
2.
.
3.
.

b/ kevésbé jó közösségi embereknek?

1.
.
2.
.
3.
.

6. Fontossági sorrendben nevezd meg /és indokold/ azokat az emberi tulajdonságokat, amelyeket különösen fontosnak ítélsz osztálytársaidról alkotott véleményed kialakításában!

1.
.
2.
.
3.
.
4.
.
5.
.
6.
.

7. A megfelelő rovatban keresztrel jelezd azt, hogy társadalmi aktivitás szempontjából hogyan értékeled osztálytársaidat! A névsorban huzd alá nevedet és magadat is sorold be önismereted szerint!

A tanuló neve:	Nagyon aktív	Aktív	Kevésbé aktív
1. Cserniczky Erzsébet
2. Csicséri Ferenc
3. Csinálos Gizella
4. Csóka Bernadett
5. Egyedi Edit
6. Fazekas Mária
7. Hunyadi Ilona
8. Imecz Éva
9. Kiss Erzsébet
10. Kiss Zsuzsanna
11. Kovács Margit
12. Mesics Ildikó
13. Moldovay Zsuzsanna
14. Nagy Imre
15. Nagy Katalin
16. Nádasdi László
17. Sánta Ilona
18. Szabó Erika
19. Tóth Margit Irén
20. Turán Csilla
21. Zsolnai Mária

A II.sz. melléklet 1-4.kérdéseinekÖsszesítése

Osztály Kérdés száma	Kölcsönös választások száma				Nem vá- lasz- tottak száma	Maximális választás		Oszt-on kívüli kapcsola- tok száma	
	+	-	+ -	Össz.		+	-		
BP/K	1.	3	-	-	3	2	2	9	2
	2.	1	-	-	1	9	13	3	-
	3.	1	1	-	2	9	8	5	-
	4.	2	-	-	2	3	5	5	-
NK/K	1.	3	-	-	3	7	3	13	5
	2.	1	-	-	1	9	10	8	-
	3.	1	-	-	1	5	9	5	-
	4.	1	-	-	1	5	4	7	-
NK/S/I.	1.	3	1	-	4	6	3	5	2
	2.	3	-	1	4	9	6	3	-
	3.	2	1	-	3	10	3	5	-
	4.	1	1	-	2	9	5	3	-
NK/S/II	1.	1	-	2	3	12	6	9	4
	2.	1	-	2	3	14	11	6	-
	3.	1	1	1	3	12	14	6	-
	4.	1	-	1	2	13	6	10	-

/A mintavételül szolgáló osztályok együttes kölcsönösségi indexxe

9,4. a perifériális helyzetű gyermekek %-os aránya 32,8 %./

A 6. kérdés összesítése

Sor- szám	Fontosnak ítélt tulajdonság	BP/K 19	NK/K 24	NK/S/I 27	NK/S/II 30	Össz. 100
1.	Alkalmazkodó	-	1	3	-	4
2.	Barátságos	-	1	-	2	3
3.	Becsületes	1	-	-	-	1
4.	Emberismerő	-	-	-	1	1
5.	Erős	-	-	-	1	1
6.	Értelmes	1	-	1	1	3
7.	Jó-indulatu	-	-	-	1	1
8.	Jó magatartásu	4	2	1	1	8
9.	Jó tanuló	3	4	1	1	9
10.	Lelkiismeretes	-	-	-	2	2
11.	Munkaszerető	-	2	-	-	2
12.	Összetartó	-	2	-	2	4
13.	Rendszerető	-	-	1	1	2
14.	Segítőképsz	5	6	3	4	18
15.	Szorgalmas	-	-	2	1	3
16.	Vezetőképes	-	1	-	1	2
17.	Vidám	-	-	1	-	1
18.	Közösségi	3	1	1	1	6
19.	Megértő	-	1	3	1	5
20.	Fegyelmezett	-	1	-	-	1
21.	Szerény	-	-	3	1	4
22.	Igazságos	-	-	-	1	1
Ö s s z e s e n:		17	22	20	23	82
Nem válaszolt:		2	2	7	7	18

7. kérdés összesítése

	Nagyon aktív	Aktív	Kevésbé aktív	Saját vélemény	Megjegyzés
1.	-	9	10	kevésbé aktív	
2.	4	10	5	kevésbé aktív	
3.	1	12	6	aktív	
4.	16	3	-	aktív	
22.	6	13	-	aktív	
5.	13	6	-	aktív	
6.	1	13	5	aktív	
7.	-	7	12	aktív	
8.	-	5	13	nem értékeli magát	
9.	-	14	5	aktív	
10.	-	9	9	nem értékeli magát	
11.	4	13	2	aktív	
12.	-	10	8	aktív	Kovács M. nem ért.
14.	-	13	6	kevésbé aktív	
15.	-	11	8	aktív	
16.	5	11	3	aktív	
18.	-	5	14	aktív	
19.	-	14	5	aktív	
20.	-	6	13	kevésbé aktív	
Össz:	50	184	124		2

7. kérdés összesítése

	Nagyon aktiv	Aktiv	Kevésbé aktiv	Saját véleménye	Megjegyzés	
1.	-	16	7	aktiv		
2.	-	-	3		kimaradt	19
3.	4	16	3	aktiv		
4.	4	12	7	aktiv		
5.	1	10	11		nem oldotta meg a 7.kérdést Gőz I. nem értékeli	1
6.	1	11	10	aktiv	Ország nem ért.	1
7.	5	16	1		magát nem értékeli	1
8.	1	6	13	aktiv	Kalmár,Urbán, Ország nem értékeli	3
9.	2	19	1	aktiv	Ország nem értékeli	1
10.	2	18	2	aktiv	Ország nem értékeli	1
11.	-	1	21	kevésbé akt.	Danka nem értékeli	1
12.	-	8	12		magát nem értékeli Ország,Somogyi n.é.	3
13.	14	8	1	aktiv		
14.	-	2	19	aktiv	Kiss,Vigh n.ért.	2
15.	1	14	5	aktiv	Ország,Urbán, Vigh n.é.	3
16.	9	12	-	aktiv	Farkas, Vigh nem ért.	2
17.	18	4	-	aktiv	Vigh nem értékeli	1
18.	1	15	5		magát nem értékeli Vigh nem értékeli	2
19.	2	16	3	aktiv	Danka,Vigh nem ért.	2
20.	3	13	6	aktiv,	Vigh nem értékeli	1
21.	-	7	14	aktiv	Ország,Vigh nem ért.	2
22.	5	13	1	kevésbé akt.	Horváth,Vigh,Bagó, Farkas nem értékeli	4
23.	-	2	3		kimaradt András nem értékeli	18
24.	1	16	3	aktiv	Ország, Urbán, Vigh nem értékeli	3
25.	6	15	1	aktiv	Vigh nem értékeli	1
26.	-	9	12		magát nem értékeli Murár nem értékeli	2
Össz:	80	280	164			74

7. kérdés összesítése

	Nagyon aktív	Aktív	Kevésbé aktív	Saját véleménye	Megjegyzés
1.	15	10	-	aktív	
2.	7	13	5	aktív	
3.	5	13	7	aktív	
5.	4	12	9		mulasztott
6.	2	6	17	aktív	
7.	2	9	13	kevésbé aktív	Katona nem értékelte 1
8.	4	16	5	nagyon aktív	
9.	3	11	11	kevésbé aktív	
10.	4	12	8	nagyon aktív	Maróti nem értékelte 1
12.	8	11	7	aktív	
13.	10	12	2	aktív	
14.	4	12	9	aktív	
15.	8	16	1	aktív	
16.	3	19	3	aktív	
17.	4	6	15	nagyon aktív	Csáki nem értékelte 1
28.	5	13	6	aktív	
18.	9	13	3	aktív	
19.	3	18	3	aktív	Katona nem értékelte 1
20.	4	15	6		mulasztott
21.	8	12	4	aktív	
22.	5	14	6	kevésbé aktív	
23.	18	5	2	aktív	
25.	9	13	2	aktív	Katona nem értékelte 1
24.	11	13	1	aktív	
26.	13	9	2	aktív	Katona nem értékelte 1
27.	3	8	14	kevésbéaktív	
4.	10	9	6	aktív	
Össz:	182	322	165		6

7. kérdés összesítése

Nagyon aktív		Aktív	Kevésbé aktív	Saját véleménye	Megjegyzés	
1.	1	14	14	aktív		
32.	-	5	10	kimaradt	Blaskó nem értékeli	14
2.	5	19	3	magát nem ért.	Csató nem értékeli	2
3.	2	4	22	kevésbé aktív	Blaskó nem értékeli	1
4.	2	17	8	nagyon aktív	Blaskó, fekete nem ért.	2
5.	8	18	2	aktív	Blaskó nem értékeli	1
6.	1	12	14	aktív	Blaskó, Papp nem értékeli	2
7.	1	4	24	aktív		
8.	-	22	6	aktív	Blaskó nem értékeli	1
9.	3	24	1	aktív	Blaskó nem értékeli	1
11.	8	18	1	aktív	Blaskó, Pintér nem ért.	2
12.	7	18	2	aktív	Blaskó, Pintér nem ért.	2
13.	3	19	5	aktív	Papp, Pintér nem ért	2
14.	1	15	11	nagyon aktív	Pintér, Tari nem ért.	2
15.	4	20	2	aktív	Blaskó, Pintér, Sőregi nem értékeli	3
16.	16	10	1	aktív	Blaskó, Pintér nem ért.	2
17.	8	16	2	nagyon aktív	Blaskó, Fekete, Pintér nem értékeli	3
18.	15	10	-	aktív	Blaskó, Fekete, Pintér Kormos nem ért.	4
19.	21	4	1	aktív	Blaskó, Fekete, Pintér nem értékeli	3
20.	8	2	16	nagyon aktív	Blaskó, Pintér, Fekete nem értékeli	3
21.	12	11	3	aktív	Blaskó, Fekete, Pintér nem értékeli	3
22.	4	14	8	aktív	Blaskó, Fekete, Pintér nem értékeli	3
23.	19	7	-	aktív	Blaskó, Fekete, Papp nem értékeli	3
24.	2	7	17	kevésbé aktív	Blaskó, Fekete, Pintér nem értékeli	3
25.	19	6	1	aktív	Blaskó, Fekete, Pintér nem értékeli	3
26.	3	13	10	aktív	Blaskó, Fekete, Pintér nem értékeli	3
27.	6	17	3	aktív	Blaskó, Pintér, Fekete nem értékeli	3
28.	3	9	15	aktív	Blaskó, Pintér, Csató Fekete nem értékeli	4
29.	2	10	13	aktív	Blaskó, Fekete nem ért.	2
30.	3	12	11	aktív	Csató, Fekete, Pintér nem értékeli	3
31.	4	8	14	hiányzott	Blaskó, Fekete nem értékeli	3
Össz:191		385	240			83

Osztályközösségünk a második tanév elején

Kérünk a következő kérdésekre adott válaszaid során fejtsd ki véleményed osztályközösségedről.

1. Osztályközösséged jelenlegi fejlettségi szintjéről mi a véleményed?
2. Sorold fel az osztályodban megnyilvánuló kedvező közösségi magatartási jegyeket!
3. Milyen hiányosságokat láatsz, sorold fel!
4. Hogyan segíted osztályközösséged fejlődését?
5. Milyen segítséget kapsz osztálytársaidtól?
6. Kik a barátaid az osztályból?

1972/73. tanév 1.dolgozat

Osztályközösségünk a 2. tanév elején

1-5 kérdések

	1			2			3			4			5		
	Jó	Rossz	Nem értékelhető	Van	Nincs	Nem értékelhető	Van	Nincs	Nem értékelhető	Segit	Nem segít	Nem értékelhető	Kap	Nem kap	Nem értékelhető
23.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
1.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1
2.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1
3.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
4.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1
22.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	1
5.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-
24.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
25.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	1
26.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
6.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-
7.	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-
27.	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
28.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
8.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-
29.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
9.	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-
30.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	1
10.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
11.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-
12.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
14.	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-
31.	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1
15.	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	-
16.	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	-
18.	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-
19.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
33.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	12	13	2	10	2	15	16	6	5	5	4	18	18	1	8

1972/73. tanév 1.dolgozatOsztályközösségünk a 2. tanév elején
1-5 kérdések

	1			2			3			4			5		
	Jó	Rossz	Nem értékelhető	Van	Nincs	Nem értékelhető	Van	Nincs	Nem értékelhető	Segit	Nem segít	Nem értékelhető	Kap	Nem kap	Nem értékelhető
1.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-
3.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
4.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-
5.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
6.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-
7.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
8.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
9.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
10.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-
11.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
13.	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
15.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
16.	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
29.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-
17.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
18.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
19.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
20.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-
21.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-
22.	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	-
24.	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	-
25.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-
26.	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	-
	19	3	1	14	1	8	15	3	5	9	2	12	22	-	1

1972/73. tanév 1. dolgozat

Osztályközösségünk a 2. tanév elején
1-5. kérdések

	1.			2.			3.			4.			5.		
	Jó	Rossz	Nem értékelhető	Van	Nincs	Nem értékelhető	Van	Nincs	Nem értékelhető	Segit	Nem segít	Nem értékelhető	Kap	Nem kap	Nem értékelhető
1.	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
2.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1
3.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
4.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-
5.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	1
6.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
7.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	1
8.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	1
9.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-
10.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
12.	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-
13.	1	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-
14.	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
15.	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
16.	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
17.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
28.	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
18.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-
20.	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
19.	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-
21.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	1
22.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
23.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	1
24.	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	1
25.	-	1	-	1	-	-	1	1	-	-	1	-	1	-	-
26.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Össz:	9	14	3	4	4	16	22	3	1	5	8	13	13	2	11

1972/73. tanév 1. dolgozatOsztályközösségünk a 2. tanév elején
1-5. kérdések

	1			2			3			4			5		
	Jó	Rossz	Nem értékelhető	Van	Nincs	Nem értékelhető	Van	Nincs	Nem értékelhető	Segít	Nem segít	Nem értékelhető	Kap	Nem kap	Nem értékelhető
1.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
2.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1
3.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1
4.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
5.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-
6.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1
7.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-
9.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-
8.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-
11.	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-
12.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1
13.	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-
14.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-
15.	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1
16.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	1
17.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
18.	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
19.	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
20.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-
21.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1
22.	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
23.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-
24.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1
25.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
26.	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1
27.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-
33.	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1
28.	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1
29.	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	-
30.	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
31.	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1
a															
	20	11	-	12	6	13	10	16	5	10	3	18	13	3	15

1972/73. tanév 3. dolgozat

"A mi osztályunk"

Sor- szám	Véleménye az osztályról			Mi tett a köz- zösség kialakulá- sáért			Meg- jegyzés
	+	-	0	M	J	S	
23.	1	-	-	1	-	-	hiányzott érdekes a mércéje hiányzott
1.	-	1	-	-	-	1	
2.	1	-	-	1	-	-	
3.	-	1	-	-	-	1	
4.	1	-	-	-	-	1	
22.	-	1	-	-	1	-	
5.	-	1	-	-	-	1	
24.	-	1	-	1	-	-	
25.	1	-	-	-	-	1	
26.	-	1	-	-	1	-	
6.	1	-	-	-	-	1	
7.	1	-	-	-	-	1	
27.	-	1	-	1	-	-	
28.	-	-	-	-	-	-	
8.	-	1	-	-	1	-	
29.	-	1	-	-	-	1	
9.	1	-	-	-	-	1	
30.	-	1	-	-	1	-	
10.	1	-	-	-	-	1	
11.	-	1	-	-	-	1	
12.	-	-	-	-	-	-	
14.	1	-	-	1	-	-	
31.	-	1	-	-	-	1	
15.	1	-	-	-	1	-	
16.	-	1	-	-	-	1	
32.	1	-	-	1	-	-	
18.	-	1	-	-	-	1	
19.	1	-	-	1	-	-	
33.	-	1	-	-	-	1	
20.	-	1	-	-	-	1	
Össz:	12	16	-	7	5	16	2

Jelmagyarázat: M= Munkát végez
J= Javaslatot tett
S= Semmit sem tett

1972/73. tanév 3. dolgozat

"A mi osztályunk"

Sor szám	Véleménye az osztályról			Mit tett a közös- ség kialakulásáért			Meg- jegyzés
	+	-	0	M	J	S	
1.	-	1	-	-	-	1	
3.	1	-	-	1	-	-	
4.	1	-	-	-	-	1	
5.	1	-	-	-	1	-	
6.	1	-	-	1	-	-	
7.	1	-	-	-	1	-	
8.	-	1	-	-	-	1	
9.	1	-	-	1	-	-	
10.	1	-	-	-	1	-	
11.	-	1	-	-	-	1	
12.	1	-	-	1	-	-	
13.	1	-	-	1	-	-	
15.	-	1	-	-	-	1	
16.	1	-	-	-	1	-	
29.	-	1	-	-	-	1	
17.	1	-	-	1	-	-	
18.	-	1	-	-	1	-	
19.	1	-	-	-	-	1	
20.	1	-	-	-	1	-	
21.	-	1	-	-	-	1	
22.	1	-	-	-	1	-	
24.	-	1	-	-	-	1	
25.	1	-	-	1	-	-	
26.	-	1	-	-	-	1	
Össz:	15	9	-	7	7	10	

Jelmagyarázat:

M = Munkát végez

J = Javaslatot tett

S = Semmit sem tett

1972/73. tanév 3. dolgozat

"A mi osztályunk"

Sor- szám	Véleménye az osztályról			Mit tett a közös- ség kialakulásáért			Meg- jegyzés
	+	-	0	M	J	S	
1.	-	1	-	-	1	-	hiányzott
2.	-	-	-	-	-	-	
3.	1	-	-	-	-	1	
4.	1	-	-	1	-	-	
5.	1	-	-	1	-	-	
6.	-	1	-	-	-	1	
7.	1	-	-	-	-	1	
8.	1	-	-	-	-	1	
9.	1	-	-	-	1	-	
10.	-	-	-	-	-	-	hiányzott
12.	-	-	-	-	-	-	hiányzott
13.	1	-	-	-	-	1	hiányzott
14.	-	-	-	-	-	-	
15.	-	1	-	-	-	1	
16.	1	-	-	-	-	1	dicséri az oktatást
17.	1	-	-	1	-	-	
28.	-	1	-	-	-	1	
18.	-	1	-	-	-	1	dicséri az oktatást
20.	1	-	-	-	1	-	
19.	1	-	-	-	-	1	
21.	-	1	-	-	-	1	
22.	1	-	-	-	1	-	
23.	1	-	-	1	-	-	
24.	1	-	-	-	-	1	
25.	-	1	-	-	-	1	
26.	-	1	-	-	1	-	
Össz:	14	8	-	4	5	13	4

Jelmagyarázat:

M= Munkát végez

J= Javaslatot tett

S= Semmit sem tett

1972/73.tanév 3. dolgozat"A mi osztályunk"

Sor- szám	Véleménye az osztályról			Mit tett a közös- ség kialakulásáért			Meg- jegyzés
	+	-	0	M	J	S	
1.	1	-	-	-	-	1	hiányzott
2.	-	1	-	-	-	1	
3.	-	-	-	-	-	-	
4.	1	-	-	1	-	-	
5.	1	-	-	-	-	1	hiányzott
6.	1	-	-	-	1	-	
7.	-	-	-	-	-	-	
9.	-	1	-	-	-	1	
8.	1	-	-	-	1	-	hiányzott
11.	-	-	-	-	-	-	
12.	-	1	-	-	-	1	
13.	-	1	-	-	-	1	
14.	1	-	-	-	-	1	hiányzott
15.	1	-	-	-	-	1	
16.	1	-	-	-	-	1	
17.	-	1	-	-	-	1	
18.	1	-	-	-	-	1	hiányzott
19.	-	1	-	1	-	-	
20.	-	1	-	-	-	1	
21.	-	1	-	-	-	1	
22.	1	-	-	-	-	1	hiányzott
23.	-	1	-	1	-	-	
24.	1	-	-	-	-	1	
25.	1	-	-	-	1	-	
26.	-	-	-	-	-	-	hiányzott
27.	-	1	-	-	-	1	
33.	-	1	-	-	-	1	
28.	-	1	-	-	1	-	
29.	1	-	-	-	-	1	hiányzott
30.	-	1	-	-	-	1	
31.	-	-	-	-	-	-	
Össz:	13	13	-	3	4	19	5

Jelmagyarázat: M= Munkát végez
J= Javaslatot tett
S= Semmit sem tett

K É R D Ő I V

.....
iskola

.....
Név, osztály

1. Jó közösség e osztályod? Igen Nem
/indokold meg válaszod/

2. Kiket tartasz osztálytársaid közül jó közösségi embernek és miért?

3. Kiket nem tartasz jó közösségi embernek osztálytársaid közül és miért?

4. Kiket tartasz osztályodból a közösséggel szemben közömbösnek? Miért?

5. Magadat melyik csoportba sorolod? Indokold meg válaszod!

6. Az osztályodból kikhez fűznek baráti szálak? Miért?

1. kérdés válaszainak összesítése

Sor- szám	Pozitív +	Negatív -	Közömbös 0	Megjegyzés
23.	-	1	-	
1.	-	1	-	
2.	-	1	-	
3.	-	1	1	
4.	-	1	-	
22.	-	1	-	
5.	-	1	-	
24.	-	1	-	
25.	-	1	-	
26.	-	1	-	
6.	-	1	-	
7.	-	1	-	
27.	-	1	-	
8.	1	-	-	
29.	1	-	-	
9.	-	1	-	
30.	-	1	-	
10.	1	-	-	
11.	-	1	-	
12.	-	1	-	
14.	-	1	-	
31.	1	-	-	
15.	1	-	-	
16.	-	-	1	
32.	-	-	1	
18.	1	-	-	
33.	-	1	-	
20.	-	1	-	
Össz:	6	21	1	

1.kérdés válaszainak összesítése

Sor- szám	Pozitív +	Negatív -	Közömbös 0	Megjegyzés
1.	-	-	1	hiányzott
3.	-	-	-	
4.	-	-	1	
5.	-	1	-	
6.	-	-	1	
7.	1	-	-	
8.	1	-	-	
9.	-	1	-	
10.	1	-	-	
11.	1	-	-	
12.	-	-	1	
13.	-	-	1	
15.	1	-	-	
16.	-	1	-	
29.	-	-	1	
17.	1	-	-	
18.	-	-	1	
19.	-	-	1	
20.	-	1	-	
21.	-	-	1	
22.	1	-	-	
24.	1	-	-	
25.	1	-	-	
26.	-	-	1	
Össz:	9	4	10	

1.kérdés válaszainak összesítése

Sor- szám	Pozitív +	Negatív -	Közömbös 0	Megjegyzés
1.	-	1	-	hiányzott
2.	-	-	-	
3.	-	1	-	
4.	-	1	-	
5.	-	1	-	
6.	-	1	-	
7.	-	1	-	
8.	-	1	-	
9.	-	1	-	
13.	1	-	-	
14.	1	-	-	
15.	-	1	-	
16.	-	1	-	
17.	-	1	-	
28.	-	-	1	
18.	1	-	-	
20.	-	1	-	
19.	-	-	1	
21.	-	1	-	
22.	-	-	1	
23.	-	1	-	
24.	-	1	-	
25.	-	1	-	
26.	-	1	-	
Össz:	3	17	3	1

1.kérdés válaszainak összesítése

Sor- szám	Pozitív +	Negatív -	Közömbös 0	Megjegyzés
1.	-	1	-	hiányzott
2.	-	1	-	
3.	1	-	-	
4.	1	-	-	
5.	1	-	-	
6.	1	-	-	
9.	1	-	-	
8.	1	-	-	
12.	1	-	-	
13.	1	-	-	
14.	1	-	-	
15.	-	1	-	
16.	1	-	-	
17.	-	-	-	
18.	1	-	-	
19.	1	-	-	
24.	1	-	-	
20.	-	1	-	
21.	1	-	-	
22.	1	-	-	
23.	1	-	-	
25.	-	1	-	
27.	1	-	-	
33.	1	-	-	
29.	1	-	-	
28.	1	-	-	
30.	1	-	-	
Össz:	21	5	-	1

Az osztálytársak és önmaguk értékelése a közösséghez való viszonyuk alapján

2.3.4.5. kérdések

Sor- szám	Vélemény az osztály-			Vélemény önmagukról		
	+	-	0	+	-	0
23.	-	-	4	-	1	-
1.	-	14	6	-	-	1
2.	-	11	4	-	-	1
3.	-	2	3	-	-	1
4.	18	-	-	-	-	1
22.	9	-	-	-	-	1
5.	11	-	3	-	1	-
24.	1	5	5	-	-	1
25.	1	4	6	-	-	1
26.	-	5	10	-	1	-
6.	1	1	-	-	-	1
7.	3	4	3	-	1	-
27.	13	-	-	-	-	1
8.	1	1	3	-	-	1
29.	2	-	2	-	-	1
9.	-	-	2	-	-	1
30.	-	5	5	-	-	1
10.	1	3	1	1	-	-
11.	6	1	2	-	-	1
12.	-	8	2	-	-	1
14.	-	3	4	-	-	1
31.	14	1	-	1	-	-
15.	-	-	5	-	-	1
16.	15	1	1	-	-	1
32.	-	-	2	-	-	1
18.	-	-	3	-	-	1
33.	-	-	2	-	-	1
20.	1	1	2	-	-	1
Össz:	97	70	80	2	4	22

Az osztálytársak és önmaguk értékelése a közösséghez való
viszonyuk alapján
 2,3,4,5. kérdések

Sor- szám	Vélemény az osztály- társakról			Vélemény önmagáról		
	+	-	0	+	-	0
1.	1	2	1	-	-	1
3.	-	-	1	-	-	-
4.	6	2	-	1	-	-
5.	-	3	6	1	-	-
6.	1	-	5	-	1	-
7.	1	1	2	1	-	-
8.	-	1	4	-	-	1
9.	3	1	3	-	-	1
10.	7	-	-	1	-	-
11.	-	2	4	-	-	1
12.	-	2	4	1	-	-
13.	21	-	-	1	-	-
15.	7	4	3	1	-	-
16.	8	-	2	1	-	-
29.	10	-	-	-	-	-
17.	7	7	2	1	-	-
18.	-	3	4	1	-	-
19.	10	-	1	-	-	1
20.	1	-	-	-	-	1
21.	-	11	5	-	-	1
22.	-	12	3	-	-	1
24.	2	-	2	1	-	-
25.	1	1	1	-	-	1
26.	1	1	-	-	1	-
Össz:	80	46	53	11	2	9

Az osztálytársak és önmaguk értékelése a közösséghez való
viszony alapján
 2,3,4,5. kérdések

Sor- szám	Vélemény az osztály- társakról			Vélemény önmagáról			Meg- jegyzés
	+	-	0	+	-	0	
1.	1	1	3	1	-	-	hiányzott
2.	-	-	1	-	-	-	
3.	-	-	3	-	-	1	
4.	3	-	3	-	-	1	
5.	4	1	1	1	-	-	
6.	1	-	3	-	-	1	
7.	1	-	3	-	-	1	
8.	-	2	1	-	-	1	
9.	-	1	2	-	-	1	
13.	2	-	2	-	-	1	hiányzott
14.	3	-	2	-	-	1	
15.	-	1	2	-	-	-	
16.	-	1	4	-	-	1	
17.	1	1	3	1	-	-	
28.	1	2	-	1	-	-	
18.	3	-	2	1	-	-	
20.	3	4	-	-	1	-	
19.	-	1	4	-	1	-	
21.	3	-	1	1	-	-	
22.	-	2	3	-	1	-	
23.	3	-	2	1	-	-	
24.	1	-	2	-	1	-	
25.	2	-	2	-	1	-	
26.	1	-	2	-	1	-	
Össz:	33	17	50	7	6	9	

Az osztálytársak és önmaguk értékelése a közösséghez való
viszony alapján
2,3,4,5. kérdések

Sor- szám	Vélemény az osztály- társakról			Vélemény önmagáról			Meg- jegyzés
	+	-	0	+	-	0	
1.	-	//	12	-	-	1	
2.	1	--	3	-	-	1	
3.	-	5	2	-	1	-	
4.	-	-	4	1	-	-	
5.	1	-	-	-	-	1	
6.	-	-	3	-	-	1	
9.	-	-	1	1	-	-	
8.	1	-	4	-	-	1	
12.	7	1	-	1	-	-	
13.	1	-	4	-	-	1	
14.	1	-	4	-	-	1	
15.	-	2	4	1	-	-	
16.	9	1	1	1	-	-	
17.	6	-	1	-	-	-	hiányzott
18.	1	4	4	-	-	1	
19.	17	-	-	1	-	-	
24.	-	4	11	-	-	-	a válaszai semmit- mondóak
20.	1	4	1	-	-	1	
21.	12	-	1	1	-	-	
22.	1	-	3	1	-	-	
23.	3	-	3	-	-	1	
25.	-	3	4	-	-	1	
27.	5	1	4	-	1	-	
33.	-	7	3	-	-	1	
29.	1	1	3	-	-	1	
28.	1	1	2	-	-	1	
30.	-	5	2	-	-	1	
Össz:	69	39	84	8	2	15	

V.sz. melléklet

Név:

osztály:

Magyarázd meg -külön-külön- mit értesz az alábbi fogalmak alatt!

1. Segítőkész:

2. Jótanuló:

3. Jó magatartásu:

4. Közösségi:

5. Megértő:

1972/73. tanév 2. dolgozat

Erkölcsei fogalmak értelmezése

Sor szám	1			2			3			4			5			
	Jó válasz	Megköze- litő	Rossz	Jó válasz	Megköze- litő	Rossz	Jó válasz	Megköze- litő	Rossz	Jó válasz	Megköze- litő	Rossz	Jó válasz	Megköze- litő	Rossz	
1.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	H H
2.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	
3.	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	
4.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	
5.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
6.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	
7.	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
8.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	
9.	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	
10.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	
11.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	
12.	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	
13.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	
13/a	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	
14.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1	
15.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	
16.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
17.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	
18.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	
20.	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	
21.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	
22.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	
23.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	
24.	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	
24/a	1	-	-	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	
25.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	
26.	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	
26/a	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	
27.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	
Össz:	17	9	2	4	20	4	5	21	3	7	15	6	11	14	3	

1972/73. tanév 2. dolgozat

Erkölcsei fogalmak értelmezése

Sör- szám	1			2			3			4			5		
	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz
1.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-
2.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	H
3.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
4.	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
5.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
6.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
7.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
8.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
9.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
9/a	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
10.	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-
11.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
12.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
13.	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-
14.	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
15.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
16.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
17.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
18.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
19.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
20.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
21.	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-
22.	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-
23.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
Össz:17	6	-		8	14	1	6	15	2	10	14	-	12	11	-

1972/73. tanév 2. dolgozat

Erkölcsei fogalmak értelmezése

Sor- szám	1			2			3			4			5		
	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz
1.	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-
2.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-
4.	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
5.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
6.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
7.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
8.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
9.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
10.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-
12.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
13.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-
15.	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-
16.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
17.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
18.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
20.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1
22.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
23.	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-
24.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-
25.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
26.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
Össz:	11	9	1	6	11	6	3	17	1	8	11	3	4	16	1

H = hiányzott

1972/73. tanév 2. dolgozat

Erkölcsei fogalmak értelmezése

Sor- szám	1			2			3			4			5		
	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz
1.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
23.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
24.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
26.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
26/a	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
27.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
28.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
29.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Össz:	22	5	1	7	17	4	6	20	2	8	14	6	16	7	5

H= hiányzott

V/2.sz. kimutatás

Ö s s z e s i t ő

Közösségi erkölcsi vonzatu fogalmak értelmezése

Osztály	1		2		3		4		5		Hiány- zott Létsz.	Meg- jegyzés					
	Jó válasz	Megközelítő Rossz	Jó válasz	Megközelítő Rossz	Jó válasz	Megközelítő Rossz	Jó válasz	Megközelítő Rossz	Jó válasz	Megközelítő Rossz							
1. BP/K	17	9	2	4	20	4	5	21	3	7	15	6	11	14	3	2	30
2. NK/K	17	6	-	8	14	1	6	15	2	10	14	-	12	11	-	1	24
3. NK/S/I.	11	9	1	6	11	6	3	17	1	8	11	3	4	16	1	5	26
4. NK/S/II.	22	5	1	7	17	4	6	20	2	8	14	6	16	7	5	3	30
Együtt	67	29	4	25	62	17	20	73	8	33	54	15	43	48	9	11	110
%	29,2		62,6		73,7		54,5		48,4								

VI. sz. melléklet

.....
iskola

.....
név, osztály

Ird le, milyen esetekben használod a következő emberi tulajdonságot jelentő szavakat. Mondatok-ban fogalmazd meg válasszod.

1. Aktiv
2. Áldozatkész
3. Bajtársias
4. Kezdeményező
5. Közösségi
6. Nem közösségi
7. Lovagias
8. Emberszerető
9. Összeférhetetlen
10. Szolgálatkész
11. Nehezen barátkozó

1974. február

Közösségi erkölcsi fogalmak értelmezése

/Nagy Katalin könyvéből/

Sor- szám	1			2			3			4			5			6		
	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz
23.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
24.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
26.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
27.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
28.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
29.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
31.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
32.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
33.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Össz	17	10	-	17	9	1	2	23	2	14	12	1	12	15	-	21/	6	-

7			8			9			10			11			Meg- jegyzés
Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	hiányzott
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	hiányzott
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2. neg.péllda 7.érd.megfog. 3. f.m.sajátos hiányzott
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
5	19	3	5	20	2	23	4	-	7	20	-	19	7	-	

1974. február

Közösségi erkölcsi fogalmak értelmezése

/Nagy Katalin könyvéből/

Sor- szám	1			2			3			4			5			6		
	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz
1.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
2.	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
4.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
5.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
6.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
7.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
8.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
9.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
10.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
11.	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-
12.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
13.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
15.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-
16.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
29.	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
17.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
18.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
19.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20.	1	-	-	1	-	-	/	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
21.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
22.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
24.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
25.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
26.	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
Össz	20	2	1	16	7	-	4	18	1	18	5	-	18	5	-	19	4	-

7			8			9			10			11			Meg- jegy- zés
Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	negativ péld.!
1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	1	-	-	1	-	-	/	±	-	/	±	-	
-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	
1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	
-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	
-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	
-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	
-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	hiányzott 8. fogalom?!
-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	
-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	
-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
14	8	1	9	14	-	17	6	-	10	11	2	16	7	-	

1974. február

Közösségi erkölcsi fogalmak értelmezése

/Nagy Katalin könyvéből/

Sör- szám	1			2			3			4			5			6		
	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz
1.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
2.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
4.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
5.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
6.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
7.	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
8.	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
9.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
10.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
14.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
15.	-	1	-	1	-	-	nem ism., a kifej.	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
16.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-
17.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
28.	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
18.	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
20.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
19.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	nem ism., sz ért.	1	-	1	-	-	1	-	-
21.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1
22.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-
23.	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-
24.	-	1	-	1,	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
25.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
26.	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Össz	18	5	-	17	6	-	3	17	2	14	6	2	16	7	-	15	6	2

7			8			9			10			11			Meg- jegy- zés
Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	hiányzott
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	
-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	
1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	
1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	hiányzott
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	hiányzott
-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	sok a helyt. válasz
-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	
-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	
-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	
-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	
1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	ll. magára vonatk.!
1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	
1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	
15	7	1	8	15	-	16	7	-	9	12	2	11	11	1	

1974. február

Közösségi erkölcsi fogalmak értelmezése

/Nagy Katalin könyvéből/

Sor- szám	1			2			3			4			5			6		
	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz
1.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21.	/	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
23.	1	1	1	1	1	1	nem vál.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
24.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
26.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
27.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
33.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
28.	1	1	1	1	1	1	nem vál.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
29.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
31.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Össz	15	11	-	13	13	-	3	21	-	17	9	-	19	7	-	20	6	-

VI/5

Ö s s z e s i t ő

Közösségi erkölcsi fogalmak értelmezése

/Nagy Katalin könyvéből/

Osz- tály	1			2			3			4			5			6		
	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz	Jó válasz	Megközelítő	Rossz
BP/K	17	10	-	17	9	1	2	23	2	14	12	1	12	15	-	21	6	-
NK/K	20	2	1	16	7	-	4	18	1	18	5	-	18	5	-	19	4	-
NK/S/I	18	5	-	17	6	-	4 3	17	2	-1 14	6	2	16	7	-	15	6	2
NK/S/II	15	11	-	13	13	-	4 3	21	-	17	9	-	19	7	-	20	6	-
Együtt:	70	28	1	63	35	1	12	79	5	63	32	3	65	34	-	75	22	2
Nem adott választ	-	-	-	-	-	-	/-3/	-	-	/-1/	-	-	-	-	-	-	-	-
%	70,7	1,0		63,6	1,0		12,5	5,2		64,3	3,0		65,7	-		75,8	2,0	
	28,3			35,4			82,3			32,7			34,3			22,2		

7	8	9	10	11	Meg- jegy- zés
Jó válasz Megközelítő Rossz	Jó válasz Megközelítő Rossz	Jó válasz Megközelítő Rossz	Jó válasz Megközelítő Rossz	Jó válasz Megközelítő Rossz	
5 19 3	5 20 2	23 4 -	7 20 -	/-1/ 19 7 -	/27 fő/
14 8 1	9 14 -	17 6 -	10 11 2	16 7 -	/23 fő/
15 7 1	8 15 -	16 7 -	9 12 2	11 11 1	/23 fő/
/-1/ 10 15 -	10 16 -	15 10 ±	/-2/ 5 19 -	/-1/ 11 13 1	/26 fő/
44 49 5	32 65 2	71 27 1	31 62 4	57 38 2	99
/-1/ - -	- - -	- - -	/-2/ - -	/-2/ - -	
44,9 5,0 50,0	32,3 2,0 65,7	71,7 1,0 27,3	31,9 4,2 63,9	58,8 2,0 39,1	

VII.sz. melléklet

Milyen elképzeléseid vannak a jövődet illetően?

A hároméves tanulmányi munka után várhatóan sikeres szakmunkás vizsgát teszel. Kérünk, írd le, hogyan képzeled életed további alakulását?

Néhány gondolatébresztő kérdés:

- Mi a véleményed a tanult szakmáról?
 - a/ Társadalmi - gazdasági jelentősége
 - b/ Milyen lehetőségeket biztosít számodra
- Hol vállalsz munkát?
- Kollektívában vagy egyénileg dolgozol-e szívesebben?
- Osztálytársaid közül kikkel dolgoznál szívesen egy brigádban?
- Van-e már kapcsolatod valamely vállalattal, esetleg leendő munkatársaiddal? /Milyen?/
- Szeretnél-e szocialista brigádtag lenni?
- Szándékodban áll-e továbbtanulni, vagy befejezettnek tartod tudásodat?

Osztály összesítő:

Milyen elképzelései vannak a jövőt illetően?

VII/1/a.sz. kimutatás

Sor- szám	Mi a véleménye a szak- májáról			Hol kíván munkát vállalni			A leendő munka- hellyel van-e kapcsolata			Közösségben ki- ván-e dolgozni		
	+	0	-	+	0	-	+	0	-	+	0	-
23.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
2.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
3.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
4.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
22.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
5.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
24.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
25.	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1
26.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
6.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
7.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
27.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
28.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
29.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
9.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
30.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
10.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
11.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
12.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
14.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
31.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
16.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
18.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
19.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
33.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
20.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
Össz:	26	-	1	26	1	-	23	-	4	25	1	1

1973/74. dolgozat

Szívesen dolgozna-e az oszt. társakkal			Szocialista brigádtag szeretne-e lenni			Identifikálódott-e a szakmával			Szándékozik-e továbbtanulni		
+	0	-	+	0	-	+	0	-	+	0	-
1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
-	-	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-
-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1
1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
22	3	2	18	7	2	24	-	3	21	2	4

Osztály összesítő:

Milyen elképzelései vannak a jövőt illetően?

VII/1/b.sz. kimutatás

Sor- szám	Mi a véleménye a szak- májáról			Hol kíván munkát vállalni			A leendő munka- hellyel van-e kapcsolata			Közösségben ki- ván-e dolgozni		
	+	0	-	+	0	-	+	0	-	+	0	-
1.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
3.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
4.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
5.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
6.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-
7.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
8.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
9.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
10.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
26.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
11.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
12.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
13.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
15.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
16.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
29.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
17.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
18.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
19.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
20.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
21.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
23.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
24.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
25.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Össz:	24	-	-	24	-	-	16	-	8	22	2	-

1973/74.

dolgozat

NK/K

Szívesen dolgozna-e az oszt. társakkal	Szocialista brigádtag szeretne-e lenni	Identifikálódott-e a szakmával	Szándékozik-e továbbtanulni
+ 0 -	+ 0 -	+ 0 -	+ 0 -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	- - 1
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - 1 -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	- 1 -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	- 1 -	1 - -	- - 1
1 - -	- 1 -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
24 - -	21 3 -	23 1 -	22 - 2

Osztály összesítő:

Milyen elképzelései vannak a jövőt illetően?

VII/1/c.sz. kimutatás

Sor- szám	Mi a véleménye a szak- májáról			Hol kíván munkát vállalni			A leendő munka- hellyel van-e kapcsolata			Közösségben ki- ván-e dolgozni		
	+	0	-	+	0	-	+	0	-	+	0	-
1.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
3.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
4.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1
5.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
6.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
7.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
8.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
9.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
13.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
14.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
15.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
16.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
17.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
28.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
18.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
20.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
19.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
21.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
22.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
23.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
24.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
25.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
	22	-	-	22	-	-	21	-	1	21	-	1

1973/74.

dolgozat

NK/S/I.

Szívesen dol- gozna-e az oszt. társakkal	Szocialista bri- gádtag szeretne- e lenni	Identifikáló- dott e a szak- mával	Szándékozik-e továbbtanulni
+ 0 -	+ 0 -	+ 0 -	+ 0 -
- 1 -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
- - 1	1 - -	1 - -	1 - -
- 1 -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
- - 1	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
18, 2 2	22 - -	22 - -	22 - -

Osztály összesítő:

Milyen elképzelései vannak a jövőt illetően?

VII/1/d.sz. kimutatás

Sor- szám	Mi a véleménye a szak- májáról			Hol kíván munkát vállalni			A leendő munka- hellyel van-e kapcsolata			Közösségben ki- ván-e dolgozni		
	+	0	-	+	0	-	+	0	-	+	0	-
1.	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1
2.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
4.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
5.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1
6.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
7.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
9.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
12.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
13.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
14.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
15.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1
16.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
17.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
18.	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
19.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1
20.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
21.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
22.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
23.	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-
24.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
26.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
27.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
28.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
29.	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
	22	1	1	23	1	-	22	1	1	20	-	4

1973/74.

dolgozat

Szívesen dolgozna-e az oszt.társakkal	Szocialista brigádtag szeretne-e lenni	Identifikálódott-e a szak. mával	Szándékozik-e továbbtanulni
+ 0 -	+ 0 -	+ 0 -	+ 0 -
1 - -	- - 1	- - 1	- - 1
- - 1	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	- - 1
1 - -	- 1 -	1 - -	1 - -
- 1 -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	- 1 -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	- - 1	1 - -	- - 1
1 - -	1 - -	1 - -	- - 1
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
- 1 -	- - 1	- 1 -	1 - -
- 1 -	1 - -	- 1 -	- 1 -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
- 1 -	- 1 -	- 1 -	- 1 -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	1 - -
1 - -	1 - -	1 - -	- - 1
1 - -	1 - -	1 - -	- - 1
19 4 1	19 2 3	20 3 1	15 3 6

VII/5.

Ö s s z e s i t ő:

Milyen elképzelései vannak a jövőt illetően?

Osz- tály	Mi a vélemé- nye a szak- májáról			Hol kíván munkát vállalni			A leendő munka- hellyel van-e kapcsolata			Közösségben ki- ván-e dolgozni		
	+	0	-	+	0	-	+	0	-	+	0	-
BP/K	26	-	1	26	1	-	23	/	4	25	1	1
NK/K	24	-	-	24	-	-	16	-	8	22	2	-
NK/S/I.	22	-	-	22	-	-	21	-	1	21	-	1
NK/S/II.	22	1	1	23	1	-	22	1	1	20	-	4
Össz:	94	1	2	95	2	-	82	1	14	88	3	6
%	86,8	1	2,1	97,2	2,1	-	84,6	1	14,4	90,7	3,1	6,2

Osz- tály	Szívesen dol- gozna-e az oszt.társakkal			Szocialista brig.tag sée- retne e lenni			Identifikáló- dott e a szak- mával			Szándékozik-e továbbtanulni		
	+	0	-	+	0	-	+	0	-	+	0	-
BP/K	22	3	2	18	7	2	24	-	3	21	2	4
NK/K	24	-	-	21	3	-	23	1	-	22	-	2
NK/S/I.	18	2	2	22	-	-	22	-	-	22	-	-
NK/S/II.	19	4	1	19	2	3	20	3	1	15	3	6
Össz:	83	9	5	80	12	5	89	4	4	80	5	12
%	85,6	9,2	5,1	82,4	12,3	5,1	91,7	4,1	4,1	82,4	5,1	12,3

A D A T O K

az osztályközösség erkölcsi arculatának empirikus jellemzéséhez

1. Az osztály tanulói összetételének általános adatai
/Létszám, fiuk-lányok aránya, szociális összetétel, a
szülők foglalkozása szerint, tanulmányi átlageredmény/
2. A tanuláshoz mint fő tevékenységi formához való viszony
/A tanulmányi munkamorál helyzete, tanulmányi feladatok
teljesítésének értékelése, főbb általános és speciális
érdeklődési irányok és a tanulás egymáshoz való viszonyá-
nak alakulása, a pályaaorientáció és pályaválasztás tenden-
ciái/
3. A társadalmi aktivitás mint az osztályközösség erkölcsi
fejlődésének fontos tényezője
/A közösségi társadalmi feladatokhoz való viszony helyzete,
kezdemenyyezőképesseg, öntevékenység, kitartás a közösségi
feladatok teljesítésében, az aktív, kevésbé aktív és passzív
tanulók arányának alakulása és motivumai/
4. Az osztályközösség strukturájának jellemzése
/A közösség összetartozásának mutatói, csoportosulások,
elsődleges és másodlagos érintkezési körök, elszigetelődé-
sek, a vezető egyéniségek pozitív és negatív szerepe az
interperszonális kapcsolatok morális alakulásában/
5. Az osztályközösség erkölcsi arculatának jellemzése
/A tanulói közvéleményben domináló erkölcsi ítéletek,
az egymáshoz való viszony erkölcsi intítékai, a közhangu-
lat, érintkezés, hangnem morális vonatkozásai, az osztály-
közösség általános erkölcsi atmoszférája/

Szeged, 1970. december 4.

Dr. Duró Lajos

Jelmagyarázat:

Mellékletszám
 Kérdésszám
 Osztály
 Évfolyam

I/1 Nk/s/I-1 Szociometriai mátrix

● kölcsönös „+” választás

⊖ kölcsönös „-” választás

 Osztályon kívüli választás

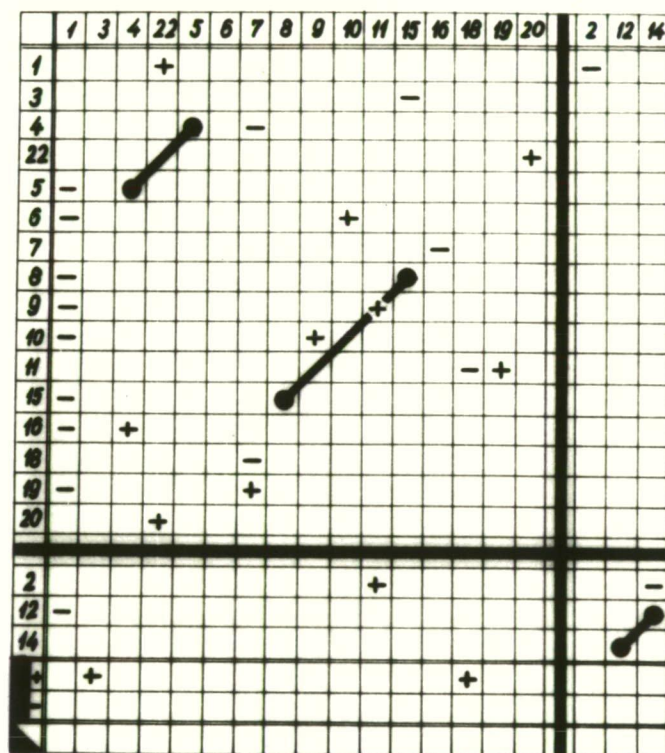

 A „+” és „-” választások összegzése (a 2. és 3. évfolyamban csak „+”)

II/6-szg Nk/k-3 Szociogram

 Leány

 Fiú

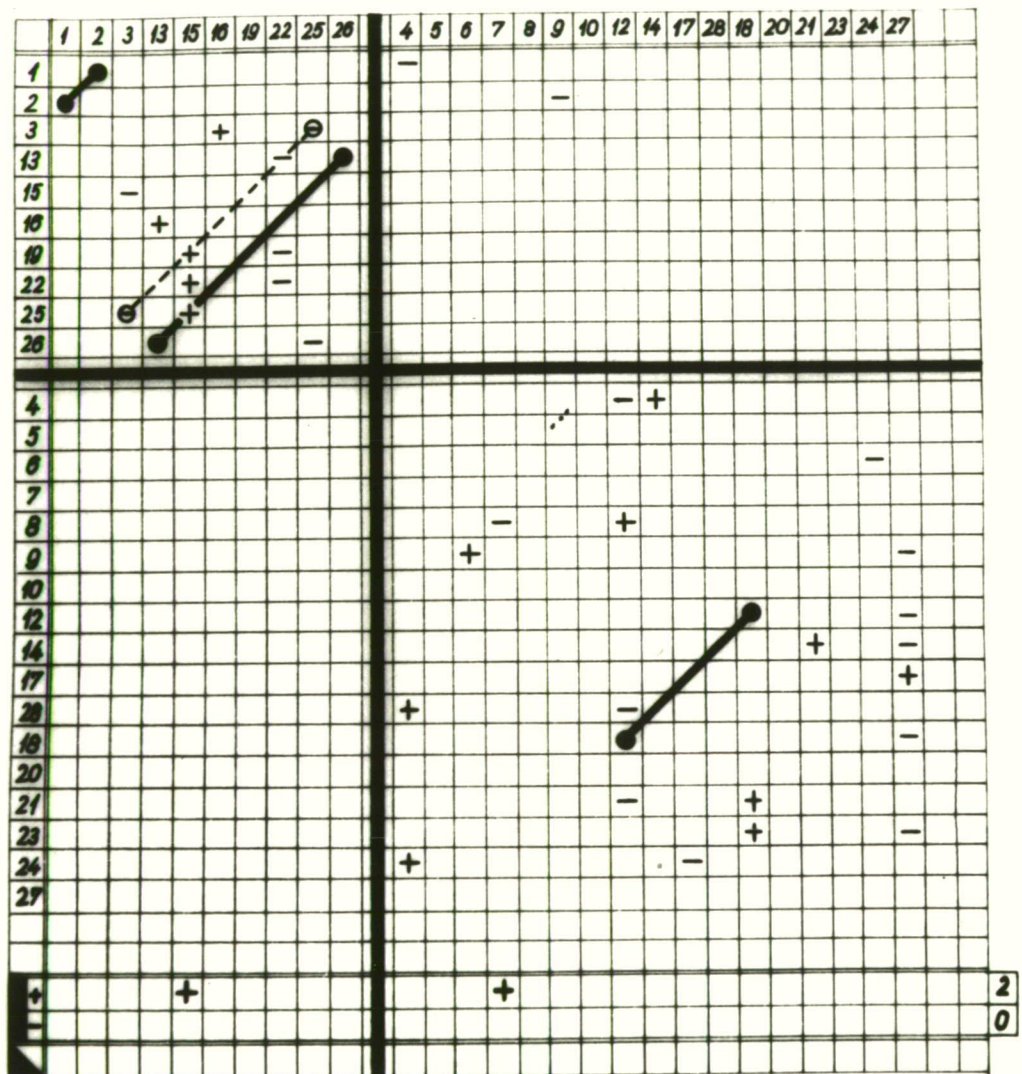
IV/1 Bp/k-1

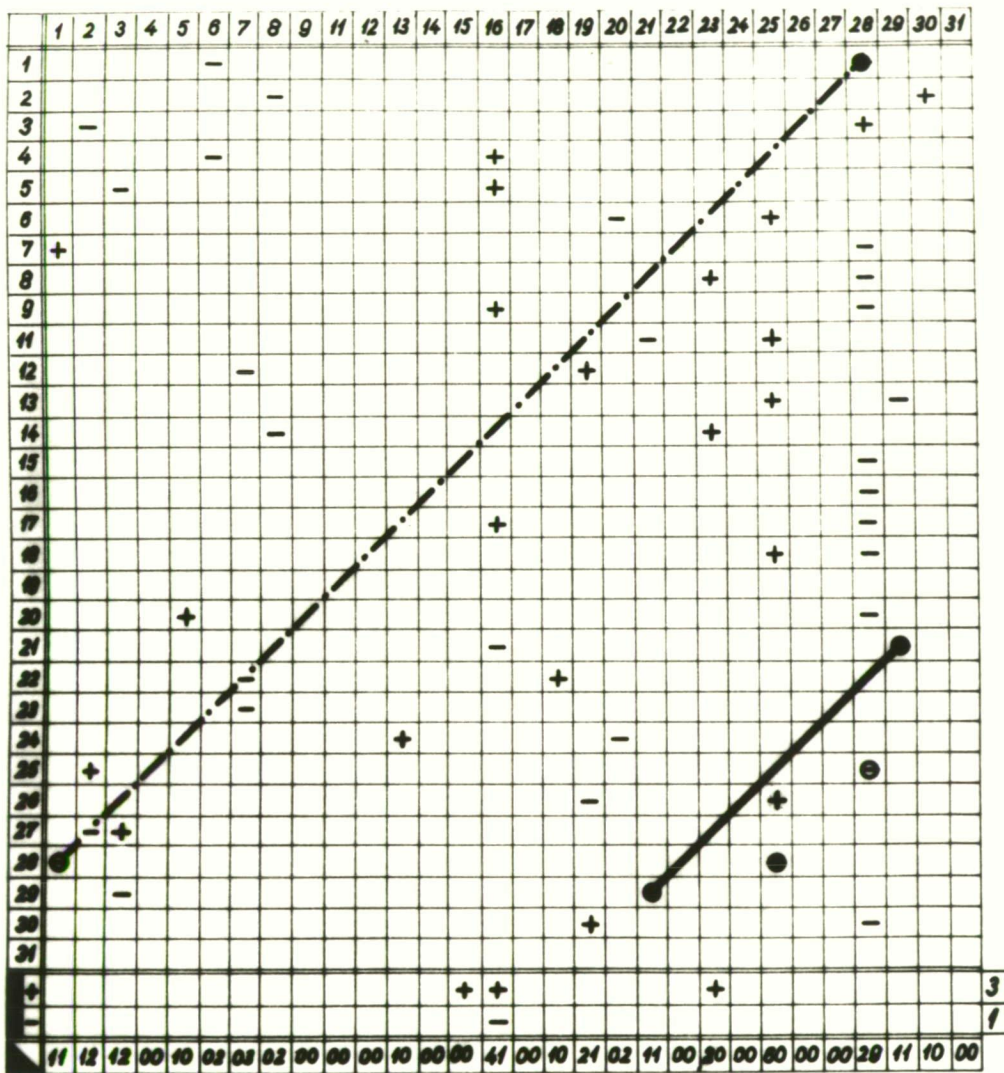
I/1 NK/k-1

	1	3	4	5	7	8	9	10	12	13	14	15	16	18	19	20	21	22	24	26		6	11	17	25
1						-									+										
3											-			+											
4															+										
5						-				-															
7	+										-														
8										+	-														
9										+	-														
10											-														
12			+								-														
13											-		+												
14																			-						
15											-														
16											-								-						
18		+									-														
19	+										-														
20																	-	+							
21										+	-														
22			-														+								
24								+			-														
26		+																-							
6																							+		
11																							+	-	
17																									
25																							+		
31											+	+											+		3
00																							-	-	2
20 20 01 10 01 01 00 10 00 31 00 00 10 10 20 00 12 11 01 00																							00 00 30 01		

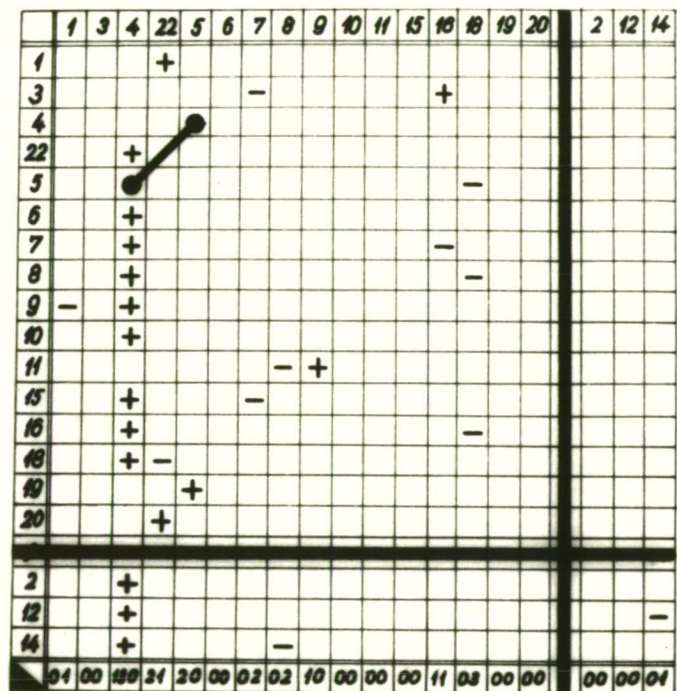
II/1 Nk/s/I-1

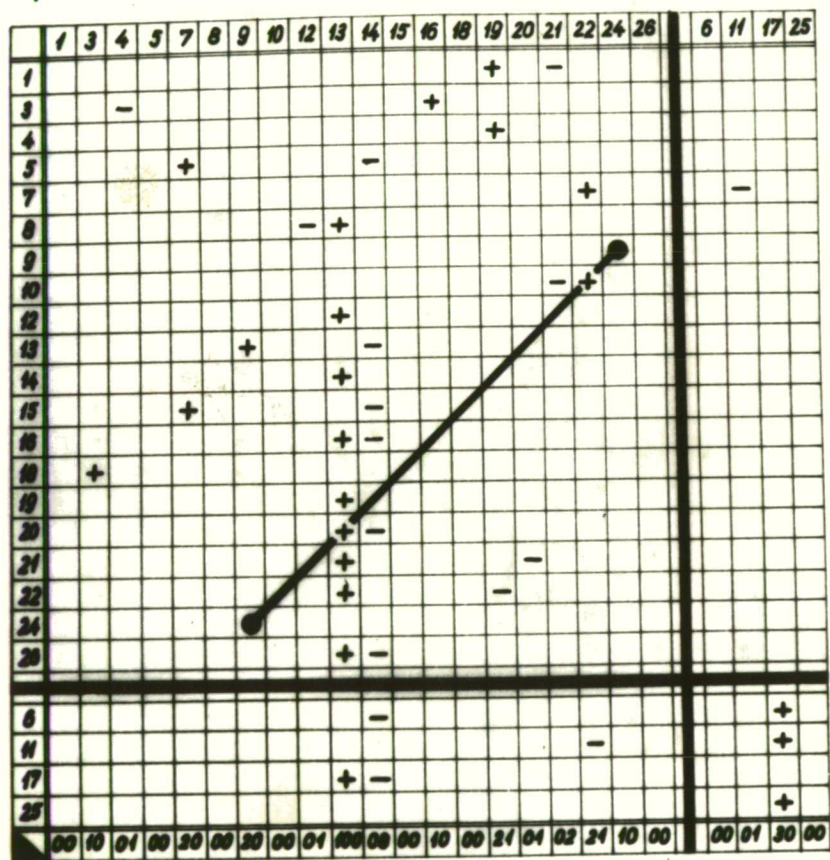
II/1 Nk/s/II-1

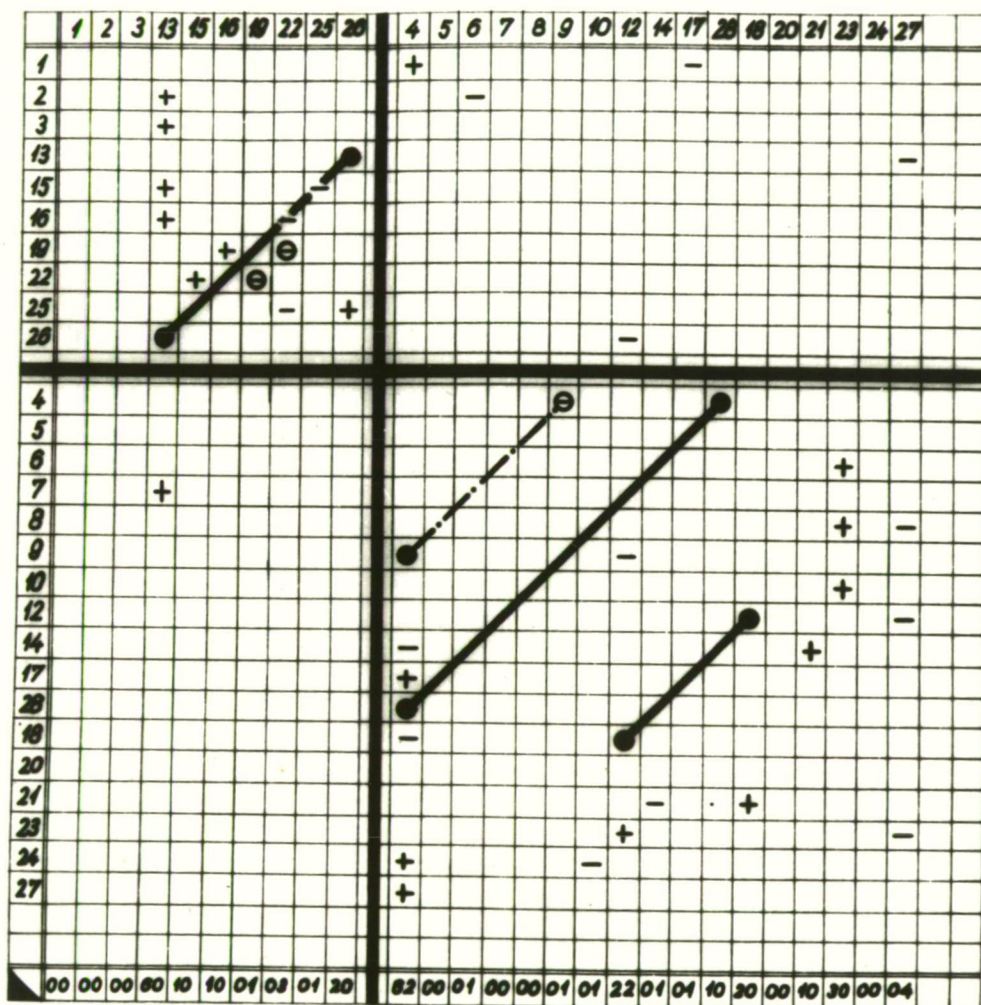
II/2 Bp/k-1

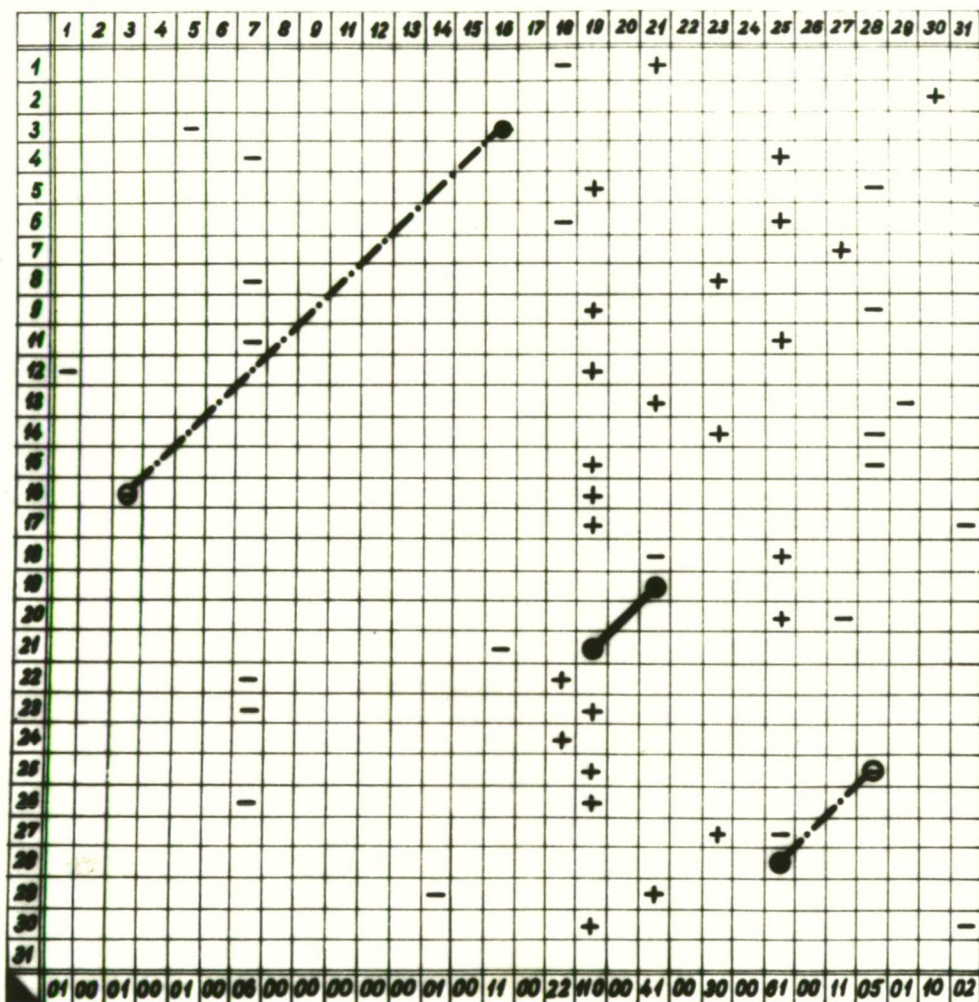
$I/2 \quad Nk/k-1$

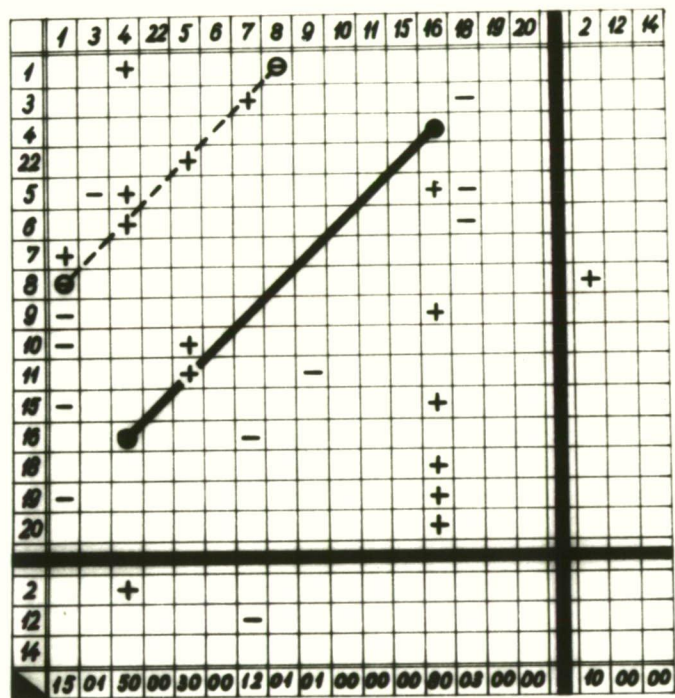
$I/2 \text{ } Nk/s/I-1$

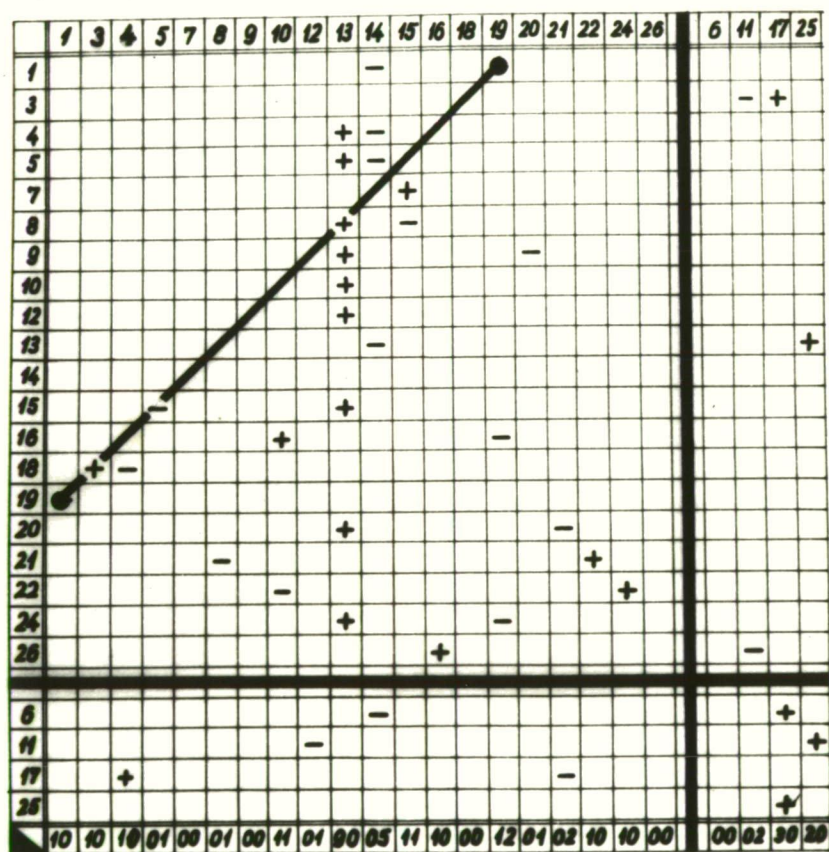

III/2 Nk/s/II-1

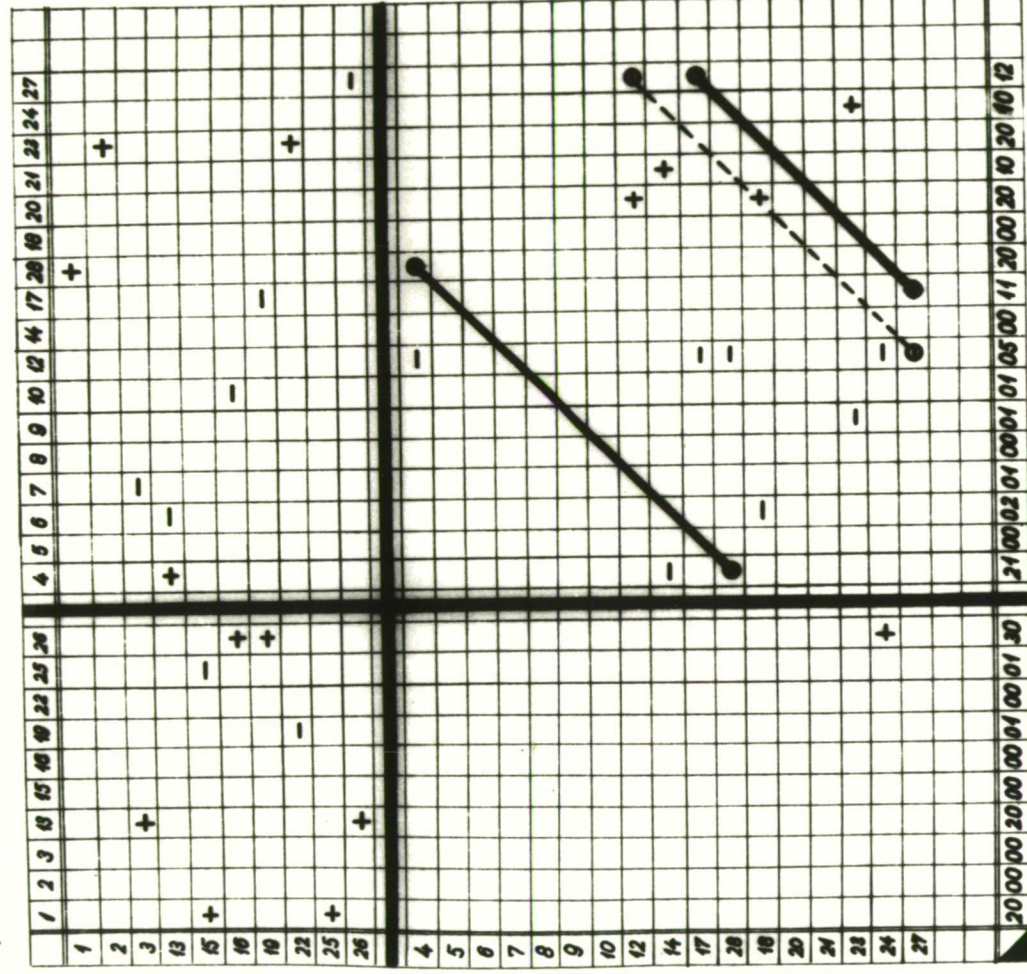

II/3 Bp/k-1

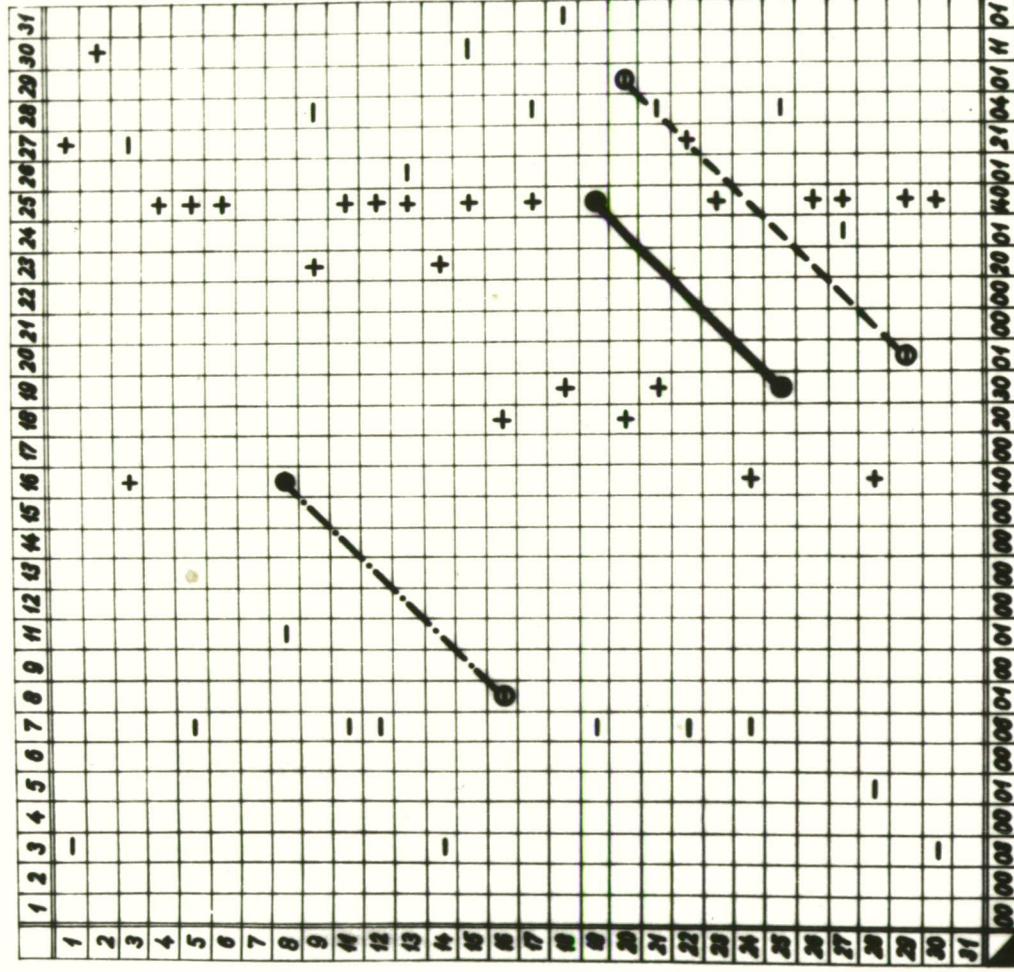

$$\text{II/3 } Nk/k-1$$

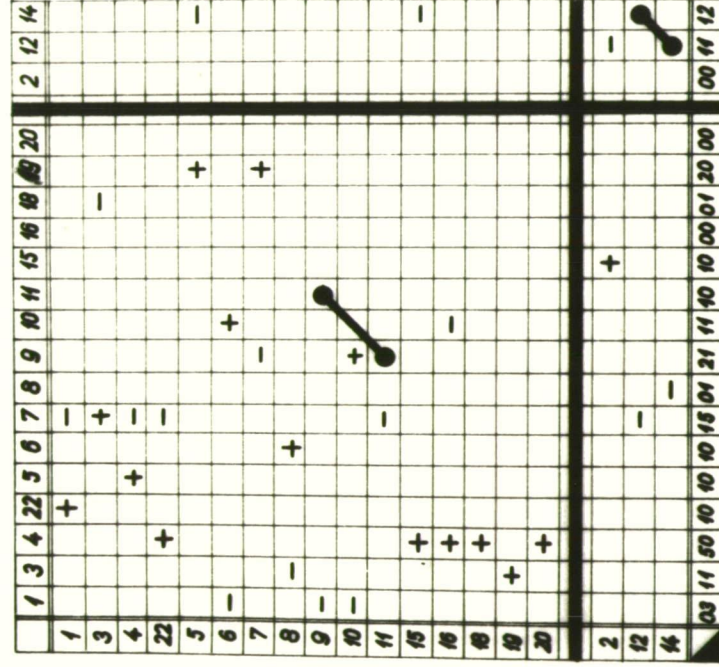
II/3 NK/s/I-1

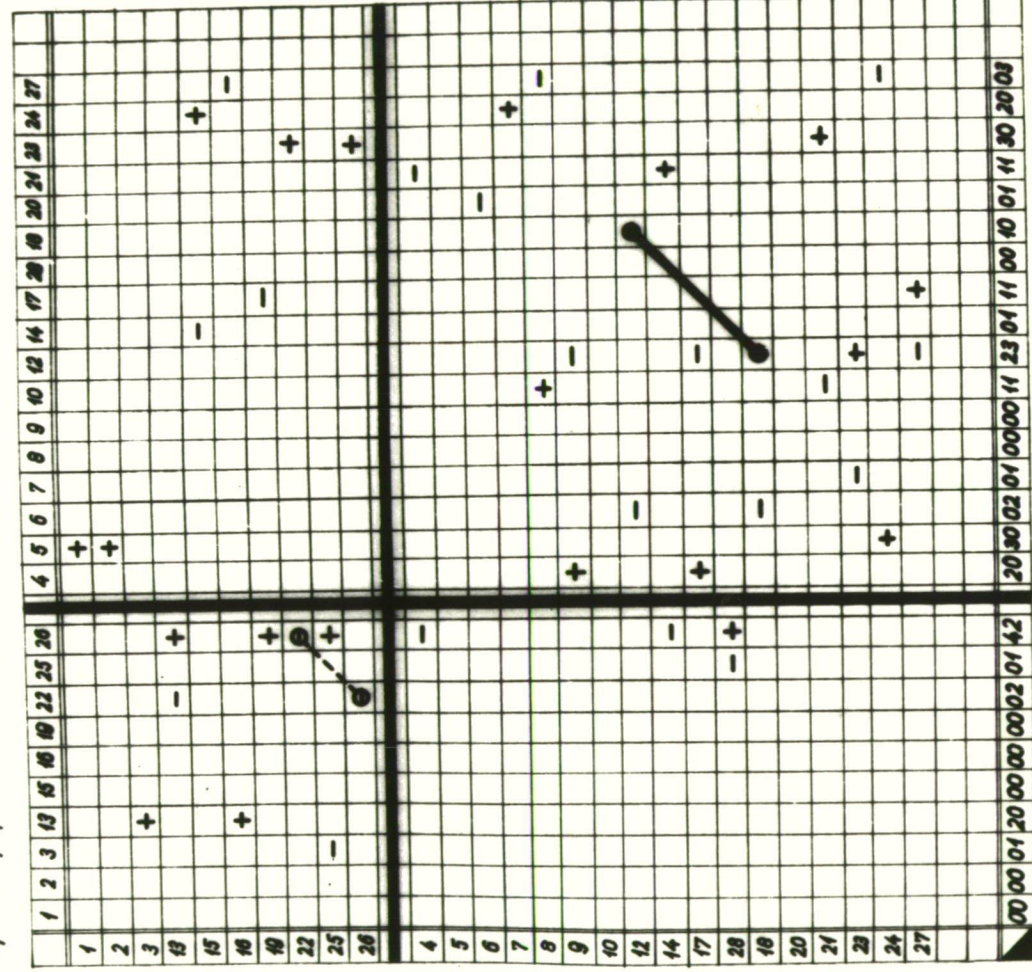
II/3 Nk/s/II-1

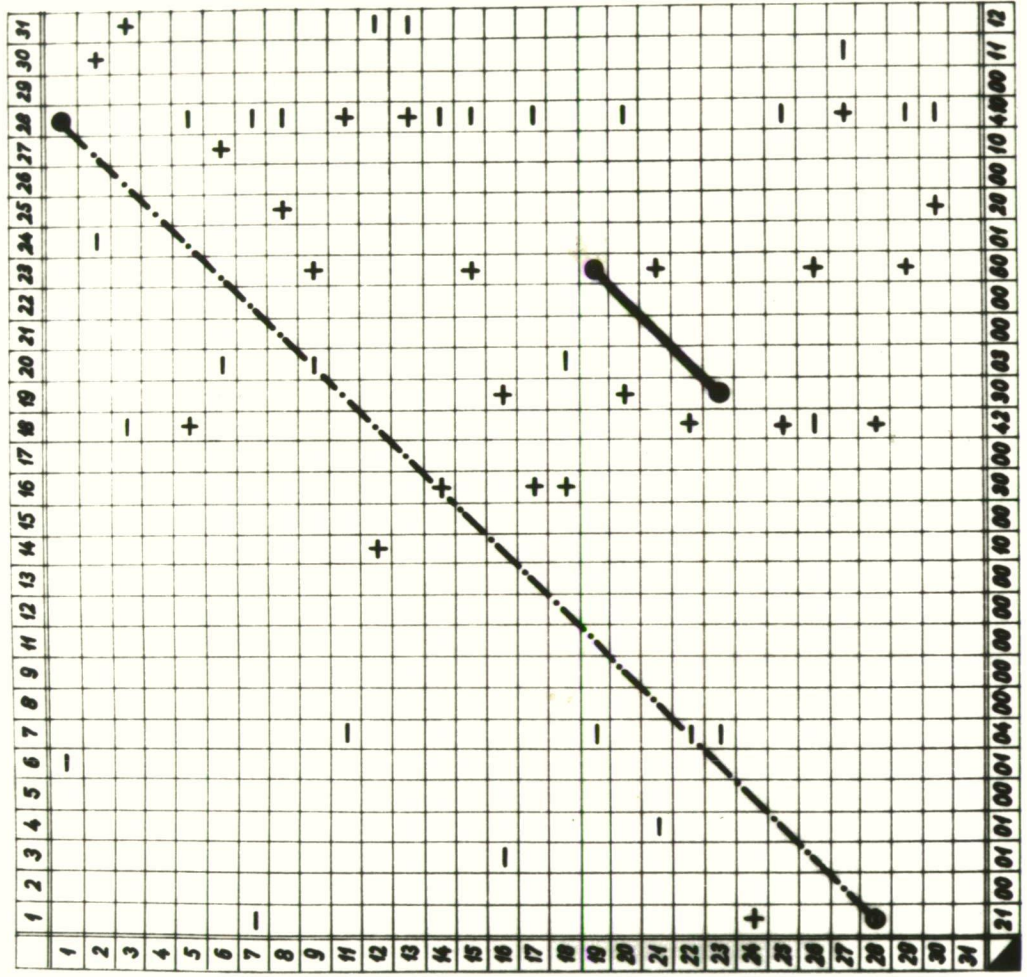
$\Pi/4$ Bp/k-1

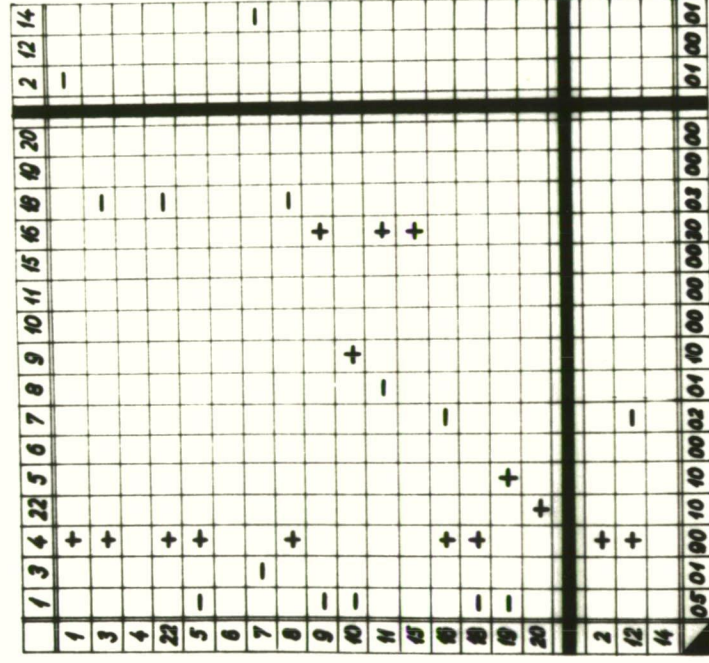
I/4 Nk/s/I-1

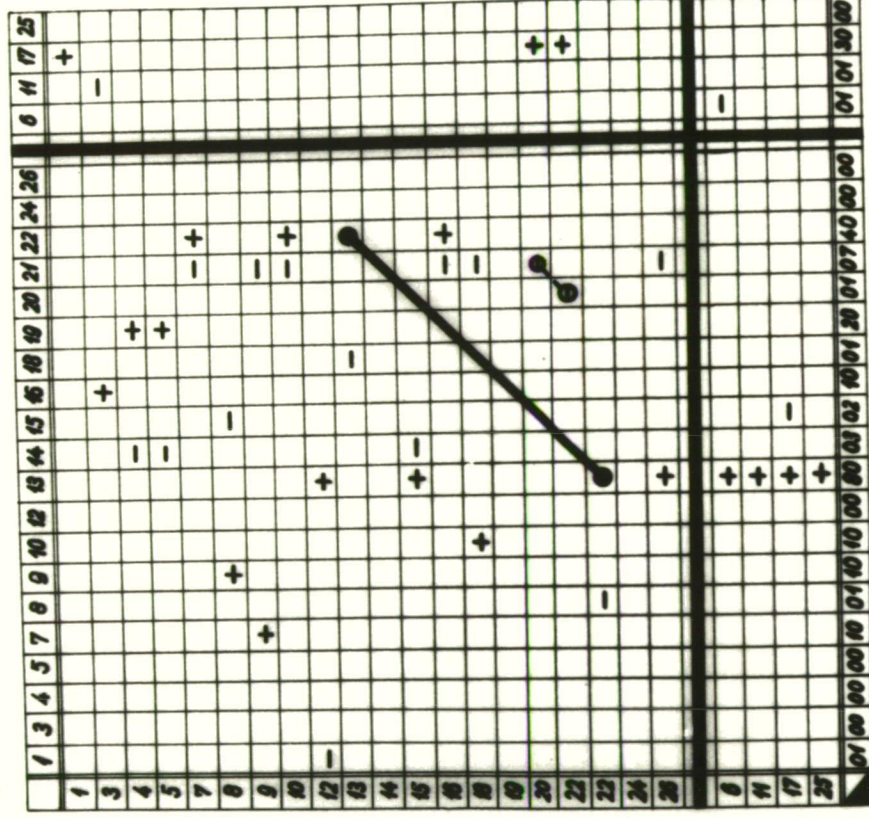

II/4 NK/s/II-1

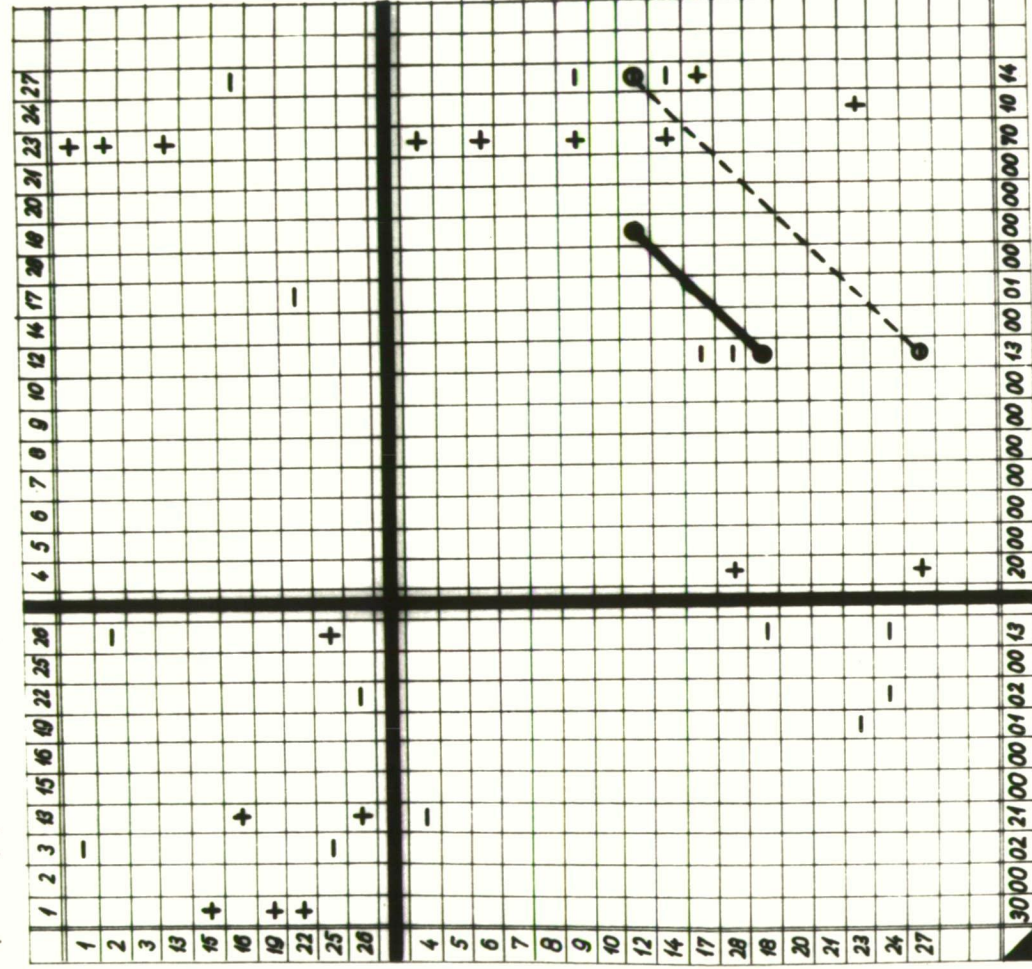

I/5 Bp/k-1

$$II/5 \quad NK/k-1$$

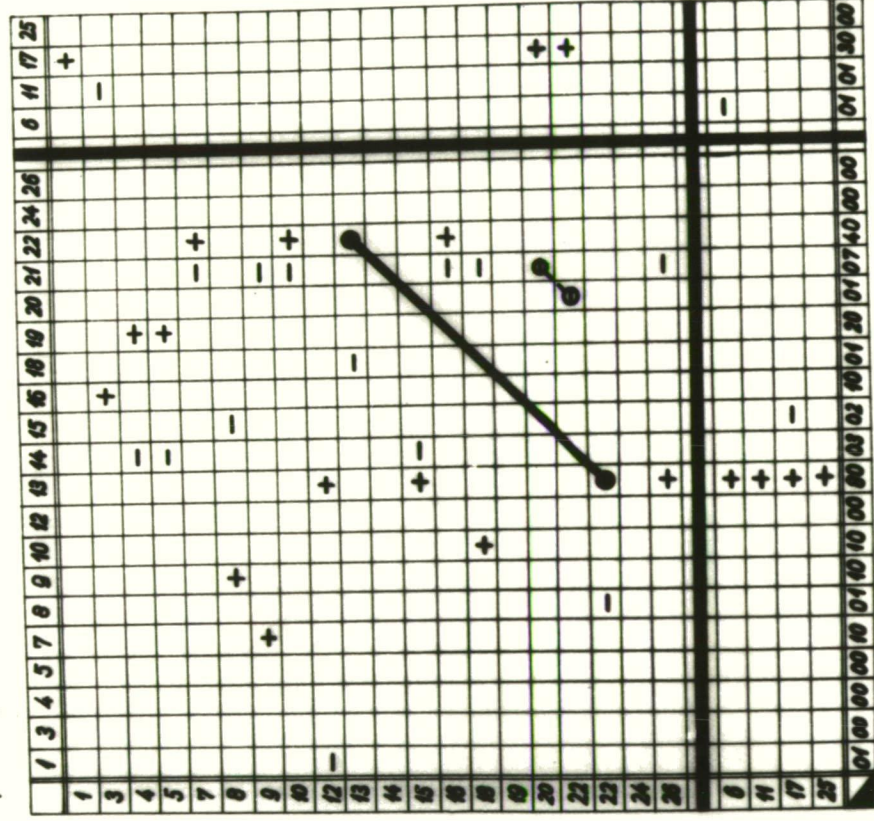
$\Pi/5$ NK/S/I-1

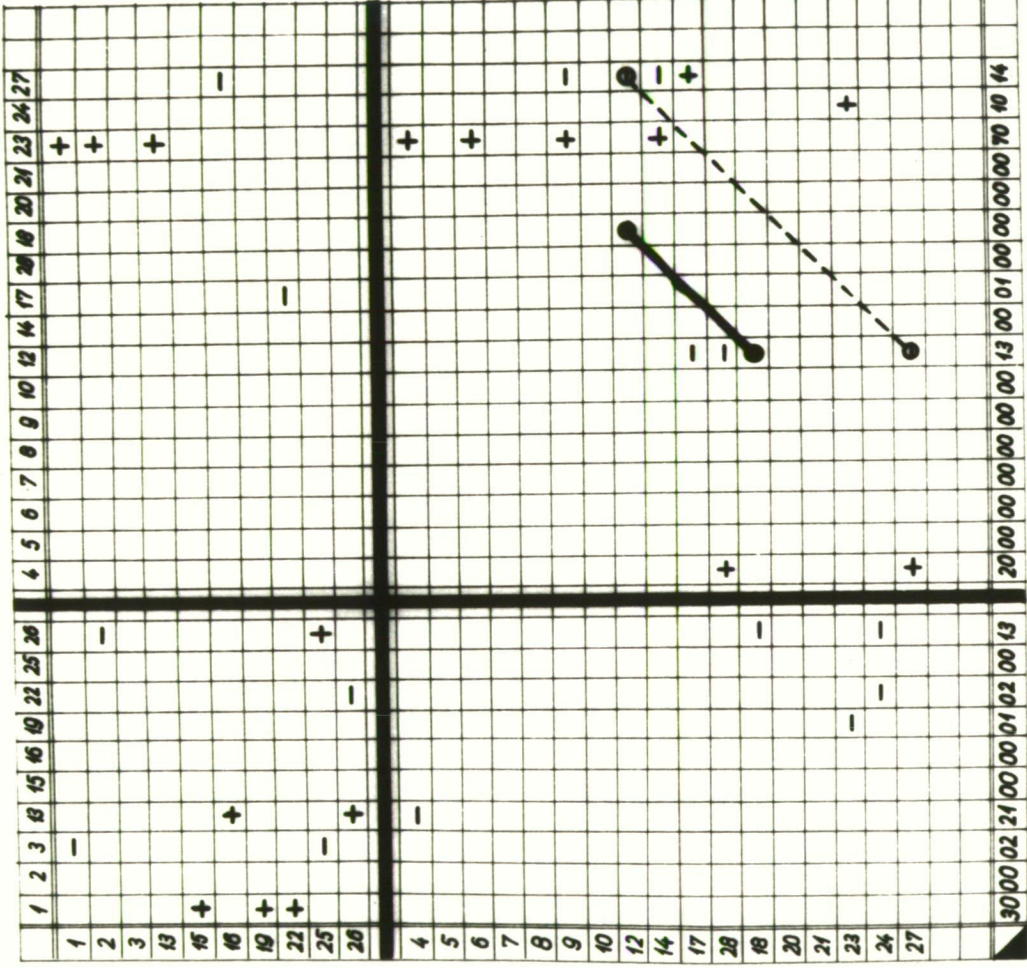
I/5 Bp/k-1

	1	3	4	22	5	6	7	8	9	10	11	15	16	18	19	20	2	12	14
1			+														-		
3			+											-					
4																			
22				+															
5				+															
6																			
7																			
8																			
9																			
10																			
11																			
15																			
16																			
18																			
19																			
20																			
2																			
12																			
14																			
05	01	90	10	10	00	02	01	10	00	00	00	00	00	03	00	00	01	00	01

II/5 NK/k-1

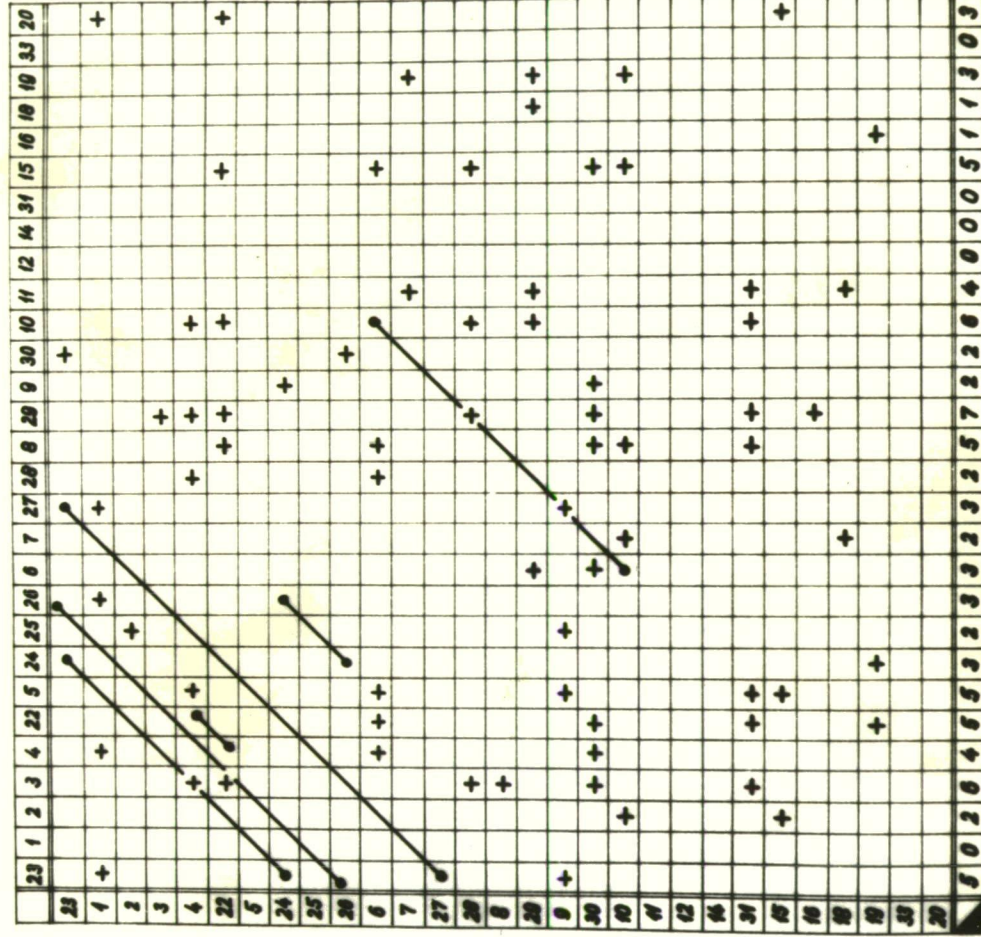

II/5 NK/s/I-1

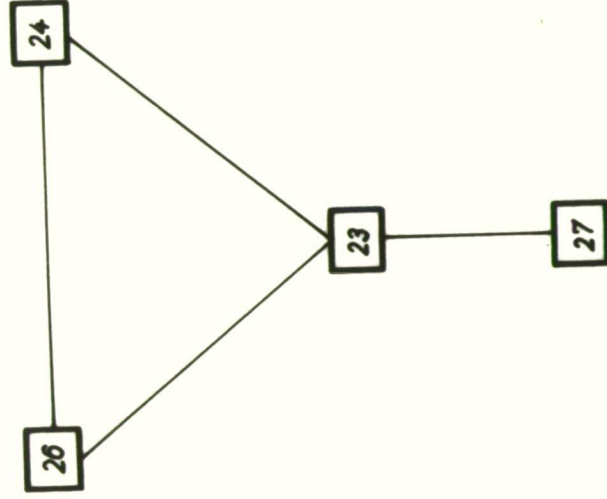

[illegible]

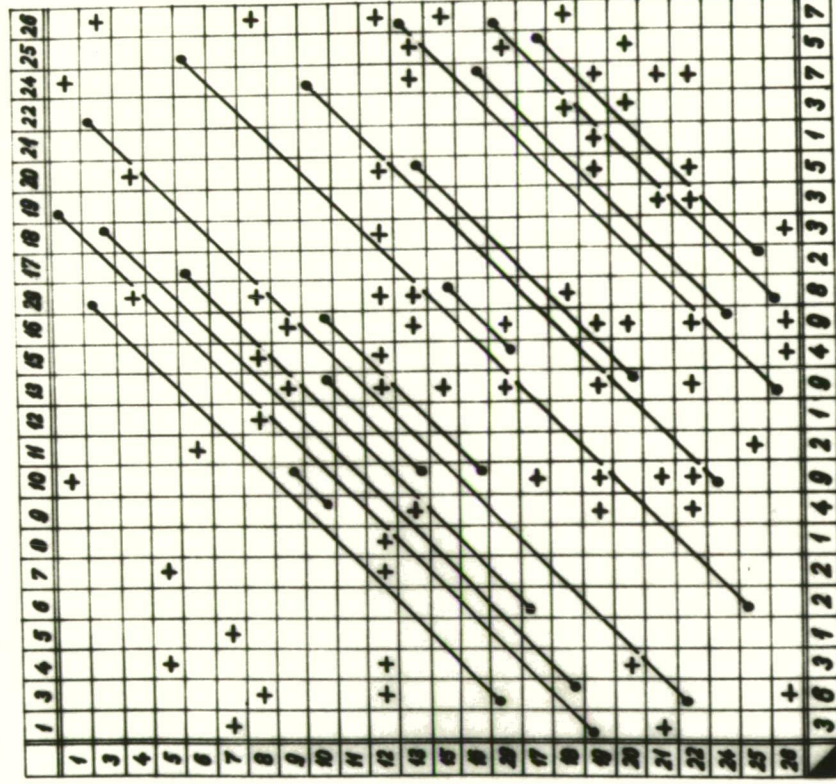
III/6 Bp/k-2

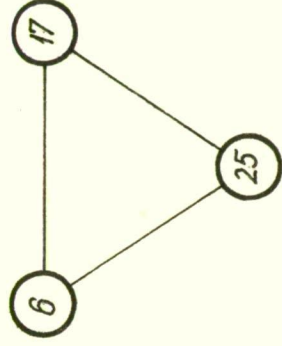
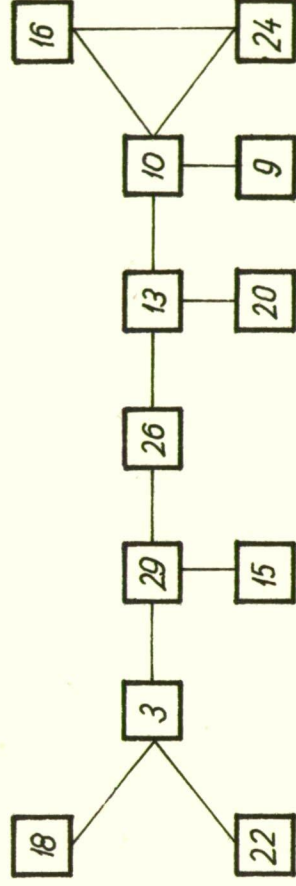
III/6-szg Bp/k-2

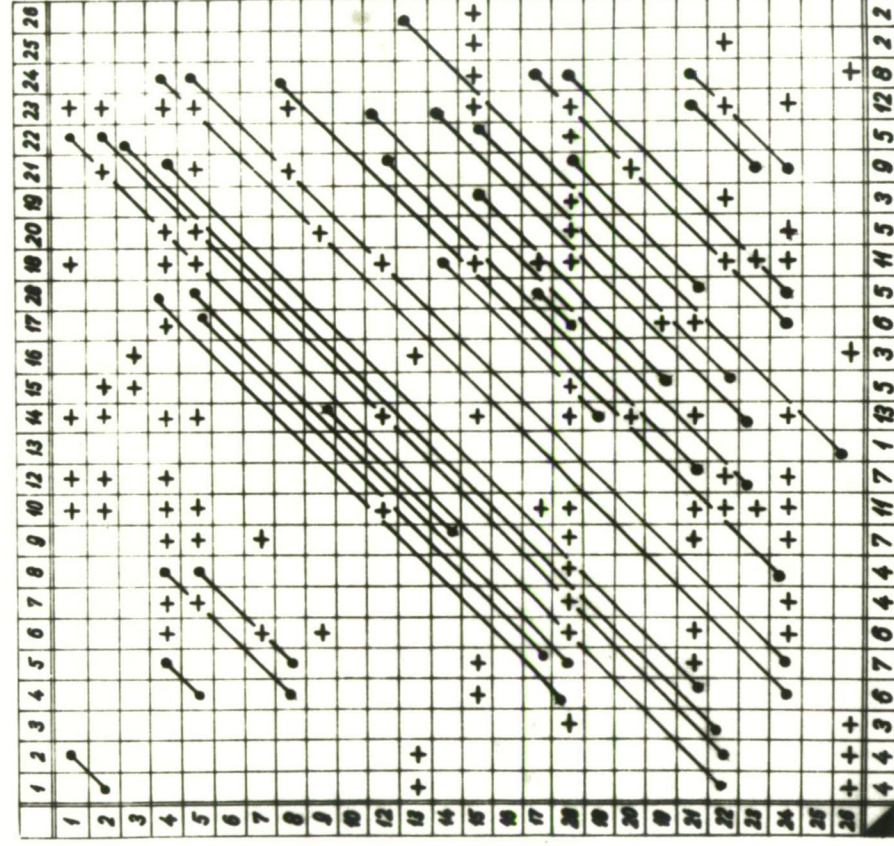
III/6 Nk/k-2

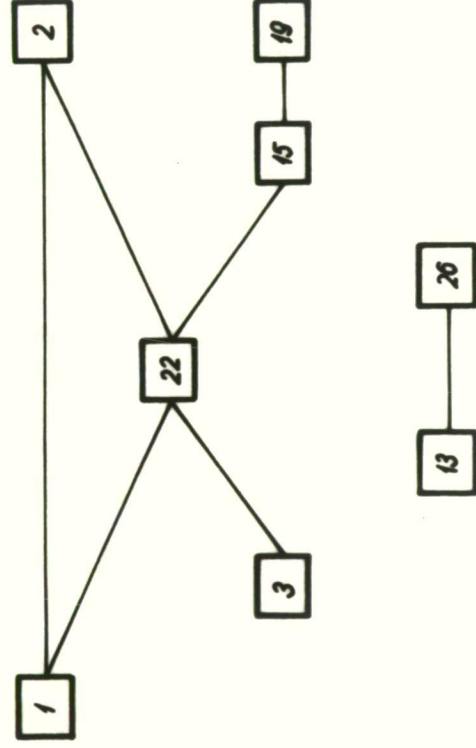
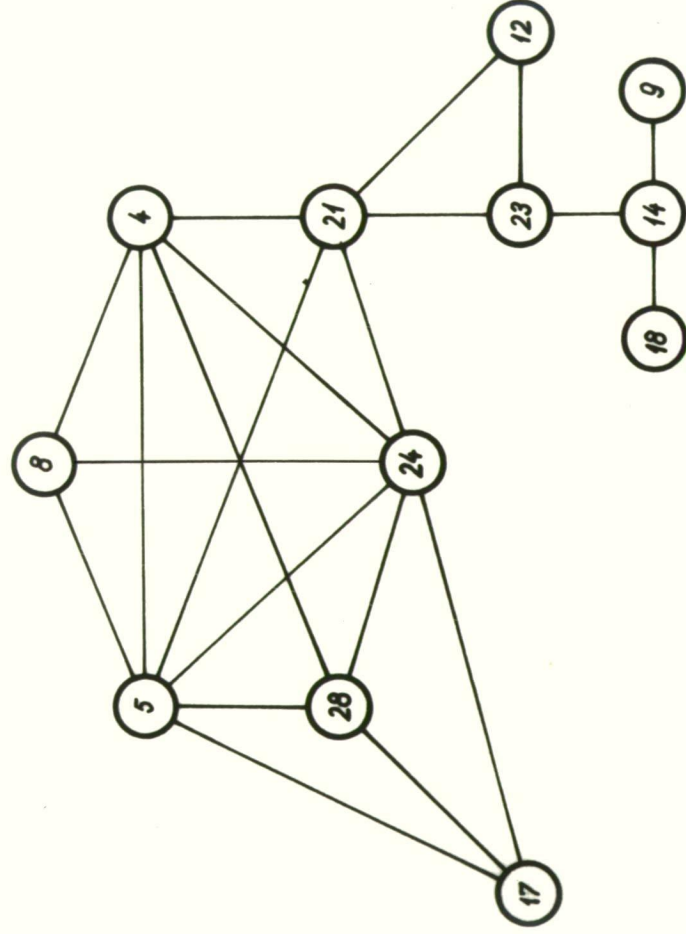
III/6-szg Nk/k-2

III/6 Nk/s/I-2

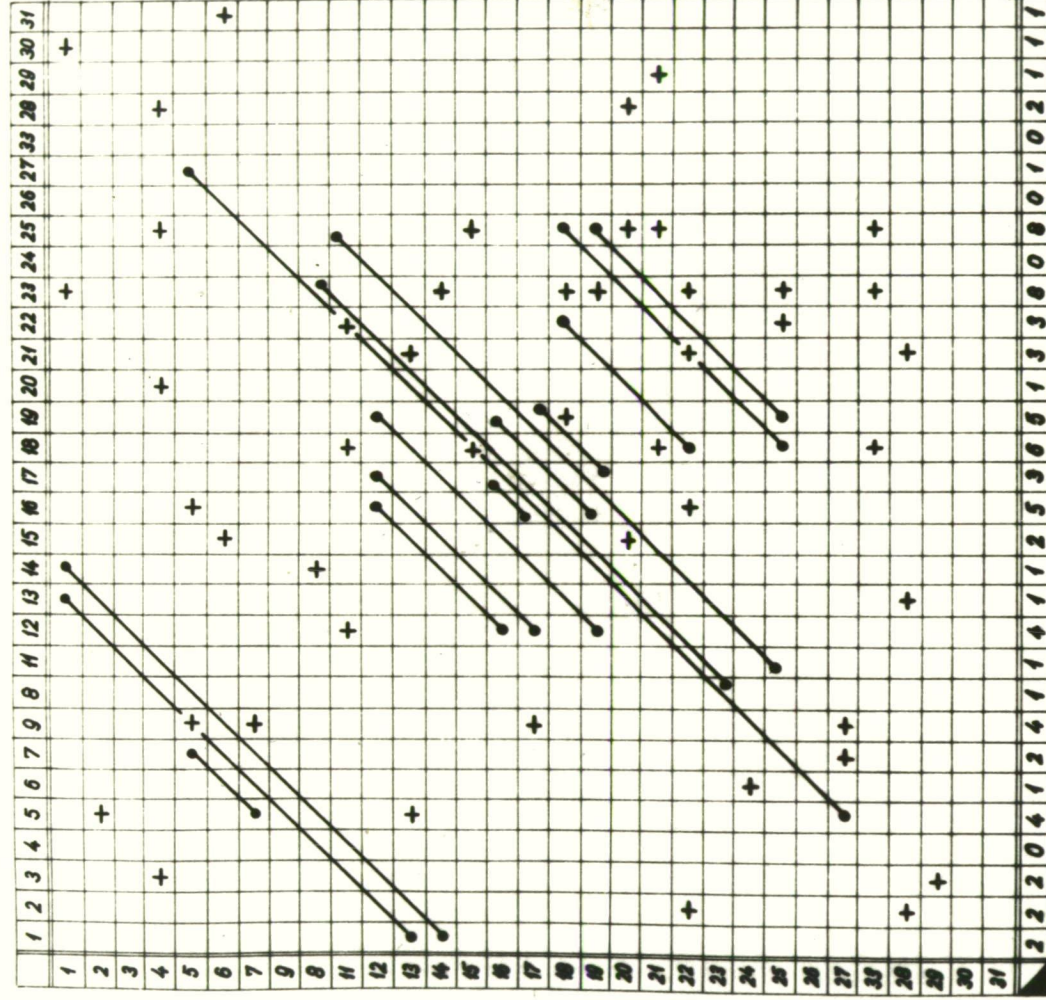
III/6-szg Nk/s/I-2

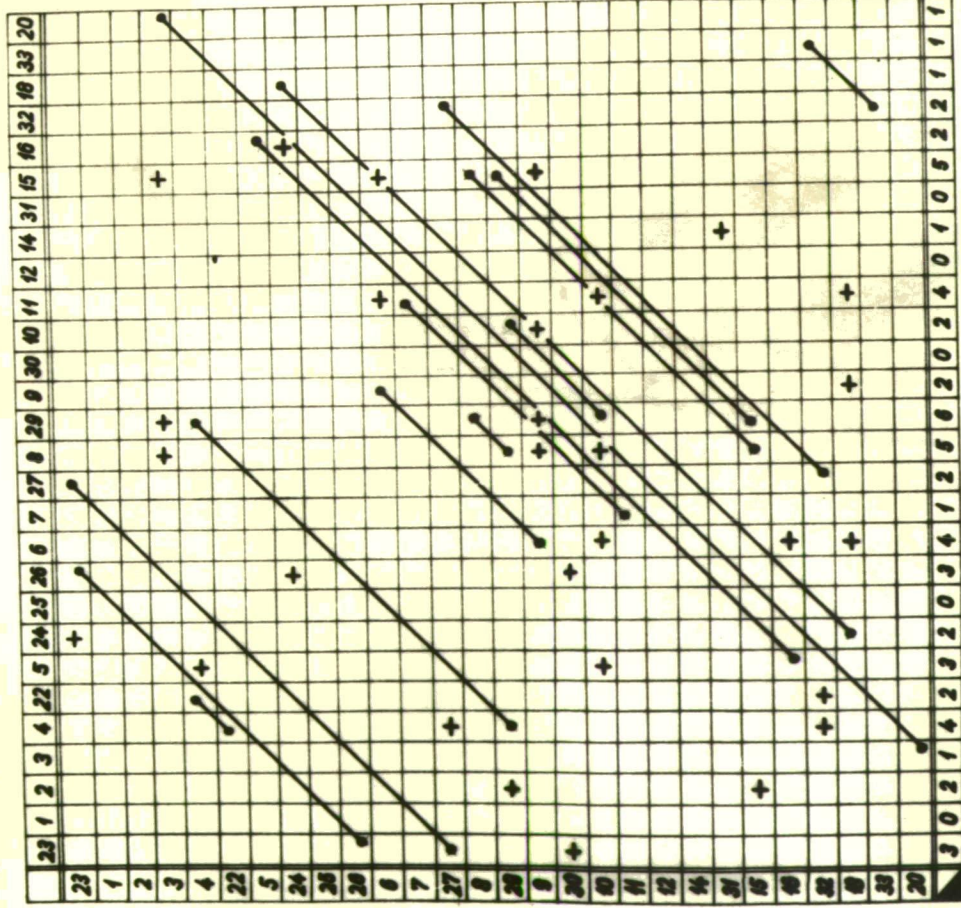
III/6 -szg Nk/s/I-2

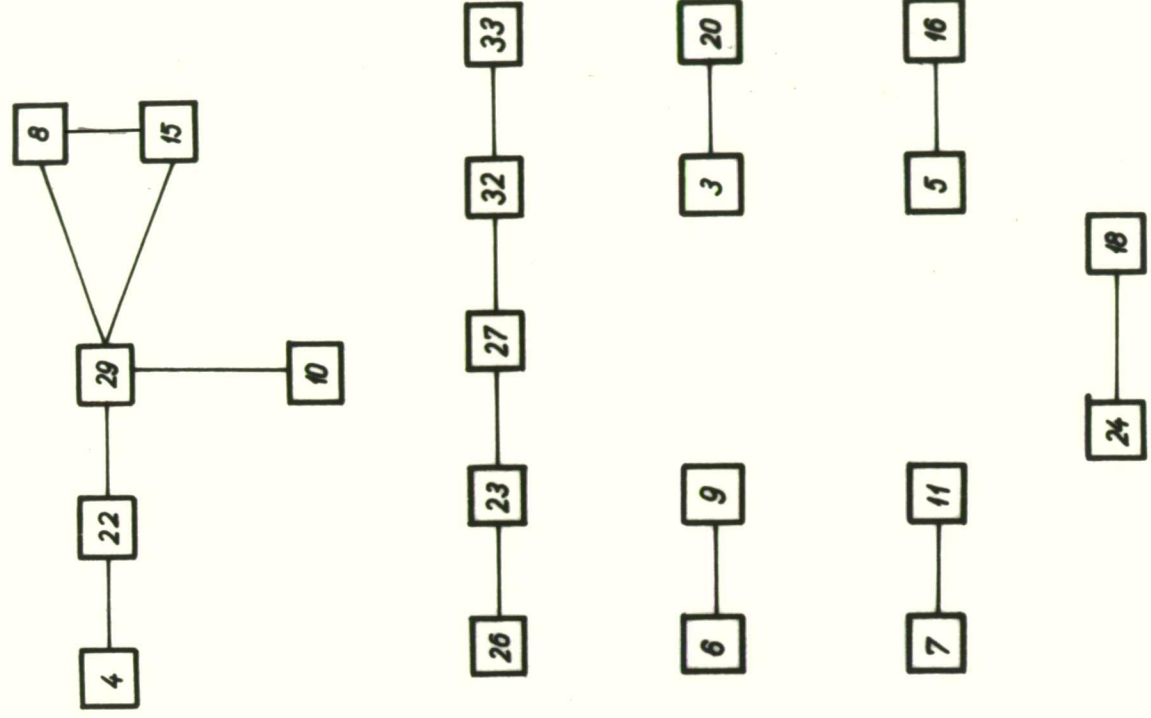
III/6 Nk/s/II-2

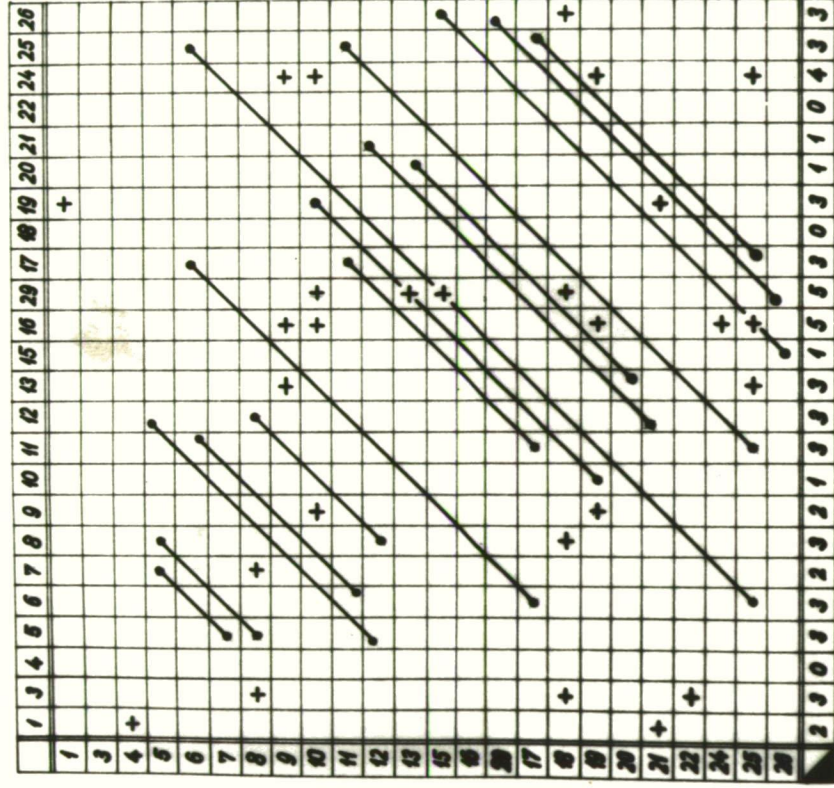
IV/6 Bp/k-3

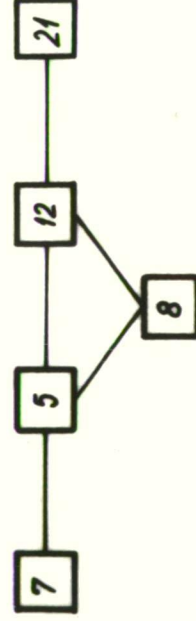
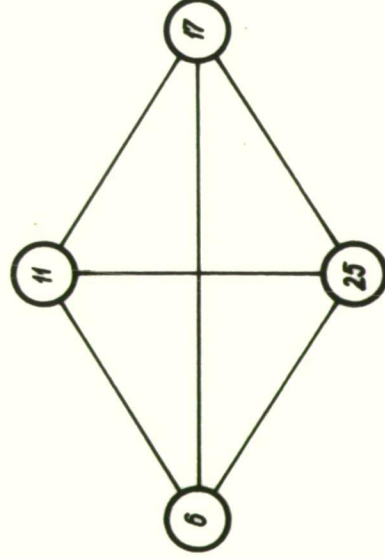
IV/6-szg Bp/k-3

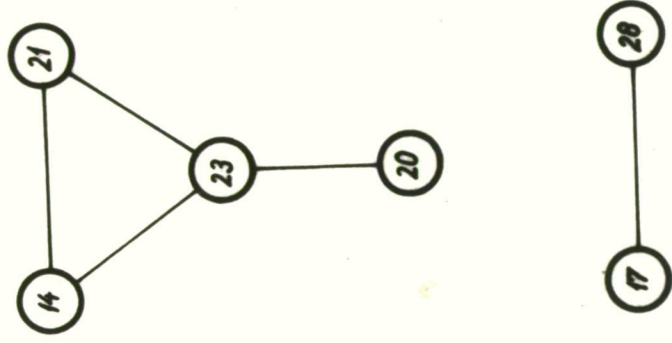
IV/6 Nk/k-3

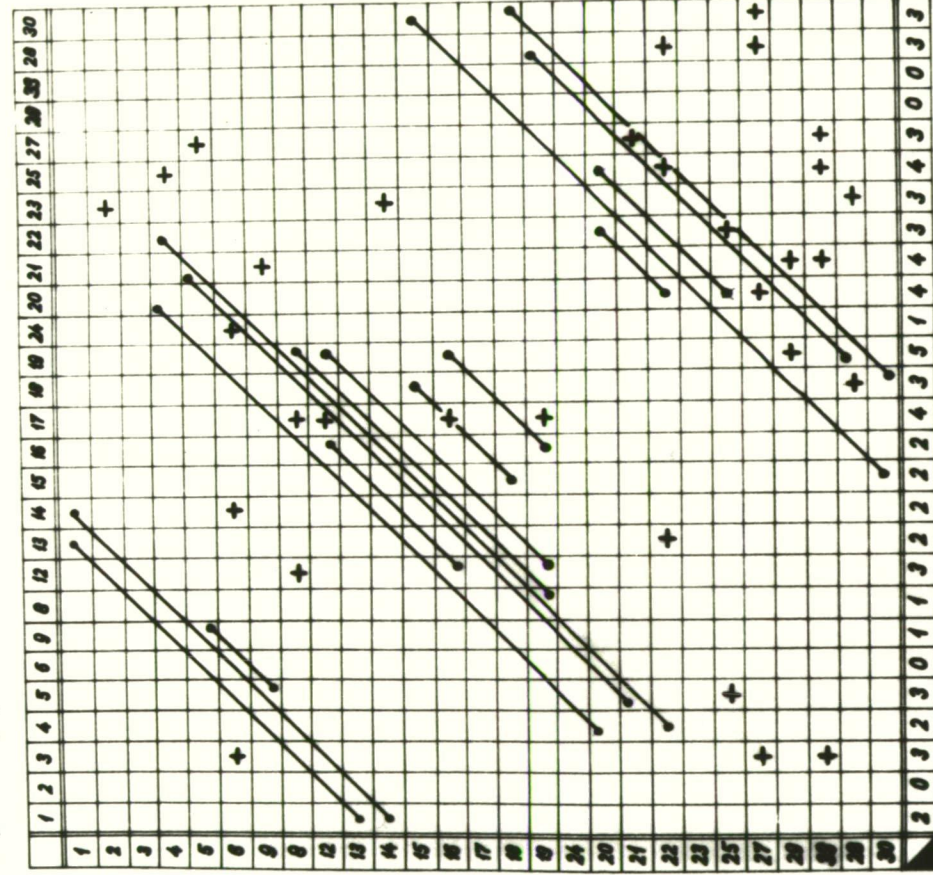
IV/6-szg Nk/k-3

IV/6-szg Nk/s/I-3

IV/6 $Nk/s/II-3$

IV/6-szg Nk/s/II-3

